

MAGYAR ÁLLAMVASUTAK ZRT.

**ÖSSZEÁLLÍTÁS (KIVONAT)
a ŽSR Ž1 „Vasúti üzemvitel szabályzata” című utasításának,
valamint a MÁV Jelzési és Forgalmi Utasításainak eltérő
rendelkezéseiről**

P-4288/2011.

Hatályba lépés időpontja

2012. év július hónap 2. nap

Kiadja: MÁV Zrt. Pályavasúti Üzletág Forgalmi Főosztály

Pótlékok és módosítások előjegyzése

[illegible]

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	7
ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK	8
I. fejezet: Alapvető rendelkezések	8
Bevezető rendelkezések	8
Ürszelvény.....	8
Anyag elhelyezésének példái	8
Vágányok, váltók és kisiklasztó saruk jelölése	8
Állítóközpontok, váltoállító és egyéb szolgálati helyek és berendezések.....	9
ELSŐ RÉSZ: JELZÉSEK ÉS JELZŐK.....	9
I. fejezet.....	9
Általános rendelkezések.....	9
II. fejezet	11
Főjelzők és előjelzők.....	11
Fény főjelzők és fény előjelzők.....	12
Fékút.....	16
Jelzők elhelyezésének példái:	16
Alak főjelzők.....	16
Alak előjelzők	18
Előjelzők és főjelzők meghibásodása.....	19
Hívójelzések.....	20
Vonatok menete menetet tiltó jelző mellett	21
IV. fejezet: Jelzők és előjelzők sávós távolságjelző táblái.....	22
Előjelző sávós távolságjelző táblái.....	22
Előjelzőre figyelmeztető jel	23
Jelzőre figyelmeztető jelek.....	24
Útátjárójelzők.....	25
V. fejezet: Menetet tiltó jelzések és járhatatlan pályarészek fedezése.....	26
Menetet tiltó jelzések	26
Állomás és nyílt pálya járhatatlan részeinek fedezése	29
Járhatatlan helyek és leállított járművek fedezésének példái.....	30
VI. fejezet: Sebességkorlátozó jelzések	32
Pályasebességet tartósan korlátozó jelzők	32
Pályasebességet átmenetileg korlátozó jelzők	34
Tengelyterhelésből adódó sebességkorlátozás	35
Sebességkorlátozó jelzők elhelyezésének példái	36
VII. fejezet: Váltók és váltójelzők	38
Általános rendelkezések.....	38
Egyszerű és kétirányú váltók jelzői.....	39
Átszelési váltók jelzői	41
VIII. fejezet: Tolatásjelzések és tolatásjelzők.....	41
Kézi jelzések, hallható jelzések, helyhez kötött jelzők jelzései	41
Tolatásjelzők jelölése	46
Fény tolatásjelzők.....	46
Alak tolatásjelzők.....	47
Vágánymérleg jelző	48
Vágányzáró jelzők.....	48
Várakoztató jelzők	49
Tolatás a tolatásra érvényes meghibásodott jelzők mellett.....	49
IX. fejezet: Vonatok és egyes járművek jelölése	50
X. fejezet: Vonatközlekedés közben adható jelzések	52
Vontatójárművek hangjelzései	52

Fékpróba-jelzések	53
Vonatmenesztés jelzései.....	54
Vonat menesztése.....	56
Vonatmenesztésnél követendő eljárás.....	57
Vonat állomáson történő rendkívüli megállítása.....	58
Vonat állomáson történő rendkívüli megállításkor vagy áthaladásakor követendő eljárás ...	59
Kézi menetszabályozó jelzők.....	60
Vontatójármű menetére vonatkozó jelzők és jelzések	61
XI. fejezet: Villamos üzemre vonatkozó külön rendelkezések	63
Villamos üzem jelzői.....	63
Felsővezeték meghibásodásának jelentése.....	66
Villamos üzemre vonatkozó jelzések elhelyezésének példái	67
XII. fejezet: Egyéb jelzők és jelzések	68
Figyelmeztető jelzők	68
XIV. fejezet: Pályajelek	69
Útátjáró előtti tábla.....	69
Szelvényezés	70
Pálya mentőszolgálat által nehezen elérhető helyeinek jelölése	70
Pályatelefon helyének jelölése	71
Lejtviszonyok jelölése.....	72
XV. fejezet: Rádiós üzemben alkalmazott jelzések	72
Általános rendelkezések.....	72
MÁSODIK RÉSZ: VONATOK JELÖLÉSE	74
XVI. fejezet: Vonatok jelölése	74
Vonatok jelölése és a jelölések rövidítése.....	74
HARMADIK RÉSZ: TOLATÁS.....	74
XVII. fejezet: Tolatás lírával rendelkező forgalmi szolgálati helyen	74
Általános rendelkezések.....	74
Egyidejűleg több helyen végzett tolatás.....	76
Tolatás lejtőn.....	76
Járművek megfutamodás elleni biztosítása.....	76
Tolatás vasúti vontatójárművekkel	77
Tolatás jóváhagyása	79
Tolatás forgalmi vágányokon.....	80
Tolatás vasúti útátjárón	80
Tolatás biztonsági határjelzőn túl.....	80
Nem kísért tolatás.....	81
XVIII. fejezet: Tolatás forgalmi szolgálati helyek között.....	82
Általános rendelkezések.....	82
Megegyezés a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásban	83
Tolató rész menete útátjárókon	84
Tolató rész forgalmi szolgálati helyre történő bejárása	85
Írásbeli rendelkezések	85
XX. fejezet: Vonali foglalt szolgálati helyek.....	87
Ideiglenes szolgálati helyek és az ezeken szolgálatot teljesítő alkalmazottak kötelességei	87
XXI. fejezet: Útátjárók.....	88
Útátjárók biztosításának módjai.....	88
Útátjáró biztosítóberendezések meghibásodása.....	88
Látótávolság szerinti közlekedés.....	89
Vágányút	89
Bejárat vágányok és a vonat megállásának helye	90
Vonat foglalt vagy csonkavágányra történő bejárása.....	90

XXVII. fejezet.....	91
Helytelen vágányon közlekedő vonat	91
Általános rendelkezések.....	91
Mindkét vágány járhatósága esetén	92
Vonat helytelen vágányon nem feltételezett menete.....	92
Jelzők kezelése a vonat bizonyos szelvényig és onnan vissza közlekedésekor	92
Jelzők kezelése a vonat helytelen vágányon történő közlekedésekor, ha a helyes vágány üzemel	92
Jelzők kezelése a vonat helytelen vágányon történő közlekedésekor, ha a helyes vágány nem üzemel	93
XXVIII. fejezet	93
Vonat helyes iránnyal szembeni menete	93
XXXI. fejezet.....	93
Vonatok menet közbeni rendellenességei	93
Vonat nyílt pályán nem feltételezett megállása	93
Vonat állomáskörzetből nem feltételezett visszatérése.....	95
Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése	95
Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése a forgalmi szolgálattevő beleegyezésével	95
Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése a forgalmi szolgálattevő beleegyezése nélkül.....	95
Vonatrészek menete	96
XXXII. fejezet.....	97
Vágányzárak és biztosítóberendezések kikapcsolása.....	97
Általános rendelkezések.....	97
Felsővezeték feszültségmentesítése	98
Közlekedés fenntartása feszültségmentes felsővezeték esetén	98
HATODIK RÉSZ: RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK.....	99
XXXV. fejezet: Balesetek.....	99
Általános rendelkezések.....	99
Segélyvonatok	100
Járművek megfutamodása.....	101
NYOLCADIK RÉSZ: VASÚTI JÁRMŰVEK	102
XXXVII. fejezet: Kocsik	102
Általános rendelkezések.....	102
Rendkívüli küldemények	103
Rendkívül hosszú küldemények szállítása	103
Veszélyes áruval rakott kocsik besorolása	104
XXXVIII. fejezet: Vonatok összeállítása.....	104
Általános rendelkezések.....	104
Járművek vonatba sorolás előtti vizsgálata	104
Járművek vonatba sorolása	104
Vonatok hossza	104
Vonatok tömege	105
Vonatjegyzék és Jelentés a vonat összeállításáról	105
XXXIX. fejezet: Vasúti vontatójárművek.....	106
Általános rendelkezések.....	106
Működő (vonóerőt kifejtő) vasúti vontatójárművek	106
Nem működő (vonóerőt nem kifejtő) vasúti vontatójárművek	107
Vonatok továbbítása több vasúti vontatójárművel	107
Vonatokat kiszolgáló vonatszemélyzet	107
XL. fejezet: Fékek és vonatok fékezése.....	108
Általános rendelkezések.....	108

Kézifékek vonatba sorolása.....	108
Fékezett járművek vonatba sorolása	109
Fékezés módja.....	109
Tolató rész fékpróbája.....	109
Elvégzett fékpróba feljegyzése	110
Fékek kezelése	110
Fékezőtömeg kiszámítása.....	110
Átmenő fék meghibásodásakor követendő eljárás	111
1. melléklet.....	112

1. BEVEZETÉS

- 1.1. Az összeállítás (kivonat) tartalmazza a ŽSR Ž1 „Vasúti üzemvitel szabályzata“ utasításának, valamint a MÁV Jelzési és Forgalmi Utasítások főbb eltéréseit, amely a mozdony személyzet, valamint a határforgalomban részt vevő más dolgozók szolgálatát a határforgalom lebonyolítása szempontjából érinti.
- 1.2. Az összeállítás (kivonat) fejezeteinek, pontjainak számozása a Ž1 „Vasúti üzemvitel szabályzata“ című utasítás pontszámaival megegyezik.
- 1.3. Az eltéréseket az alábbi viszonylatokban kell figyelembe venni:
 - Bánréve – Lenártovce
 - Hidasnémeti-Cana
 - Komárom-Komárno
 - Rajka-Rusovce
 - Sátorajauhely-Slovenske Nove Mesto
 - Somoskőújfalu-Filakovo
 - Szob-Stúrovo
- 1.4. Az összeállítás (kivonat) azokat az utasítás szabályokat tartalmazza, amelyek fenti viszonylatokban előfordulnak és eltérnek a MÁV-nál alkalmazottaktól.
- 1.5. Az összeállítást (kivonatot) a határforgalomban részt vevőknek és a ŽSR vonalain vonatot továbbító vonatszemélyzetnek kell ismerni. A vonatkozó tudnivalókból, ismeretanyagból az érintett személyzet oktatását az O.1. sz. Oktatási Utasításban, vizsgáztatását az O.1. sz. Oktatási Utasítás I. sz. Függelékében az 1.13. sz. vizsgára (Határforgalmi vizsga forgalmi ismeretekből) előírtak szerint kell végezni. Ismételt vizsgáztatásra az időszakos vizsgáztatások gyakoriságával kerül sor.

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

I. fejezet: Alapvető rendelkezések Bevezető rendelkezések

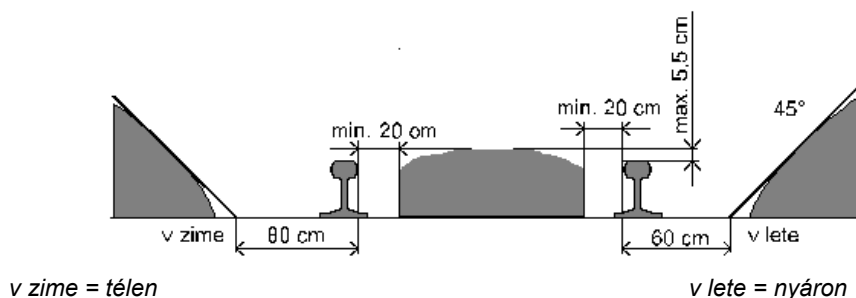
13. A tolatás vezetésével megbízott munkavállalóval és a vasúti járművezetővel (mozdonyvezetővel) igazoltan meg kell ismertetni annak a helynek pálya- és helyi viszonyait, ahol a tolatást végzi vagy saját meghajtású vasúti vontatójárművet vezet. Ha a helyi viszonyokat nem ismerő munkavállalónak rendkívüli tolatást kell az állomáson végeznie, kötelessége a forgalmi szolgálattevőt figyelmeztetni (felkérni) arra, hogy ismertesse meg a helyi viszonyokkal.

Úrszelvény

24. A vágány mellett tárolt porhanyós anyagok rakásainak távolsága a sín belső élétől télen legalább 80 cm, nyáron legalább 60 cm legyen, lejtésük a vágány felé nem haladhatja meg a 45 fokot. A vágány sínszállainak belső éleitől legalább 20 cm széles szabad helynek kell maradnia és a porhanyós anyag sínkorona fölötti magassága maximum 5,5 cm lehet. A fogaskerekű és keskenynyomtávú vonalakon a sínek közötti térséget teljesen szabadon kell hagyni.

A nyílt pálya és az állomások azon helyeit, ahol annyira nincs betartva az úrszelvény oldalsó szabad térsége, hogy veszélyes a kocsiból való kihajlás vagy a vágány melletti tartózkodás, az előírt módon kell megjelölni.

Anyag elhelyezésének példái

Vágányok, váltók és kisiklasztó saruk jelölése

26. Az állomások váltói számmal, esetleg betűvel vagy a vágány elnevezésével vannak megjelölve. Az egyvágányú vonalon levő állomás (rakodóhely) fővágánya 1-es számmal van jelölve, kétvágányú vonalon az állomás fővágányainak jelölése a vonali vágányokéval azonos. Az állomás egyéb vágányainak jelölése általában fokozatosan az állomás fővágányától történik, balra páratlan, jobbra páros számokkal, de kivételesen a szélső (meghatározott) vágánytól is fokozatosan 1, 2, 3, 4, 5 stb. számokkal jelölhetők. Leágazó (elágazó) vágánnyal rendelkező állomásokon a vágányok jelölése a legfontosabb vonal szerint történik.

Kétvágányú vonalon a vonal baloldali vágánya 1-es, a jobboldali 2-es számmal van jelölve.

A jobb- vagy baloldal meghatározásánál a vonal kezdetétől (kezdőpontjától) a vonal végéig (végpontjáig) vezető irány a mérvadó.

27. Az állomási vágányok főjelzőkkel, tolatási (tolatás) jelzőkkel vagy összekötő vágányokkal elválasztott részeit és a csonkavágányokat, ha ez szükséges, betűindex (pl. 4a, 4b), vagy tízes illetve százas sorozatjelölés különbözteti meg. Az így jelölt vágányrész önálló vágánynak minősül

28. A váltók jelölése a pálya kezdetétől minden állomáson, rakodóhelyen és leágazáson, az 1-es számmal kezdve folyamatosan arab számokkal történik.

29. A kisiklasztó saruk jelölése a váltók jelölésével azonos, a szám elé a „Vk” jelzés kerül. A kisiklasztó saru berendezésén nincs a „Vk” jelzés feltüntetve.

Állítóközpontok, váltóállító és egyéb szolgálati helyek és berendezések

31. Az állítóközpontok (jelzőőrrel, esetleg forgalmi szolgálattal rendelkező munkahelyek, segéd állítóközpontok stb.), váltóállító központok és sorompókezelő helyek minden állomáson a pálya kezdetétől (kezdőpontjától) folyamatosan, 1-es számmal kezdődően vannak jelölve, feladatukra (rendeltetésükre) való tekintet nélkül. Az állítóközpontok kívülről „St” rövidítéssel és arab számmal, a váltóállító központok „St” rövidítéssel és római számmal, a sorompókezelő helyek „Zv” rövidítéssel és arab számmal vannak jelölve.

A nyílt pályán levő sorompókezelő helyek „Zv” rövidítéssel és a kezelőhely szelvényét meghatározó arab számmal vannak jelölve.

ELSŐ RÉSZ: JELZÉSEK ÉS JELZŐK

I. fejezet

Általános rendelkezések

39. A jelzések helyes észlelésére semmi (vakító vagy színes fények, díszített felületek, virágok, nem megfelelő napszemüveg) nem lehet zavaró hatással.

41. Az alakjelzők (alak előjelzők) jelzéseit, ha a jelzők nem fényvisszaverő anyagból készültek, távolbalátás korlátozottsága esetén fényjelzéssel (jelzés sötétben) kell adni. Távolbalátás korlátozottsága esetén a kézi jelzéseket szintén fényjelzéssel kell adni, vagy a kézi jelzés tábláját (jelzés sötétben) meg kell világítani.

42. A **kézi jelzéseket** addig kell az első vasúti vontatójármű vezetőjének adni, amíg a vasúti vontatójármű vezetője nem cselekszik a jelzés jelentőségével összhangban, vagy amíg az első vasúti vontatójármű el nem halad a jelzést adó hely mellett.

43. Minden egyes, a vasút üzemeltetésében és a vasúti közlekedésben résztvevő munkavállalónak ismernie kell az 50, **„Megállj!, Minden eszközzel megállj!”** jelzést és a jelzést minden esetben köteles adni, ha a forgalom biztonságát vagy az emberek életét veszély fenyegeti.

44. A jelzésekkel adott utasításokat minden esetben, időben kell teljesíteni, csak abban az esetben nem, ha a jelentkező körülmények között az utasítás betartása a közlekedés biztonságát veszélyeztethetné.

Ha a jelző sötét, vagy ha a jelzés sötétben nem érthető vagy kétes, vagy ha egyidejűleg ellentétes jelzések adására kerül sor, a munkavállaló a legszigorúbb jelzéshez (főjelzőn **„Megállj!”**, előjelzőn **„A következő jelzőn Megállj! jelzés várható”**, tolatási jelzőn **„Tilos a tolatás”** stb.) igazodik.

Ha az alakjelző sötét, vagy ha a jelzés sötétben nem érthető vagy kétes, de a nappali jelzés teljesen egyértelmű, akkor a nappali jelzés érvényes. A nappali jelzés nem érvényes, ha a főalakjelzőn vörös, vagy ha a tolatási alakjelzőn kék fény világít.

45. Több különböző vonal párhuzamosan haladó vágánya esetén a külső vágányok jelzőit a vágány külső oldalán vagy a vágány felett, a többi vágány jelzőit a vágány jobboldalán vagy a vágány felett helyezik el.

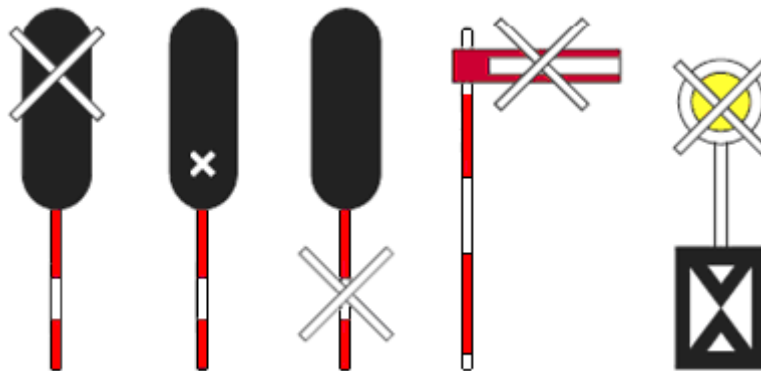
A kétirányú közlekedést lehetővé tevő biztosítóberendezéssel felszerelt vágányokon a jelzők (előjelzők) elhelyezése minden menetirány számára önálló.

Az állomásokon a jelzőket mindig annak a vágálynak a jobboldalán helyezik el, amelyik számára érvényesek, kivétel a tolatási határjelzőt helyettesítő tolatásjelző, ennek elhelyezésére a tolatási határjelzőre vonatkozó utasítások érvényesek.

A felsorolt elvektől eltérően elhelyezett jelzőket a **Pályaviszonyok Táblázata** tünteti fel.

A jelzéseket a jelzési kapcsolat szempontjából előre meghatározott oldalon kell adni és várni a helyi viszonyok, esetleg a pályaismeret figyelembe vételével, de fenyegető veszély esetén az 50, „**Megállj!, minden eszközzel megállni**” jelzés bárhol adható és bárhol előfordulhat.

46. Az érvénytelen jelzőket érvénytelenségre utaló fénykereszttel vagy két 50 mm széles és 750 mm hosszú keresztbe rakott fehér léccel jelölik, vagy a jelző teljes fölapját megfelelő módon (pl. nem átlátszó fóliával) lefedik.

47. A főjelzőhöz tartozó váltók körzetét az a vágányszakasz képezi, amelyen a főjelzőnél kezdődő vágányúton található váltók (kihaladó vonatnál a vágányúton a vonat végétől levő váltók) a lírával ellátott forgalmi szolgálati hely területén levő következő főjelző előtt áthaladt utolsó váltóig fekszenek, legtávolabb az adott forgalmi szolgálati hely ellenkező irányú menetű vonatok számára érvényes bejárat jelző szintjéig (megálló vonatnál addig a helyig, ahol a vágányút véget ér).

A főjelzőhöz tartozó váltók körzetében levő forgalmi vágány a hozzá tartozó főjelző jelzésével meghatározott legnagyobb sebességgel, de legfeljebb pályasebességgel járható be.

II. fejezet

Főjelzők és előjelzők

49. A főjelzőkhöz bejáratí jelzők, kijáratí jelzők, útjelzők, térközjelzők és fedezőjelzők tartoznak.

A **bejáratí jelzők** állomásokat, elágazásokat és esetenként saját célú vasúti pályahálózatokat fedeznek.

A **kijáratí jelzők** a vonatok állomásokról, esetenként rakodóhelyekről és saját célú vasúti pályahálózatokról való indulását szabályozzák. Egyes vágányok, esetleg meghatározott vágánycsoportok számára létesülnek.

Az **útjelzők** az állomáson szabályozzák a vonatok menetét, az azonos irányú bejáratí és kijáratí jelzők közötti térségben létesülnek, esetleg a vágányút befejezésére is szolgálnak.

Egyes esetekben az útjelző a kijáratí jelzővel egyesített is lehet.

A **téerközjelzők** a térközszakaszokat határolják el. Az önműködő téerközjelzők közül az első önműködő téerközjelző az állomáson is elhelyezhető.

A **fedezőjelzők** nyílt pálya azon helyeit fedezik a (saját célú vasúti pályahálózat, rakodóhely stb.), ahol a forgalom biztonsága veszélyeztetve lehetne.

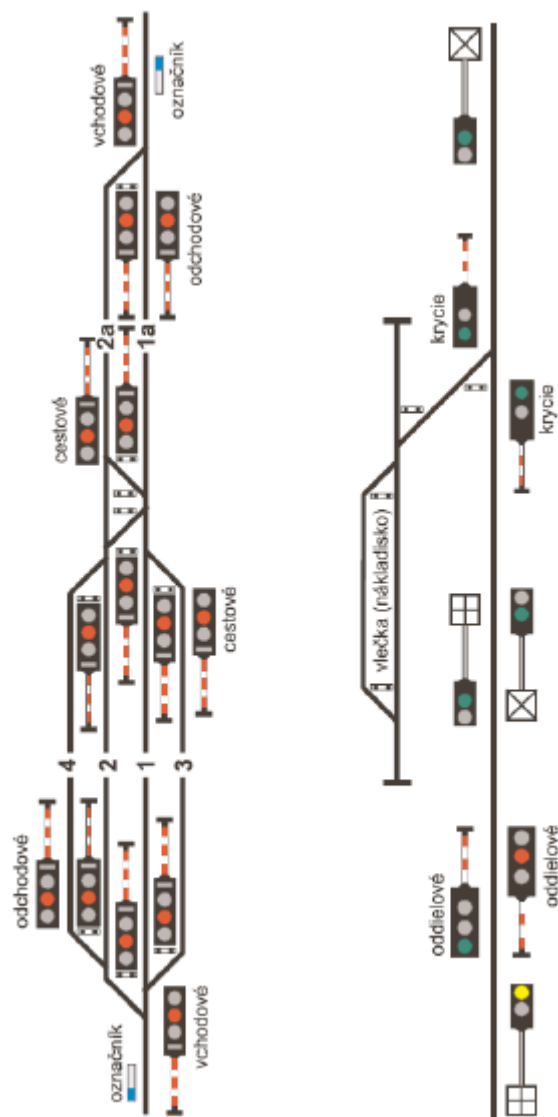
Az egyéb jelzővel egyesített főjelzőket (pl. kijáratí jelzővel egyesített bejáratí jelző) a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

50. Azoknak a főjelzőknek az árbocai (jelölőszávjai), amelyek „**Megállj!**” jelzése csak a vonatok számára érvényes, de a tolatási mozgások számára nem érvényes, felváltva egyforma magasságú vörös és fehér csíkokkal jelöltek.

Azoknak a fény főjelzőknek az árbocai (jelölőszávjai), amelyek „**Megállj!**” jelzése a vonatok és a tolatási mozgások számára is érvényes, felváltva vörös és fehér csíkokkal jelöltek, a fehér csíkok fele olyan magasak, mint a vörösek.

Azok a törpe főjelzők, amelyek „**Megállj!**” jelzése a vonatok és a tolatási mozgások számára is érvényes, nem rendelkeznek jelölőszávval, azok, amelyek csak a vonatok számára érvényesek, fölapijuk mellett elhelyezett egyforma magasságú vörös és fehér csíkokkal ellátott jelölőszávval rendelkeznek.

51. Jelzőhídon vagy konzolon elhelyezett jelzők a fölapijuk mellett elhelyezett jelölőszávval vannak jelölve.

označnik = biztonsági határjelző
 odchodové = kijárat jelző
 cestovné = útjelző
 vlečka = saját célú vasúti pályahálózat

vchodové = bejárat jelző
 oddielové = térközelítő
 krycie = fedezőjelző
 nákladisko = rakodóhely

Fény főjelzők és fény előjelzők

54. A fény főjelző a főjelzőhöz tartozó váltók körzetének sebességét jelzi. A jelző előjelzőjeként vagy fény főjelzőt vagy önálló fény előjelzőt kell alkalmazni. Ilyen esetben a Szolgálati menetrendkönyvben az állomás vagy elágazás mellett a fényjelzők sebességjelzés rendszerére figyelmeztető jel van feltüntetve.

A sebességjelzés rendszerű fényjelzők azt jelzik, hogy:

- a) elhaladhat-e a vonat a jelző mellett és ha igen, milyen sebességgel;
- b) milyen lehet a vonat legnagyobb sebessége a következő jelzőnél.

Az önálló fény előjelzők azt jelzik, hogy milyen lehet a vonat legnagyobb sebessége a következő jelzőnél.

55. Ha a fény főjelzők nem felelnek meg az előző pont követelményeinek, a bejárat állomásfej főjelzőjén meghatározott sebességcsökkentés a vágány további szakaszára is érvényes és ezt a sebességet a kijárat állomásfejen is be kell tartani.

Ha az ilyen jelzők a fővágányon történő közlekedéskor egymástól függőek, a Szolgálati menetrendkönyvben az állomás vagy elágazás mellett **P** jel van feltüntetve.

Ilyen állomások kijáratí jelzői a menetet csak tiltják, vagy egy fénnel engedélyezik. Ha a vonat bármelyik vágányról nem egyenes irányban halad (a vasúti vontatójármű vezető részére a helyi viszonyok ismerete az irányadó), a vonat legfeljebb 40 km/ó sebességgel közlekedhet.

56. A csoportosított kijáratí jelzővel rendelkező állomásokat a rovatos Szolgálati menetrendkönyv 2. hasábjában **S** betű jelöli, azt hogy az ilyen jelző melyik vágányok számára érvényes, a **Pályaviszonyok Táblázata** tünteti fel.

A független (nem biztosított) jelzőkkel ellátott állomásokat **N**, a kijáratí jelző nélküli állomásokat **B** betű jelöli.

57. A váltóktól független fény bejáratí jelzőkkel felszerelt állomásokon a vonat a 3, „Szabad” vagy a 2, „**A következő jelzőn Megállj! jelzés várható**” jelzéskor legfeljebb **40 km/ó** vagy a váltóktól függően ennél alacsonyabb sebességgel haladhat. A sebesség csökkentését előjelző és sebességjelző jelzi.

58. Az egy fénnel képzett jelzés jelentése:

Vörös fény – „Megállj!” jelzés

A **Megállj!** jelzés megtiltja a jelző melletti elhaladást.

Sárga fény – „A következő jelzőn Megállj! jelzés várható”

„A következő jelzőn Megállj! jelzés várható” jelzés esetén a vasúti vontatójármű vezetőnek úgy kell a vonat sebességét módosítania, hogy a következő jelző előtt, amelyen menetet tiltó jelzés várható, a vonatot teljes biztonsággal megállíthassa.

Zöld fény – „Szabad” jelzés

„Szabad” jelzés esetén a vonat a jelzőtől a legnagyobb engedélyezett sebességgel haladhat. Abban az esetben, ha a vonatot, amelynek az N betűvel jelölt állomáson a menetrend vagy Írásbeli rendelkezés szerint át kellett volna haladnia, de a bejáratí jelzőnél (útjelzőnél) megállították, a vonat vasúti vontatójármű vezetőjének fel kell tétéleznie, hogy az állomáson is megállítják.

A főjelzőn villogó sárga fény arra figyelmeztet, hogy sebességcsökkentés várható.

Villogó sárga fény – „Legfeljebb 40 km/ó (60 km/ó) sebesség várható”

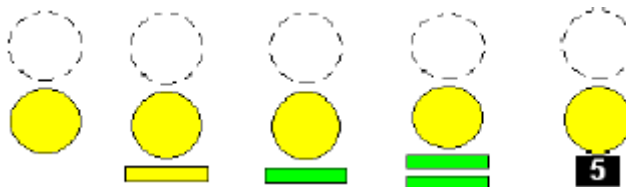
„Legfeljebb 40 km/ó (60 km/ó) sebesség várható” jelzés esetén a vasúti vontatójármű vezetőnek úgy kell a vonat sebességét módosítania, hogy a következő jelző előtt a sebesség legfeljebb 40 km/ó (gyorsan villogó fény esetén legfeljebb 60 km/ó) legyen.

Villogó zöld fény – „Legfeljebb 80 km/ó (100 km/ó) sebesség várható”

”**Legfeljebb 80 km/ó (100 km/ó) sebesség várható**” jelzés esetén a vasúti vontatójármű vezetőnek úgy kell a vonat sebességét módosítania, hogy a következő jelzőnél a sebesség legfeljebb 80 km/ó (gyorsan villogó fény esetén legfeljebb 100 km/ó) legyen.

59. Sebességjelzés rendszer alkalmazásakor a jelző főlapja **felső részében** levő jelzés (ha a jelző egyidejűleg a következő jelző előjelzője) azt a sebességet jelzi, amit a vonatnak a következő jelzőnél sem szabad túllépnie, a „**Megállj!**” jelzésen kívül még az előző pontban feltüntetett jelzéseket is jelzi.

A jelző főlapja **alsó részében** levő (egy vagy két fénysávval kiegészített) **fény** a jelzőhöz tartozó váltók körzetében érvényes, a jelzőnél kezdődő **sebességet** jelzi:

Sárga fény 40 km/ó;

Fehér 5 számmal kiegészített sárga fény vagy fényvisszaverő anyagból készített szám 50 km/ó;

Sárga fénysávval kiegészített sárga fény 60 km/ó;

Zöld fénysávval kiegészített sárga fény 80 km/ó

Két zöld fénysávval kiegészített sárga fény 100 km/ó

A fényvisszaverő anyagból készített szám nem módosítja a 60, 80, 100 km/ó sebesség és a pályasebesség értelmét.

60. Ha az állomásra a főjelző által 40 km/ó sebességgel vagy 40 km/ó sebességnél alacsonyabb sebességgel kell bejárni, a rovatos Szolgálati menetrendkönyvekben az állomás mellett a > jel számmal kiegészített (3>) változata található, ez tízes km/ó csoportokban (az alkalmazható sebesség tízed értéke) határozza meg a vonat behaladásának sebességét, amit tilos túllépni.

Hasonló módon van jelölve a vonat kétfényű jelzés szerinti menete az előző pont meghatározása szerint, ha a váltók mindkét állomásfejen megengedik az 50 km/ó sebességet és a sebesség növelése nincs az 5> jellel jelölve.

Fény főjelzők jelzései:

„Megállj!” „A következő jelzőn „Szabad”
„Megállj! jelzés
várható”

Várható sebesség
40 km/ó 60 km/ó 80 km/ó 100 km/ó

			
Rýchlost'			
40 km.h ⁻¹	60 km.h ⁻¹	80 km.h ⁻¹	100 km.h ⁻¹
a Voľno			

Sebesség
40 km/ó 60 km/ó 80 km/ó 100 km/ó
és „Szabad” jelzés

			
Rýchlost'			
40 km.h ⁻¹	60 km.h ⁻¹	80 km.h ⁻¹	100 km.h ⁻¹
a Výstraha			

Sebesség
40 km/ó 60 km/ó 80 km/ó 100 km/ó
és „A következő jelzőn Megállj! jelzés várható” jelzés

			
Rýchlost' 40 km.h⁻¹ a očakávajúte			
40 km.h ⁻¹	60 km.h ⁻¹	80 km.h ⁻¹	100 km.h ⁻¹

40 km/ó sebesség
és a várható sebesség
40 km/ó 60 km/ó 80 km/ó 100 km/ó

			
Rýchlost' 60 km.h⁻¹ a očakávajúte			
40 km.h ⁻¹	60 km.h ⁻¹	80 km.h ⁻¹	100 km.h ⁻¹

60 km/ó sebesség
és a várható sebesség
40 km/ó 60 km/ó 80 km/ó 100 km/ó

			
Rýchlost' 80 km.h⁻¹ a očakávajúte			
40 km.h ⁻¹	60 km.h ⁻¹	80 km.h ⁻¹	100 km.h ⁻¹

80 km/ó sebesség
és a várható sebesség
40 km/ó 60 km/ó 80 km/ó 100 km/ó

Rýchlosť 100 km.h ⁻¹ a očakávajte			
40 km.h ⁻¹	60 km.h ⁻¹	80 km.h ⁻¹	100 km.h ⁻¹

100 km/ó sebesség
és a várható sebesség

40 km/ó 60 km/ó 80 km/ó 100 km/ó

Fékút

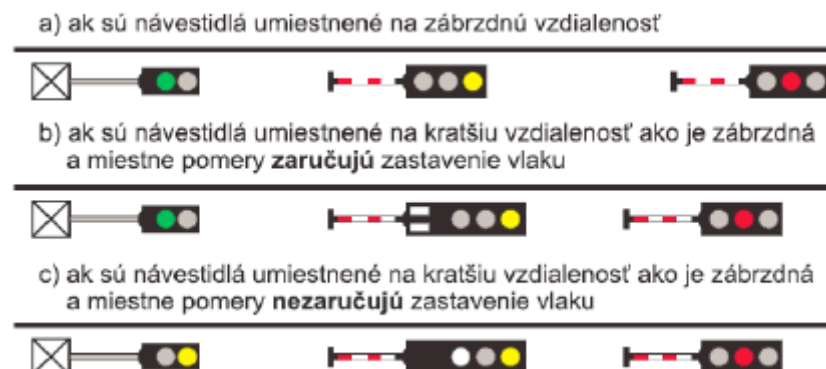
68. A főjelzők jelzéseinek előjelzése legalább fékúttávolságban, legfeljebb kétszeres fékúttávolságban szükséges.

A sebesség függvényében a fékúttávolságok a következők:

60 km/ó	100 km/ó	120 km/ó	160 km/ó
Legnagyobb pályasebességek fékúttávolsága			
400 m	700 m	1000 m	1500 m

A fékúttávolságokat a **Pályaviszonyok Táblázata** tünteti fel.

Jelzők elhelyezésének példái:

- a) ha a jelzők fékúttávolságban vannak elhelyezve;
- b) ha a jelzők fékúttávolságnál rövidebb távolságban vannak elhelyezve, de a helyi viszonyok **garantálják** a vonat megállítást;
- c) ha a jelzők fékúttávolságnál rövidebb távolságban vannak elhelyezve, de a helyi viszonyok **nem garantálják** a vonat megállítást;

Alak főjelzők

74. A sötétben —ha a jelzőkarok nem fényvisszaverő anyagból készültek— egy vagy két fénnel jeleznek.

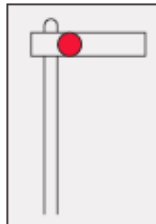
75. 32 „Megállj!” jelzés

Jelzés nappal

*Egy jelzőkar vízszintesen
jobbra mutat*

Jelzés sötétben

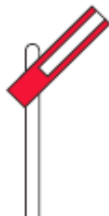

Vörös fény

A 32 „Megállj!” jelzés tiltja a jelző melletti elhaladást.

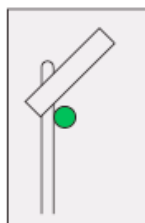
76. 33 „Szabad” jelzés

Jelzés nappal

*Egy jelzőkar 45 fokos szögben
jobbra felfelé mutat*

Jelzés sötétben

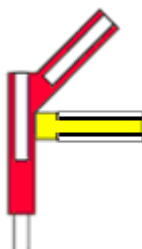
Zöld fény

A 33 „Szabad” jelzésnél a vonat a legnagyobb megengedett sebességgel haladhat, de ha a vonatot, amelynek az állomáson a menetrend vagy Írásbeli rendelkezés alapján át kellett volna haladnia, a bejárat i jelzőnél (útjelzőnél) megállították, a vonat vasúti vontatójármű vezetőjének fel kell tételeznie, hogy az állomáson is **megállítják**.

Ha ezt a jelzést a kijárat i jelző jelzi, a vasúti vontatójármű vezető legfeljebb **40 km/ó** sebességgel haladhat, ha bármelyik vágányról nem egyenes irányban halad.

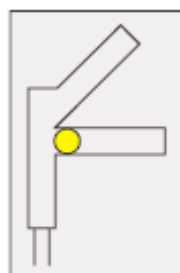
77. A 34 „Következő jelzőn Megállj!” jelzés várható” jelzés

Jelzés nappal

*Egy jelzőkar 45 fokos szögben
jobbra felfelé mutat, alatta
vízszintes sárga jelzőkar*

Jelzés sötétben

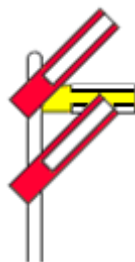
Egy sárga fény

A bejárat jelző (útjelző) 34 „**Következő jelzőn Megállj! jelzés várható**“ jelzése, ha a jelző a következő jelző előjelzője, arról tájékoztat, hogy a következő jelző a további menetet tiltja.

78. A 35 „40 km/ó sebesség és következő jelzőn Megállj! jelzés várható“ jelzés

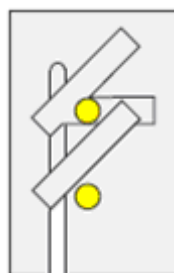
a) Bejárat jelzőn (útjelzőn), ha a jelző egyidejűleg a következő jelző előjelzője:

Jelzés nappal

*Két jelzőkar 45 fokos szögben
jobbra felfelé mutat, közöttük
vízszintes sárga jelzőkar*

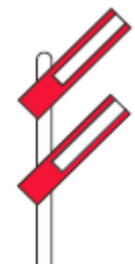
Jelzés sötétben

Két sárga fény egymás alatt

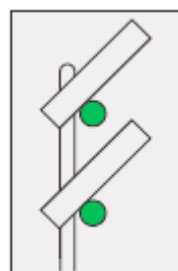
b) Bejárat jelzőn (útjelzőn), ha a jelző nem a következő jelző előjelzője:

Jelzés nappal

*Két jelzőkar 45 fokos szögben
jobbra felfelé mutat*

Jelzés sötétben

Két zöld fény egymás alatt

79. A 35 „40 km/ó sebesség” és „**Következő jelzőn Megállj! jelzés várható**“ jelzésnél a vonat a jelzőhöz tartozó váltók körzetében már a jelzőtől kezdődően legfeljebb 40 km/ó sebességgel haladhat.

Az állomáson menetrend vagy Írásbeli rendelkezés alapján áthaladó vonat vasúti vontatójármű vezetőjének fel kell tételeznie, hogy a vonatot az állomáson megállítják.

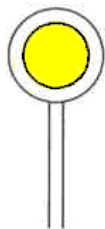
80. A váltóktól független bejárat jelző 33 „Szabad” és 34 „**Következő jelzőn Megállj! jelzés várható**“ jelzésekor a vonat legfeljebb 40 km/ó vagy a váltóktól függően ennél alacsonyabb sebességgel haladhat. A sebesség csökkentését előjelző és sebességjelző jelzi.

Alak előjelzők

82. Az alak előjelzők nappali jelzése az árbocon levő fekete keretű és fehér szélű sárga korong, sötétben a jelzés egy fény. Ha az előjelzőre figyelmeztető jel, a sárga korong és a sötét jelzés fényvisszaverő anyagból készültek, az előjelző nincs megvilágítva.

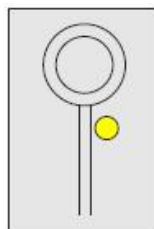
83. A 36 „A főjelzőn Megállj! jelzés várható“ jelzés

Jelzés nappal

Korong függőleges állásban

Jelzés sötétben

Egy sárga fény vagy fényvisszaverő anyagból készült sárga korong

84. A 36 „A főjelzőn Megállj! jelzés várható“ jelzésnél a vonatnak úgy kell sebességét csökkentenie, hogy a következő, menetet tiltó jelző előtt megállhasson; a jelzést 35 „40 km/ó sebesség és következő jelzőn Megállj! jelzés várható“ jelzés előtt is alkalmazzák.

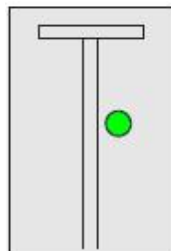
85. 37 „Szabad“ jelzés

Jelzés nappal

Korong vízszintes állásban

Jelzés sötétben

Zöld fény vagy fényvisszaverő anyagból készült zöld lemez

A 37 „Szabad“ jelzésnél a vonat a legnagyobb megengedett sebességgel haladhat.

Előjelzők és főjelzők meghibásodása

93. Az elromlott alak előjelzőt 36 „A főjelzőn Megállj! jelzés várható“ jelzésre kell állítani, távolbalátás korlátozottsága esetén a sötétben érvényes jelzést kell kivilágítani. Ha az elromlott alak előjelzőt nem lehet 36 „A főjelzőn Megállj! jelzés várható“ jelzésre állítani, a sötétben érvényes jelzés kivilágítása tilos, az előjelző árbocára vagy közvetlenül az előjelző elé az 52a „Figyelmeztetés” jelzést kell helyezni. A meghibásodásról és az 52a „Figyelmeztetés” jelzés elhelyezéséről a vonat vasúti vontatójármű vezetőjét Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni. Ha a vonat vasúti vontatójármű vezetője nem volt értesítve, az 52a „Figyelmeztetés” jelzést őrizni kell.

94. Az elromlott fény előjelzőből, ha nem lehet a 2 „A főjelzőn Megállj! jelzés várható“ jelzésre állítani, (az erre jogosult alkalmazott) az összes izzót kissereli vagy a jelző fölapját megbízható módon befedi, hogy a fény ne szűrődjön át. Az előjelző árbocára vagy közvetlenül az előjelző elé az 52a „Figyelmeztetés” jelzést kell helyezni. Az ilyen meghibásodásról és az 52a „Figyelmeztetés” jelzés elhelyezéséről a vonat vezetőjét Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni.

95. Ha a fény főjelző elromlott és a vörös fény nem világít, a jelzőt az árbocra vagy közvetlenül a jelző elé az 52a „**Figyelmeztetés**” jelzéssel kell fedni. A jelzőhidakon vagy konzolokon a jelzést a főlapra vagy jobbra a főlap mellé kell helyezni. Erre az intézkedésre nincs szükség azoknál a főjelzőknél, melyek előjelzője az előző jelzővel egyesített.

96. Az elromlott alakjelzőt, ha ezt a jelző megrongálása nélkül lehetséges, 32 „**Megállj!**” jelzésre kell állítani és éjjel a sötétben érvényes jelzést kell kivilágítani. A jelző előjelzőjét a 36 „**A főjelzőn Megállj! jelzés várható**” jelzésre kell állítani.

Ha a jelzőn nem lehet a 32 „**Megállj!**” jelzést beállítani, a sötétben érvényes jelzés kivilágítása tilos és a jelzőt az árbocra erősített vagy közvetlenül a jelző előtt elhelyezett 51a „**Megállj**” jelzéssel kell fedni. A vezetőt az olyan főjelző meghibásodásáról, amelyik menetet engedélyező jelzést mutat, Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni, a szomszéd állomásról már elindult vonatot, ha ez lehetséges, meg kell állítani és a vezetőt élőszóban tájékoztatni.

97. Ha olyan fedőjelző hibásodott meg, melynek szabványos állása a 3 vagy 33 „**Szabad**” jelzés, a jelzés változatlan marad. Ha a jelzés 1 vagy 32 „**Megállj!**” jelzésre történő átállítása a meghibásodás miatt nem lehetséges, az előző rendelkezések szerint kell eljárni.

98. Ha a főjelző kidőlt, a helyére azonnal 51a „**Megállj!**” jelzést kell helyezni, ez Hívójelzéssel is kiegészíthető.

Tönkretett előjelző ideiglenes pótlására az 52a „**Figyelmeztetés**” jelzés is alkalmazható. A vasúti vontatójármű vezetőt az ilyen rendkívüli helyzetekről Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni. A kidőlt önműködő térközeljelző nincs az 51a „**Megállj!**” jelzéssel helyettesítve.

Hívójelzések

100. A hívójelzés meghibásodott vagy nem kezelhető főjelző mellett engedélyezi a vonat elhaladását.

101. 38, „Óvatosan hívójelzéssel” jelzés

*Önálló vagy vörös fénnnyel
kombinált villogó fehér fény*

102. 39, „Óvatosan hívójelzésre” jelzés

Jelzés nappal

Jelzés sötétben

*Alkalmazott fekete keretű
fehér jelzőtárcsát tart*

*Kézilámpa váltakozó
sárga és zöld fénye*

A 39 „**Óvatosan hívójelzésre**” jelzés adása nappal úgy történik, hogy az alkalmazott a fekete keretű fehér jelzőtárcsát a vonat felé fordítja, sötétben lazán leengedett kezében a lámpát úgy forgatja a vonattal szemben, hogy kb. 1 másodpercenként felváltva a sárga és zöld fény világítson. A jelzést addig adja, amíg elhalad mellette a vonat első járműve (tolt vonatokra is érvényes).

Vonatok menete menetet tiltó jelző mellett

106. Ha a főjelző meghibásodás vagy egyéb ok miatt nem állítható menetet engedélyező állásba, a vonat menete Hívójelzéssel, Írásbeli rendelkezéssel (V vagy Z rendelkezés), telefonon vagy rádiótelefonon engedélyezhető.

A forgalmi szolgálattevő (térközör) a vonat előző bekezdés szerinti menetét csak azt követően engedélyezheti, hogy (a biztosítóberendezés Kezelési Utasítása rendelkezései szerint) meggyőződik a biztosítóberendezés zavar állapotáról, vagy ha a vonat (forgalmi szolgálati helyek közötti tolató rész) menetét ezzel az utasítással összhangban engedélyezi.

A vonat menete csak szabad térközbe engedélyezhető. Ha nem lehet megállapítani, szabad-e a térköz, a forgalmi szolgálattevő a vonat további menetét csak Írásbeli rendelkezéssel és a látótávolság szerinti menetre vonatkozó feltételek betartásával engedélyezheti.

107. Ha a Hívójelzést előjelző nélküli kijárat jelzőn alkalmazzák, a fővágányon áthaladó vonatot Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni a kijárat állomásfejen engedélyezett legfeljebb 40 km/ó sebességről; ha az értesítést nem lehetett megvalósítani, a menetet csak azt követően lehet engedélyezni, hogy a vonat a bejárat jelzőnél megállt.

108. Ha a vonat menetét **Hívójelzéssel**, Írásbeli (V, Z) rendelkezéssel, esetleg telefonon vagy rádiótelefonnal engedélyezték, a vonat a jelző után:

- a) a jelzőhöz tartozó váltók körzetében nem lépheti túl a **40 km/ó** sebességet (ha a Szolgálati menetrendkönyv a (3>) jelölést tartalmazza, a sebesség **30 km/ó**).
- b) ha a jelzőhöz nem tartozik váltókörzet, Hívójelzésre a vonat a jelző után a legnagyobb megengedett sebességgel haladhat.
- c) ha a következő főjelzőnek nincs előjelzője, a vezető menetet tiltó jelzést várhat.

109. Kézi Hívójelzést közvetlenül az előtt a jelző előtt kell adni, amelyik mellett a vonat további menetét engedélyezzük. Jelzőhídon vagy konzolon elhelyezett jelzők esetén a kézi hívójelzést a jelzőhídtól vagy konzoltól jobbra kell adni. Kivételt a következő esetek képeznek:

- a) kétvágányú vonal helytelen vágányán vagy két párhuzamos egyvágányú vonalon a jelzés adása a vágány külső oldalán annak a jelzőnek a szintjén történik, amelyik mellett a vonat további menete engedélyezve van. Kézi Hívójelzés adása tilos, ha a szomszéd vágányon ezzel egyidejűleg vonat közlekedhetne.
- b) ha a kijárat jelző (útjelző) nincs közvetlenül jobbra a kijárat vágány mellett, a Kézi Hívójelzést a kijárat oldalon a Biztonsági határjelzőnél vagy a védőváltó csúcsánál a vágánytól jobbra kell adni.

A kijárat oldalon a Kézi Hívójelzés adását meghatározó Biztonsági határjelző az a Biztonsági határjelző, amelyiknél a vágányút végződik (esetleg végződhetne).

110. A vonat menetét engedélyező, a bejáratí jelzőnél kézbesített V rendelkezés szövege pl. a következő lehet: „A bejáratí jelző nincs kezelve. Bejáratí az állomásra engedélyezve”, „Bejáratí az útjelzőig engedélyezve”. Ha két vagy több jelző kezelése (pl. bejáratí jelző és útjelző stb.) kezelése lehetetlen, a V rendelkezésben fel kell tüntetni, melyik jelzők nincsenek kezelve és meddig engedélyezett a vonat menete. Példa: „Bejáratí jelző és útjelző nincsenek kezelve, bejáratí a személypályaudvarra (állomásra) engedélyezve”. stb. Nem kezelt kijáratí jelző (útjelző) esetén az induló vonat menetét engedélyező Írásbeli rendelkezés szövege:

- vonat 325. pont szerinti menesztésénél, pl.:

“Kijáratí jelző nincs kezelve, vonat menete engedélyezve”.

- vonat 327. pont szerinti menesztésénél pl.:

“Kijáratí jelző nincs kezelve, felhívás az indításra jelzés után elindulhat”.

Ha áthaladó vonat számára nem lehet a főjelzőket kezelni, a vonat vasúti vontatójármű vezetőjét egyetlen, a bejáratí jelzőnél kézbesített V rendelkezéssel lehet értesíteni (pl. „Bejáratí és kijáratí jelző nincs kezelve, behaladás és kihaladás engedélyezve.” Ezt a forgalmi szolgálattevő csak akkor teheti, ha a vonat áthaladásának valamennyi feltétele teljesítve lett. A forgalmi szolgálattevő ebben az esetben nem ad a vonatindító jelzőeszköz (115 „**Felhívás az indításra**” jelzésével beleegyezést az áthaladásra.

113. Ha a vonat több mint 5 percet áll menetet tiltó főjelző előtt, a vasúti vontatójármű vezető összeköttetésbe lép az előtte levő állomás forgalmi szolgálattevőjével vagy az adott jelzőt kezelő alkalmazottal, akivel megállapodik a követendő eljárásban. Ha a vasúti vontatójármű vezető nem tud közvetlenül összeköttetésbe lépni az előtte levő állomás forgalmi szolgálattevőjével, az értekezést a mögötte levő állomás forgalmi szolgálattevője is közvetítheti. Ha a fény főjelző sötét vagy kétes jelzést mutat, a tény a vasúti vontatójármű vezető azonnal a vonat megállítása után jelenti. A vasúti vontatójármű vezető ugyanezt az eljárást követi kétes jelzést mutató bejáratí alakjelző (útjelző) esetén is.

114. Ha a vonat 51, „**Megállj!**” jelzés előtt megáll, és nem lehet a jelzés adásának okát megállapítani, a vasúti vontatójármű vezető nem folytathatja a vonat menetét. A vasúti vontatójármű vezető értesíti a forgalmi szolgálattevőt, akivel megállapodik a további eljárásban.

IV. fejezet: Jelzők és előjelzők sávós távolságjelző táblái

Előjelző sávós távolságjelző táblái

121. 40 „Bejáratí jelzőre figyelmeztető jel”,

a) váltókörszetet fedő főjelző előjelzőjére figyelmeztet:

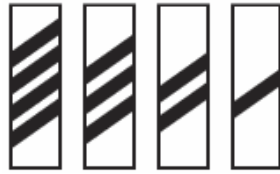

Fekete keretű fehér tábla, benne két, hegyével egymással szembenálló fekete nyíl

Előjelzőre figyelmeztető jel

123. 41 „Előjelzőre figyelmeztető jel”

a) váltókörszetet fedő főjelzők önálló előjelzője előtt:

Álló téglalap alakú, fehér táblán négy, három, kettő és egy rézsútos fekete sáv

Előjelzőre figyelmeztető jelek elhelyezése különböző pályasebességű vonalakon:

legfeljebb 60 km/ó	legfeljebb 100 km/ó	több mint 100 km/ó
az előjelző előtt egymást követően		
három 75 méterenként	négy 75 méterenként	négy 100 méterenként

A sávok száma fokozatosan csökken, az előjelzőhöz legközelebbi figyelmeztető jelen egy sáv van.

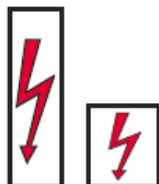
124.

Ha felsővezeték nélküli vonal felsővezetékes vonalba torkollik, az állomás vagy leágazás bejáratí jelzője előjelzőjének, esetleg a térközjelző vagy fedőjelző előjelzőjének valamennyi figyelmeztető jele vörös nyíllal van kiegészítve

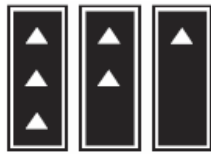
125. Ahol nincsenek előjelzőre figyelmeztető jelek, a felsővezetékekkel ellátott vágányzatot álló téglalap vagy négyzet alakú, vörös nyíllal ellátott fehér táblák jelzik. A táblákat:

- a (felsővezeték alá menetet engedélyező) jelző előtt 75 méterrel,
 - 75 méterrel (vagy legalább az alkalmazott vasúti vontatójármű hosszának megfelelő távolsággal) a felsővezetékekkel ellátott vágányba való betorkolás előtt;
 - 75 méterrel (vagy legalább az alkalmazott vasúti vontatójármű hosszának megfelelő távolsággal) annak a vágánynak a kezdete előtt, amelyiken a felsővezeték elkezdődik
- helyezik el.

Vörös nyíllal ellátott fehér tábla

126. 42 „Vonat főjelzőhöz közeledik” jelzés

Fehér keretű, fekete álló téglalap alapú táblán fényvisszaverő anyagból készült egyenlő oldalú, alapjára állított háromszögek

A jelzéseket azokon a pályaszakaszokon helyezik el, ahol gyakori a köd, vagy ott, ahol a főjelző csökkentett látótávolságban van elhelyezve, minden esetben hármat, ezek egymás közötti távolsága 100 méter, az utolsó és a főjelző közötti távolság ugyanannyi. A 400 méter fékúttávolságú vonalakon a távolság 75 méter.

A háromszögek száma fokozatosan csökken, az előjelzőhöz legközelebbi jelzőn egy háromszög van.

Jelzőre figyelmeztető jelek

128. 43 „Csoportos jelzőre figyelmeztető jelzés”

A jelző árbocán négyzet alakú fekete keretű fehér tábla, a táblában a bal alsó sarokból a jobb felső sarokba vezető rézsútos sáv

A 43 „Csoportos jelzőre figyelmeztető jelzést” a csoportos kijárat jelző (útjelző) vagy tolatási jelző árbocára helyezik el. Arra figyelmeztet, hogy a forgalmi szolgálattevő, a jelző vonat menetét engedélyező jelzéssel nem meneszti a vonatot. Az így jelölt jelző „Szabad a tolatás” jelzése nem engedélyezi a tolatás elkezdését.

129. 44 „Jelző az ellenkező oldalon” jelzés

a) főjelzőnél:

Téglalap alakú fehér tábla a főjelző felé mutató vörös háromszöggel

b) önálló előjelzőnél:

Téglalap alakú fekete tábla az előjelző felé mutató sárga háromszöggel

c) útátjárójelzőnél:

Téglalap alakú fekete tábla az útátjárójelző felé mutató fehér háromszöggel

d) tolatási jelzőnél:

Téglalap alakú fehér tábla az tolatási jelző felé mutató kék háromszöggel

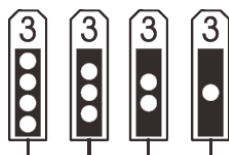
130. A 44 „Jelző az ellenkező oldalon” jelzés a főjelző (előjelző), útátjárójelző vagy tolatási jelző szintjén van elhelyezve.

Útátjárójelzők

132. Az útátjárójelző a vasúti vontatójármű vezetőt az útátjáró biztosítóberendezésének állapotáról értesíti. Az útátjárójelzőt az átjáró előtt legalább fékúttávolságra helyezik el. Az útátjárójelző árboca (jelzőlapja) felváltva egyformán széles fehér és fekete sávval van ellátva.

Az útátjárójelző lapján levő fehér szám és az útátjáró előtt elhelyezett figyelmeztető jelen levő fekete szám arról tájékoztat, hogy az útátjárójelző hány átjáró állapotát jelzi.

45 „Vonat útátjárójelzőhöz közeledik” jelzés

Téglalap alakú, levágott felső sarkú tábla, alsó részében körökkel ellátott fekete téglalap, felső részében az útátjárójelzővel fedezett átjárók száma

A körök száma fokozatosan csökken, az előjelzőhöz legközelebbi figyelmeztető jelzésen mindig egy kör van.

A „**Vonat útátjárójelzőhöz közeledik**” jelzés elhelyezése különböző pályasebességű vonalakon:

legfeljebb 60 km/ó	legfeljebb 100 km/ó	több mint 100 km/ó
számuk és távolságuk		
három 75 méterenként	négy 75 méterenként	négy 100 méterenként

46 „Készenléti állapot” jelzés

Az fényesorompós jelző felső fehér és két alsó sárga fénye világít, ha nincsenek fényvisszaverő anyaggal helyettesítve. Az alsó részben elhelyezett fehér szám az útátjárójelzővel fedezett átjárók számát jelzi

A vasúti vontatójármű vezető a vonattal a 46 „**Készenléti állapot**” jelzésnél az átjáróhoz a legnagyobb megengedett sebességgel haladhat.

47 „Útátjáró biztosítóberendezés zavar állapota” jelzés

Az útátjárójelző két alsó sárga fénye világít, ha nincsenek fényvisszaverő anyaggal helyettesítve, az alsó részben elhelyezett fehér szám az útátjárójelzővel fedezett átjárók számát jelzi

Ha az útátjárójelző teljesen sötét, ez minden esetben 47 „**Útátjáró biztosítóberendezés zavar állapota**” jelzést jelent.

A 47 „**Útátjáró biztosítóberendezés zavar állapota**” jelzés arra utasítja a vasúti vontatójármű vezetőt, úgy járjon el, mint az útátjárójelző meghibásodásakor (702, 703 pont).

136. 48 „Útátjáróra figyelmeztető” jelzés

*Élére állított fehér keretű háromszög,
közepében fehér számmal*

A 48, „**Útátjáróra figyelmeztető**” jelzés az útátjáró biztosítóberendezésétől függő főjelző árbocán van elhelyezve, az átjárók számáról a fehér szám tájékoztat.

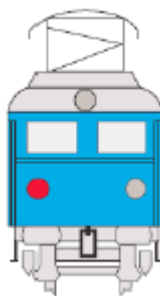
137. Ha a főjelző 48 „**Útátjáróra figyelmeztető**” jelzéssel van kiegészítve és a vonat menetét Hívójelzés, Írásbeli (V, esetleg Z) rendelkezés, telefon vagy rádiótelefon engedélyezi, vagy ha a vasúti vontatójármű vezető jelen Utasítással összhangban nem kezelt jelző mellett halad el, a jelzővel fedett útátjáróhoz a 47 „**Útátjáró biztosítóberendezés zavar állapota**” jelzés szerint kell haladnia.

V. fejezet: Menetet tiltó jelzések és járhatatlan pályarészek fedezése **Menetet tiltó jelzések**

139. A menetet tiltó jelzések lezárt vágányok, bejárhatatlan vagy veszélyes helyek fedezésére vagy annak a helynek a megjelölésére szolgálnak, ahol a vasút járműveknek meg kell állniuk.

A menetet tiltó jelzések fenyegető veszély esetén a vasúti járműveket is megállásra utasítják.

140. 49 „Szembejövő vasúti jármű megállj!” jelzés

Egy vörös fény vasúti vontatójárművön

141. A jármű vezetője akkor ad „**Szembejövő vasúti jármű megállj!**” jelzést ha:

- a vonat (szolgálati helyek között tolató rész) menete alatt a fővezeték légnyomása hirtelen csökken, vagy
- a vonatot (szolgálati helyek között tolató részt) a fővezeték légnyomása hirtelen bekövetkezett csökkenése miatt **nem tudja mozgásba hozni**, a vezetőnek a szomszédos vágány (vágányok) bejárhatatlanságát (vonatszakadást, járművek kisiklását) kell feltételeznie, vagy
- a vezető megállapítja, hogy a szembejövő járműveket vágány, felsővezeték meghibásodása vagy egyéb meghibásodás **fenyegetné**.

142. A 49 „**Szembejövő vasúti jármű megállj!**” jelzés esetén a vasúti vontatójármű vezető (az első tolt járművön levő alkalmazott) köteles a vasúti járművek megállításáról intézkedni.

A menetet csak akkor folytathatja, ha saját vágánya bejárhatóságát szemrevételezéssel vagy az álló vonat vagy tolatórész vasúti járművezetőjétől kapott értesítés alapján megállapította.

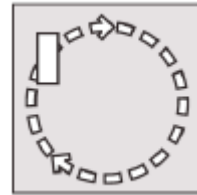
143. Az 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj!**” jelzés

a) Kézi jelzés

Jelzés nappal

Jelzés sötétben

b) Hallható jelzés

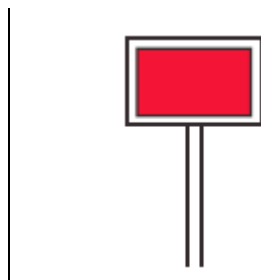

A jelzés jelzőzászló, bármilyen tárgy vagy puszta kéz körbeforgatásával, sötétben bármilyen színű fény körbeforgatásával vagy hallható jelzéssel, három többször ismételt rövid síp-, jelzőkürt- vagy kúrthanggal adható.

Az 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj!**” jelzés vételekor a vasúti járművet minden lehetséges eszköz segítségével a lehető leghamarabb meg kell állítani.

144. Az 51 „**Megállj!**” jelzés

a)

Téglalap alakú fehér keretű vörös tábla

b)

Jelzés nappal

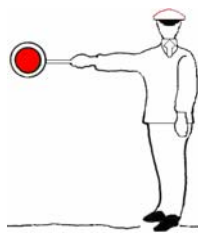

A kibontott vörös jelzőzászlót az alkalmazott a vágányra merőlegesen tartja

Jelzés sötétben

Megállás helyén tartott vörös fény

Az alkalmazott a kis kivitelezésű vörös jelzőkorongot vörös lapjával a közeledő jármű felé körülbelül vállmagasságban a vágányra merőlegesen tartja

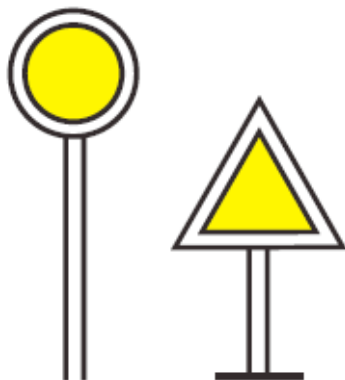
Az 51 „**Megállj!**” jelzés azt a helyet jelöli, ahol a vonat elejének meg kell állnia. Ha a vonat megállásának helyét 51 „**Megállj!**” jelzés jelöli, a jelzést előjelzővel kell jelezni.

Az 51 „**Megállj!**” jelzés elhelyezése a főjelző számára érvényes elvek szerint vagy a vágány közepére történik.

Ha az 51 **Megállj!** jelzés akadályt vagy bejárhatatlan helyet fedez, az akadály vagy bejárhatatlan hely előtt 50 méterrel kell elhelyezni.

145. Az 52 „Figyelmeztetés” jelzés

a)

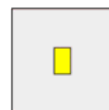

*Fekete keretű fehér szélű sárga korong
Alapjára állított fekete keretű fehér szélű sárga háromszög*

b)

Jelzés nappal

Jelzés sötétben

Kibontott és vágányra merőlegesen tartott sárga jelzőzászló

Alkalmazott tartotta sárga fény

Az 52 „**Figyelmeztetés**” jelzés az 51 „**Megállj!**” jelzés előjelzőjeként szolgál.

146. Ha a behaladó vonat megállásának helyét 51 „**Megállj!**” jelzéssel a fékúttávolságnál rövidebb távolságban vagy a szabályos megállás helye előtt kell jelölni és

a) a vonat menetét 12 vagy 35 „**40 km/ó sebesség és Következő jelzőn Megállj! jelzés várható**“, a 39 vagy 38 „**Óvatosan hívójelzésre**” jelzés, vagy ha (55 jelzés „**Sebességjelző**”) a vonat menetét legfeljebb 40 km/ó sebességgel engedélyezi,

b) a vasúti vontatójármű vezető Írásbeli rendelkezéssel vagy távközlő berendezéssel lett értesítve a megállás megjelölt helyéről vagy

c) Írásbeli rendelkezéssel lett értesítve a megállás meghatározott helyéről, az előjelző feladata teljesítve lett.

A vonat c) pont szerinti menetének engedélyezését a megállás helyének 51 „**Megállj!**” jelzéssel való megjelölése helyettesíti (144.pont).

A vasúti vontatójármű vezetőnek az előző bekezdésekben felsorolt forgalmi intézkedések esetén úgy kell a bejárat sebességet módosítania, hogy a vonat az 51 „**Megállj!**” jelző előtt vagy a meghatározott helyen teljes biztonsággal megálljon.

A vasúti vontatójármű vezető távközlő berendezéssel történő értesítésének időben (legkésőbb az első vasúti járműnek a bejárat jelző előjelzője melletti elhaladásakor) kell megtörténnie.

Ha a felsorolt intézkedések egyikét sem lehet érvényesíteni, a vonat menete csak az után lesz engedélyezve, hogy a vonat a bejárat jelző (útjelző) előtt megállt.

147. Az 53a „Biztonsági határjelző” jelzés

Vízszintes fehér gerenda mindkét rézsútos vége előtti fekete sávval

A „**Biztonsági határjelző**” az összefutó vagy egymást keresztező vágányok között azt a határt jelöli meg, amelyen vasúti jármű nem nyúlhat túl, hogy az összefutó vagy egymást keresztező vágányokon lebonyolódó meneteket ne veszélyeztesse.

148. Az 54 „Szigetelt szakasz határa” jelzés

Vörös fejű fehér oszlop fekete sávval

Az 54 „**Szigetelt szakasz határa**” jelzés a vágány mindkét oldalán olyan szigetelt vágányt, szigetelt vágánymezőt vagy szigetelt vágányszakaszt jelez, amelyen nem állhat meg vonat, vonatrész, tolatórész vagy szolgálati helyek között tolató rész. A jelzést olyan helyeken, amelyeket főjelző, közbenső jelző vagy Biztonsági határjelző jelöl, nem alkalmazzák.

Állomás és nyílt pálya járhatatlan részeinek fedezése

152. Ha a vágány valamelyik része váratlanul járhatatlanná válik, az alkalmazott, aki ezt az állomáson észreveszi azonnal jelenti a forgalmi szolgálattevőnek, ha nyílt vonalon veszi észre, a szomszédos állomások forgalmi szolgálattevőinek és amennyiben lehetséges, valamennyi vonali szolgálati helynek.

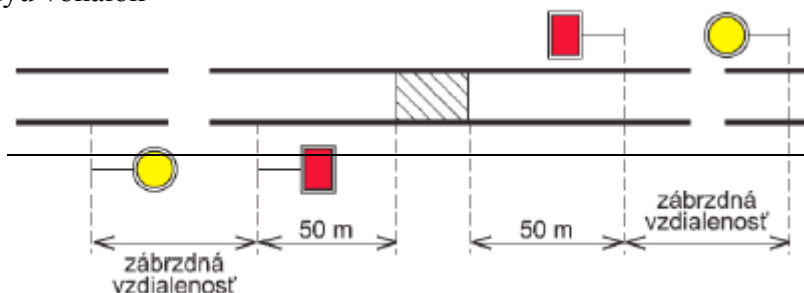
A jelentésben feltünteti a járhatatlan rész elhelyezkedését, a járhatatlanság okát és terjedelmét. Ha ezt nem lehet jelenteni, az alkalmazott kétvágányú vagy párhuzamos vonalon megállítja a legközelebbi vonatot vagy a szolgálati helyek közötti tolatórészt, és ezek közvetítésével értesíti a forgalmi szolgálattevőt.

155. Az állomásfej járhatatlan helyét és a lezárt fővágányt nem szükséges 51a „**Megállj!**” jelzéssel fedezni, ha a helyet (lezárt fővágányt) már főjelző fedezi.

Járhatatlan helyek és leállított járművek fedezésének példái

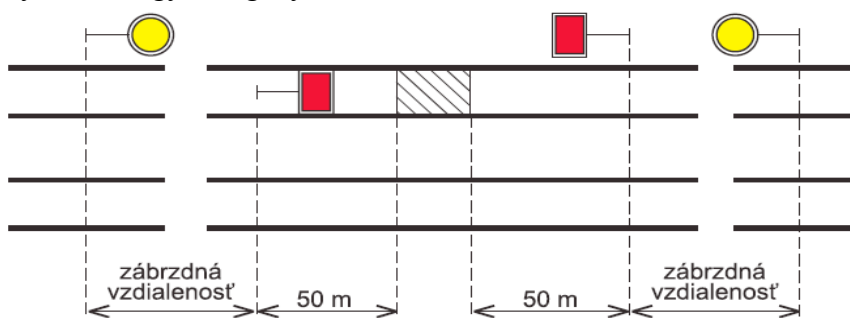
A) Nyílt pálya járhatatlan helyeinek fedezése

a) Egyvágányú vonalon

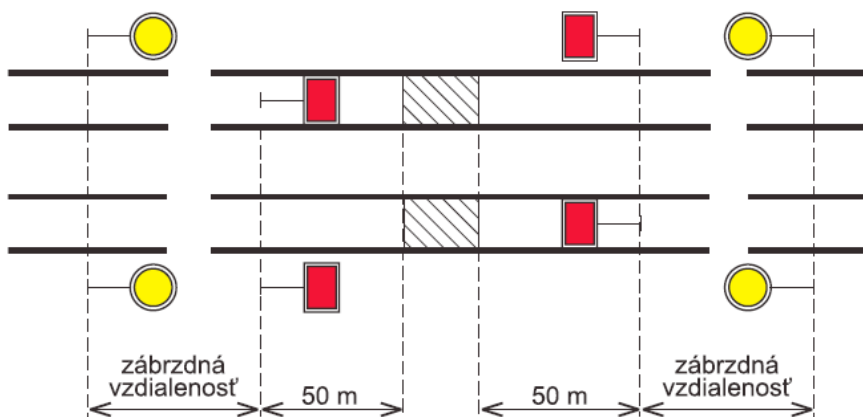
zábrzdna vzdialenosť = fékúttávolság

b) Kétvágányú vonal egyik vágányán

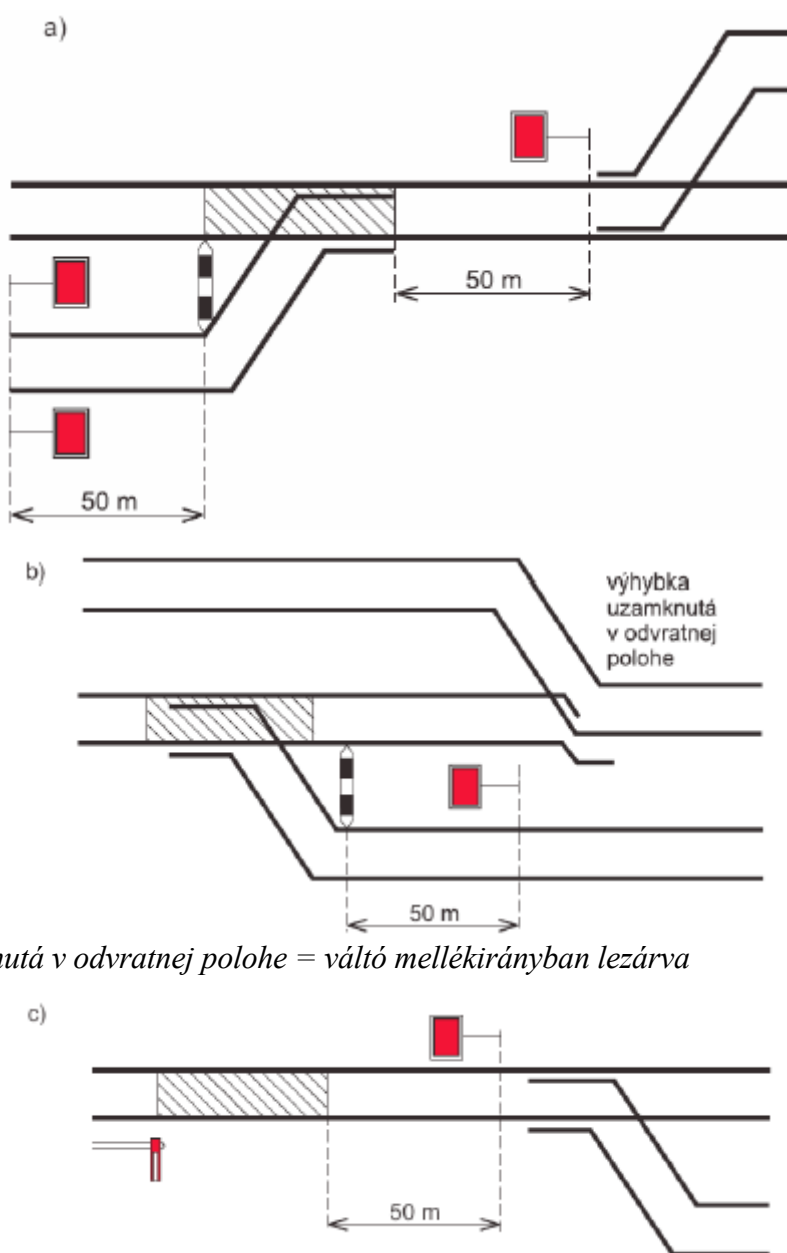
zábrzdna vzdialenosť = fékúttávolság

c) Kétvágányú vonal mindkét vágányán

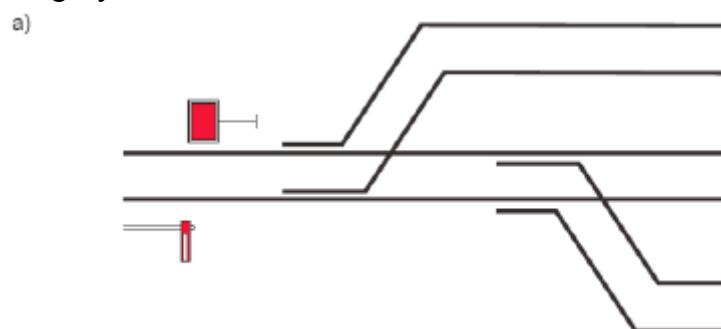
zábrzdna vzdialenosť = fékúttávolság

B) Állomás járhatatlan helyeinek fedezése

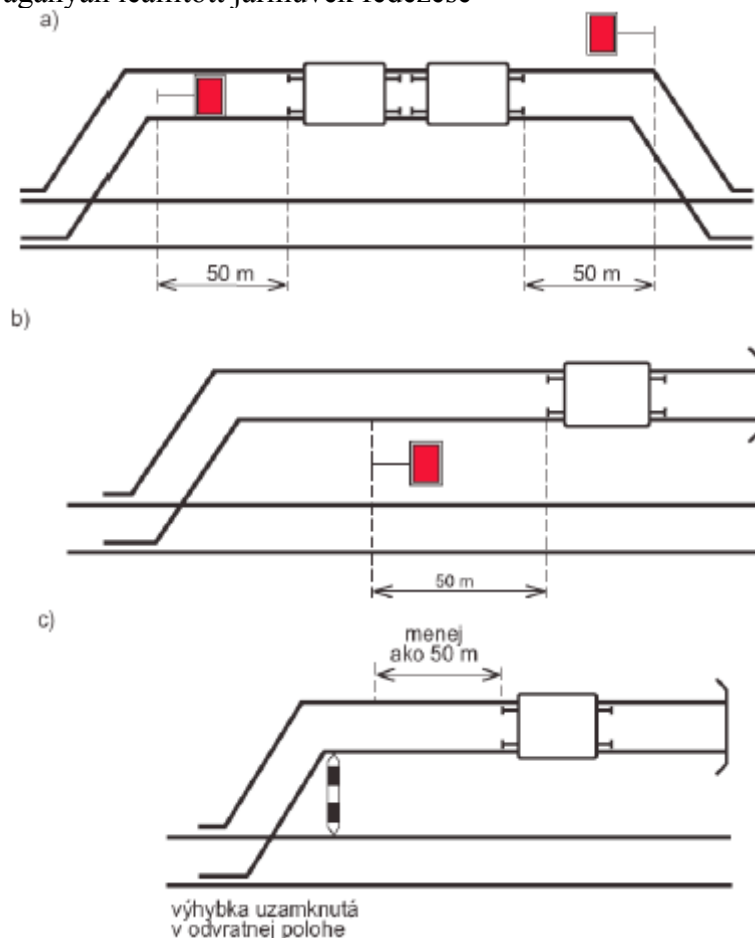
výhybka uzamknutá v odvratnej polohe = váltó mellékirányban lezárva

C) Lezárt vonali vágány fedezése

A vörös jelzés legtávolabb a bejáratú jelző szintjén helyezhető el.

D) Állomás vágányán leállított járművek fedezése

menej ako 50 m = 50 méternél kevesebb

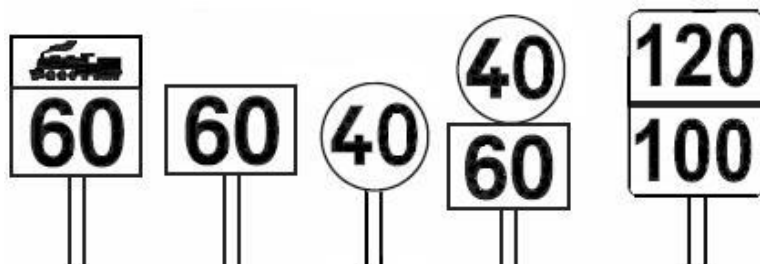
výhybka uzamknutá v odvratnej polohe = váltó mellékirányban lezárva

VI. fejezet: Sebességkorlátozó jelzések Pályasebességet tartósan korlátozó jelzők

159. A fővágányok tartós pályasebességének a **Pályaviszonyok Táblázatában** feltüntetett korlátozására sebességjelzők (pályasebesség), a sebességjelzőkre előjelzők figyelmeztetnek. **10 km/ó** érték alatti pályasebesség nincs engedélyezve.

160. A sebességjelző téglalap vagy kör alakú. A téglalap alakú sebességjelző valamennyi vasúti jármű számára, a kör alakú sebességjelző csak vonóerőt kifejtő, „3” terhelési osztályba sorolt vasúti vontatójárművek számára érvényes.

161. Az 55 „Sebességjelző” jelzés

Fehér téglalap vagy kör alakú táblán fekete számok

162. Két különböző sebességű pályaszakasz határát sebességjelző jelzi.

A szakaszban, amelyben a sebességjelző érvényes, tilos a sebességjelző számával meghatározott sebesség túllépése.

Ha a sebességjelző az előző szakasznál nagyobb sebességet engedélyez, a sebesség növelése csak akkor kezdődhet, ha a vonat utolsó járműve a sebességjelző mellett elhaladt.

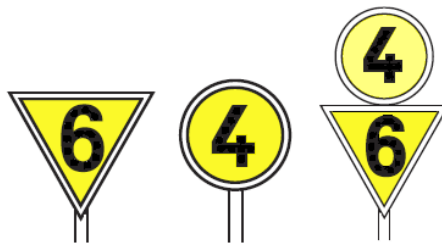
Ha a szám fölött fehér mezőben fekete mozdony van, a sebesség azonnal növelhető, ha a vonat első járműve a sebességjelző mellett elhaladt.

A „3” terhelési osztályba sorolt vasúti vontatójárművek megengedett legnagyobb sebességének növelésére vonatkozó sebességjelző mellett elhaladó vonat sebessége csak azt követően növelhető, ha a vonatba sorolt valamennyi vonóerőt kifejtő vasúti vontatójármű elhaladt a sebességjelző mellett.

163. Ha a fővágányon billenőszekrényes járművekből összeállított vonat számára **más sebesség** van megállapítva, mint az egyéb vonatok számára és ha a sebesség különbsége legalább **10 km/ó** értékű, a sebességeket két sebességjelzővel kell jelölni. A billenőszekrényes járművekből összeállított vonat számára a felső sebességjelzőn feltüntetett sebesség érvényes.

Sebességcsökkentés esetén csak a felsorolt sebességek alacsonyabbika van előre jelezve.

164. Az 56 „Előjelző”

*Sárga élére állított fehérkeretű háromszög vagy fehér keretű sárga korong,
a háromszögben vagy korongban fekete szám*

Az előjelző tíz kilométerekben (az alkalmazható sebesség tizedértékében) határozza meg a sebességet, amellyel a vonat a sebességjelzőtől haladhat. Ha a sebességjelző száma öttel végződik, az előjelző a legközelebbi alacsonyabb tízest jelzi.

Az előjelző (a fékúttávolság szerint) csak olyan sebességjelző előtt van elhelyezve, amelyik a menetsebesség több mint **10 km/ó** mértékű csökkentését írja elő.

Sebességjelző előjelző előtti elhelyezése különböző pályasebességű vonalakon:

ha a pályasebesség			
Legfeljebb 60 km/ó	Legfeljebb 100 km/ó	Legfeljebb 120 km/ó	Legfeljebb 160 km/ó
a távolság			
300 m	500 m	700 m	1000 m

165. A sebességjelző közvetlenül az előjelző után következik. A sebességjelző szükség esetén a következő sebességjelző előjelzőjével társítható, ebben az esetben az előjelző lapja a sebességjelző lapja fölött van elhelyezve.

166. Ha az állomás bejáratnál állomásfejen kell a pályasebesség tartós korlátozását jelezni, a sebességjelzőket a helyi viszonyoktól függően legtávolabb a szélső váltó mellett helyezik el.

A háromszög alakú előjelzőt csak téglalap alakú sebességjelző előtt, a korong alakút csak korong alakú sebességjelző előtt helyezik el.

Pályasebességet átmenetileg korlátozó jelzők

168. A pályasebesség átmeneti korlátozását nyílt vonal átmenő fővágányán és állomás fővágányán végzett munka vagy meghibásodás helyén a pályasebességet átmenetileg korlátozó jelzőkkel jelölik. Az állomás egyéb vágányain az átmeneti korlátozást csak akkor jelölik, ha ezeken a helyeken a vonatok menete **60 km/ó** sebességnél magasabb sebességgel engedélyezett.

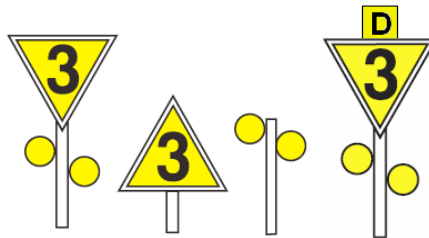
A forgalmi vágány olyan átmeneti sebességkorlátozása, amelyik nincs a pályasebesség átmeneti korlátozása jelzőivel jelölve, a forgalmi vágány egész hosszára, esetleg az egész állomásfejre érvényes.

A vezetőt Írásbeli rendelkezéssel kell a pályasebesség átmeneti korlátozásáról értesíteni.

Ha (magas hőmérséklet, pályamunkák stb.) miatt szükséges a pályasebesség átmeneti korlátozása időtartamának meghatározása, a pályasebességet átmenetileg korlátozó jelzőket sárga mezőben elhelyezett fekete **D** betűs táblával egészítik ki.

Az Írásbeli rendelkezésben fel kell tüntetni a pályasebességet átmenetileg korlátozó jelzők érvényességének időtartamát.

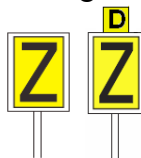
169. Az 57 „Előjelző tábla” jelzés

Fehér keretű, csúcsára állított sárga háromszög alakú tábla, rajta a fekete szám tíz kilométer/óra (az alkalmazható sebesség tizedértékében) értékben jelzi a pályasebesség átmeneti korlátozását. Ha a hely kevés, a háromszög alakú tábla alapjára is állítható. A jelzés rúdján két sárga, egyenetlen magasságban (a jobboldali alacsonyabban) elhelyezett fényvisszaverő anyagú kör alakú sárga tábla van elhelyezve. A sárga mezőben fekete D betűs kiegészítő tábla időben korlátozott érvényességű jelzőt jelent.

Az 5 km/ó sebességre törtet (1/2) alkalmaznak.

170. Az 58 „Pályasebesség átmeneti korlátozásának kezdete” jelzés

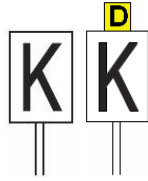

Fehér keretű téglalap alakú sárga táblában fekete „Z” betű.

A sárga mezőben fekete „D” betűs kiegészítő tábla időben korlátozott érvényességű jelzőt jelent.

Az 58 „Pályasebesség átmeneti korlátozásának kezdete” jelzés azt a helyet jelzi, ahol a csökkentett pályasebesség kezdődik.

171. Az 59 „Pályasebesség átmeneti korlátozásának vége” jelzés

*Téglalap alakú fehér táblában fekete „K” betű.
A sárga mezőben fekete „D” betűs kiegészítő
tábla időben korlátozott érvényességű jelzőt
jelent.*

A „**Pályasebesség átmeneti korlátozásának vége**” jelzés azt a helyet jelzi, ahol a csökkentett pályasebesség végződik. A vonat csak akkor növelheti sebességét, ha a szerelvény utolsó járműve a jelzés mellett elhaladt.

59 „Pályasebesség átmeneti korlátozásának vége”.

172. Az 57 „Előjelző tábla” jelzés fékúttávolságban van az 58 „Pályasebesség átmeneti korlátozásának kezdete” jelzés előtt elhelyezve.

Ha az 57 „**Előjelző tábla**” jelzést az állomás vágányai között kellene elhelyezni, a szélső váltó elé helyezik.

Egyvágányú vonalakon a táblát a vágány menetirányától balra (a korlátozás kezdetét jelző táblával közös rúdon, vagy mindkét táblát saját rúdon) helyezik el.

Több párhuzamos vágány esetén a pályasebesség átmeneti korlátozásának jelzőit a szélső vágányok külső oldalán (a korlátozás befejezését jelző táblát az ellenkező irány korlátozása kezdetét jelző tábla hátlapján); a belső vágányoknál az előjelző tábla és a korlátozás kezdetét jelző táblát minden esetben annak a vágánynak a jobboldalán helyezik el, amelyekre érvényesek (a korlátozás befejezését jelző táblát az ellenkező irány korlátozás kezdetét jelző tábla hátlapján).

174. Ha pályasebesség átmeneti korlátozása nincs jelezve, ezt a tényt az Írásbeli rendelkezésben fel kell tüntetni. A pályasebesség átmeneti korlátozásának szakaszát megfelelő tájékoztató pontok (szolgálati hely, megálló stb.) meghatározásával kell részletesebben meghatározni.

Azokat a vonatokat, amelyeket nem lehetett a nem jelölt pályasebesség átmeneti korlátozásáról Írásbeli rendelkezéssel, esetleg rádiótelefon értesíteni, a pályasebesség átmeneti korlátozásának helye előtt meg kell állítani és előszóval értesíteni.

Tengelyterhelésből adódó sebességkorlátozás

176. Az 60a „Sebességjelző” jelzés

Fekete keretű, fehér átlós csíkozású, rézsútosan jobbra lefelé mutató sárga kar, a sárga mezőkben fényvisszaverő sárga macskaszemek, a kar alatt fehér tábla fekete számmal, a jelző oszlopa fekete-fehér csíkozású

A 60a „**Sebességjelző**” jelzést olyan hidak előtt helyezik el, amelyeken a járművek tengelyterhelésükre való tekintettel csak csökkentett sebességgel haladhatnak.

A 60a „**Sebességjelző**” jelzés olyan vonatok számára érvényes, amelyekben csökkentett sebességet igénylő tengelyterhelésű járműveket soroltak. A vonat sebessége csak akkor növelhető, ha az utolsó jármű a hidat elhagyta. A további menet sebessége az előző sebességjelző jelezte sebességhez igazodik.

Ha a vonatba sorolt járművek tengelyterhelése csökkentett sebességet igényel, ezt a Vonat összeállítása jelentésben fel kell tüntetni.

A jelző szelvényét és az áthaladás korlátozását a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

177. A 60b „Előjelző” jelzés

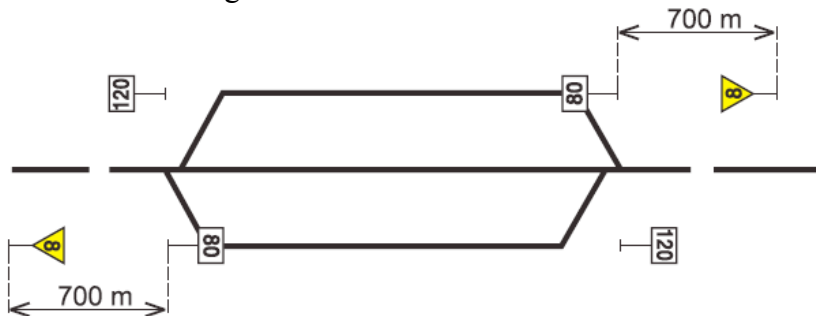
Fekete keretű, fehér átlós csíkozású, rézsútosan jobbra lefelé mutató sárga kar, a sárga mezőkben fényvisszaverő sárga macskaszemek, a kar alatt csúcsára állított fehér keretű háromszög alakú sárga tábla fekete számmal

A 60b „Előjelző” jelzést a 60a „Sebességjelző” jelzés elé, az előjelzők elhelyezésére megállapított távolságban helyezik el.

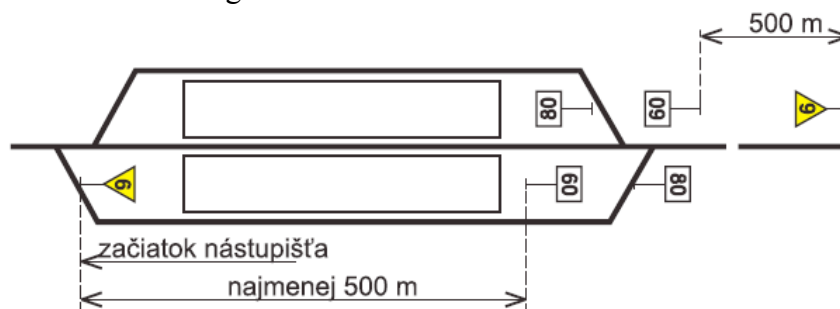
Sebességkorlátozó jelzők elhelyezésének példái

A) Sebességjelzők és előjelzők elhelyezése állomásokon

a) 1000 méteres fékúttávolságnál

b) 700 méteres fékúttávolságnál

začiatok nástupišťa = peron kezdete

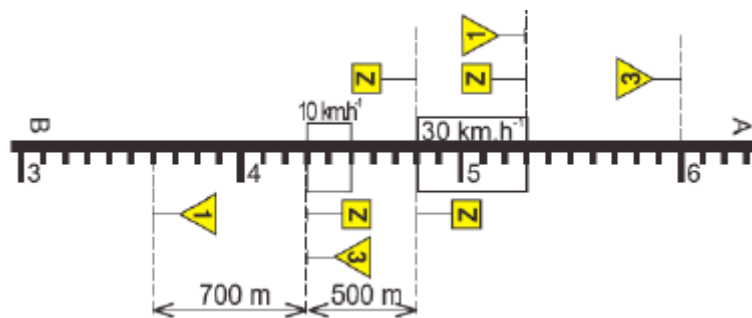
najmenej 500 m = legalább 500 méter

B) Előjelzők, átmeneti korlátozásának kezdete és átmeneti korlátozásának vége jelzések elhelyezésének példái:

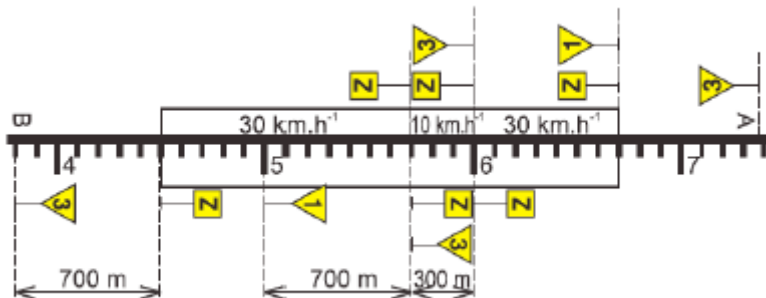
a) Egyvágányú vonal, fékúttávolság 700 méter.

10 km/ó sebességű lassúmenet, közvetlenül utána 30 km/ó sebesség.

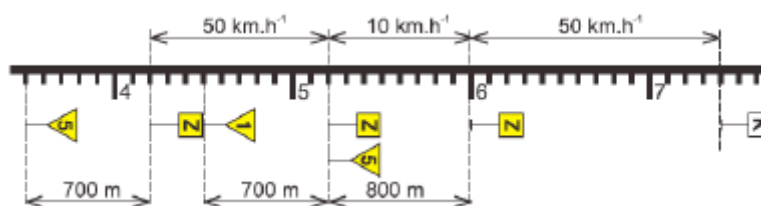
Az „A” irány felől nincs betartva a 10 km/ó sebességet jelző előjelző és a pályasebesség átmeneti korlátozása kezdete előtti fékúttávolság.

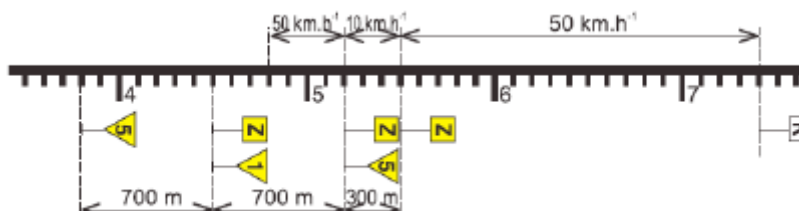
b) Egyvágányú vonal, fékúttávolság 700 méter. Hosszabb 30 km/ó sebességű lassúmeneti szakaszban rövid 10 km/ó sebességű lassúmenet.

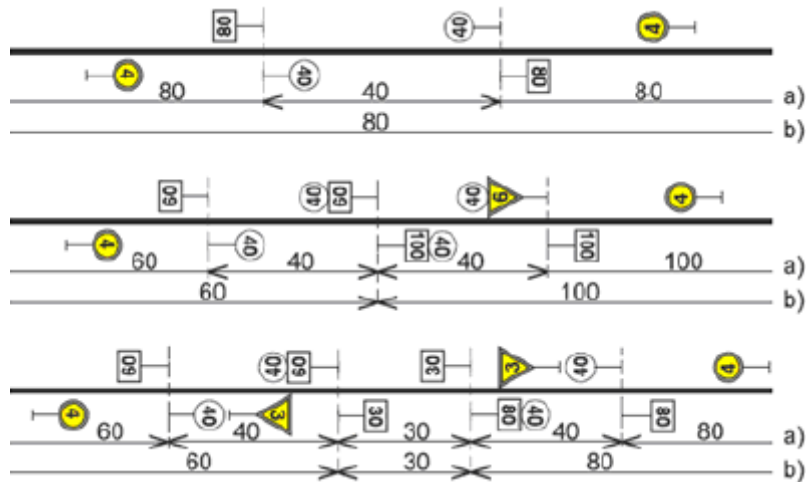
c) Kétvágányú vonal, fékúttávolság 700 méter. Hosszabb 50 km/ó sebességű lassúmeneti szakaszban rövid 10 km/ó sebességű lassúmenet. A fékúttávolság betartása lehetséges.

d) Kétvágányú vonal, fékúttávolság 700 méter. Hosszabb 50 km/ó sebességű lassúmeneti szakaszban rövid 10 km/ó sebességű lassúmenet. A fékúttávolságot a második és harmadik előjelzőnél nem lehetett betartani.

C) Kör alakú előjelzők és sebességjelzők elhelyezésének példái

Magyarázat: a) „3” terhelési osztály pályasebessége, b) pályasebesség

VII. fejezet: Váltók és váltójelzők Általános rendelkezések

179. A központi állítású váltók ellensúlyát sárgára festéssel kell jelölni.

A helyszíni állítású váltók szabványos helyzetét az ellensúly fekete-fehér színezése jelzi, szabványos állásban az ellensúly fekete fele irányul a talaj vagy a vágány felé.

A rúgós váltók ellensúlyának egyik fele sárga, a másik fekete-fehér színezésű. A rúgós váltó szabványos állásában az ellensúly sárga fele irányul a vágány, fekete negyede a talaj felé.

A váltózárral nem rendelkező helyszíni állítású váltók ellensúlya fehér színű és vörös szélű.

Ellensúly jelölésének példái:

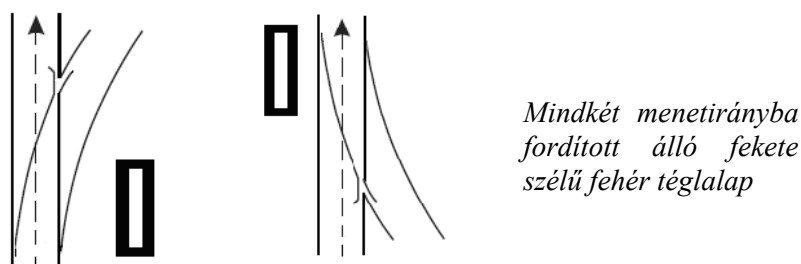
184. Amelyik jármű menetével a nem rúgós váltót erőszakkal átállította (felvágta), addig nem állítható meg, amíg a váltón teljesen át nem haladt, kivéve, ha továbbhaladása veszélyes lenne. Az erőszakosan átállított váltón tilos az ellenkező irányú menet.

Minden egyes alkalmazott, aki erőszakos váltóátállítást okoz vagy észrevesz, köteles ezt azonnal a váltóőrnek és forgalmi szolgálattevőnek jelenteni.

189. Váltón való áthaladáskor vagy fékezésnél, ha a menetsebesség 20 km/ó sebességnél alacsonyabb, vészhelyzet kivételével óvakodni kell a vasúti vontatójármű homokszóró berendezésének alkalmazásától.

Egyszerű és kétirányú váltók jelzői

197. A 61 „Egyenes irányú menet” jelzés

A 61 „Egyenes irányú menet” jelzést egyszerű váltóknál alkalmazzák, a váltó úgy csúccsal szembeni, mint gyök felől haladó menet részére is egyenes irányban áll.

198. A 62 „Csúccsal szemben haladó menet” jelzés

a) jobbra

b) balra

Fekete mezőben alsó bal vagy alsó jobb sarokból rézsútosan felfelé mutató fehér nyíl, a nyíl hegye a kitérés irányát jelzi

A 62 „Csúccsal szemben haladó menet” jobbra vagy balra jelzést csúccsal szembeni menetkor az egyszerű, kétoldali és íves váltóknál alkalmazzák.

199. A 63 „Gyök felől haladó menet” jelzés

a) jobbról

b) balról

Fekete mezőben alsó bal vagy alsó jobb sarokból rézsútosan felfelé mutató fehér nyíl, a nyíl a váltó jobb vagy bal ágából való menetet jelzi

A 63 „Gyök felől haladó menet” jelzést jobb- vagy baloldali menetnél egyszerű, kétoldali és íves váltóknál alkalmazzák.

200. A 62 „Csúccsal szemben haladó menet” és a 63 „Gyök felől haladó menet” jelzést egyenes irányú menetnél is alkalmazzák.

Fekete mezőben alsó bal vagy alsó jobb sarokból rézsútosan felfelé mutató fehér nyíl, a nyíl a váltó jobb vagy bal ágából való menetet jelzi

201. A 64 „Csúccsal szemben haladó menet” jelzés

a) jobbról

b) balról

Fekete mezőben fehér nyíl, a nyíl hegye a kitérés irányát mutatja

202. A 65 „Gyök felől haladó menet jobbról és balról” jelzés

Fekete mezőben fekvő fehér téglalap

A 65 „Gyök felől haladó menet jobbról és balról” jelzést jobbról és balról gyök felől haladó menetnél egyszerű váltókon alkalmazzák.

204. A 200., 201. és 202. pont szerinti 62 „Csúccsal szemben haladó menet”, 63 „Gyök felől haladó menet” egyszerű váltók egyenes irányú meneténél, a 64 „Csúccsal szemben haladó menet” és a 65 „Gyök felől haladó menet jobbról és balról” jelzést újonnan telepíteni tilos!

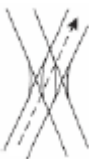
Átszelési váltók jelzői

206. A 67 „Egyenes irányú menet jobbról balra” jelzés

Fekete mezőben két fehér téglalap alakú, a jobboldali alsó sarokból rézsút felfelé irányuló (csúcsukkal egymásra mutató) fehér nyíl

207. A 68 „Egyenes irányú menet balról jobbra” jelzés

Fekete mezőben két fehér téglalap alakú, a baloldali alsó sarokból rézsút felfelé irányuló (csúcsukkal egymásra mutató) fehér nyíl

208. A 69 „Kitérő irányú menet balról balra” jelzés

Fekete mezőben két, baloldalon nyitott szöget képező fehér téglalap alakú (csúcsukkal egymásra mutató) fehér nyíl

209. A 70 „Kitérő irányú menet jobbról jobbra” jelzés

Fekete mezőben két, jobboldalon nyitott szöget képező fehér téglalap alakú (csúcsukkal egymásra mutató) fehér nyíl

210. A 67 „Egyenes irányú menet jobbról balra”, 68 „Egyenes irányú menet balról jobbra”, 69 „Egyenes irányú menet balról balra” és a 70 „Kitérő irányú menet jobbról jobbra” jelzések az átszelési váltók különböző irányú meneteinél vannak alkalmazva.

VIII. fejezet: Tolatásjelzések és tolatásjelzők Kézi jelzések, hallható jelzések, helyhez kötött jelzők jelzései

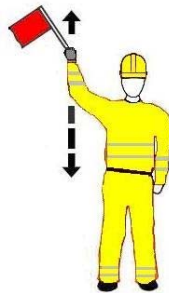
212. A tolatás irányítására kézi jelzések, hallható jelzések és helyhez kötött jelzők jelzései szolgálnak.

Ha a tolatást irányító alkalmazott kézi jelzései irányítják, a jelzéseket a tolatás teljes ideje alatt adni kell.

A tolatásra érvényes kézi jelzéshez nappal vörös, a váltókezelőknek sárga jelzőzászlót kell használniuk.

213. A 71 „Távolodj” jelzés

Jelzés nappal

Jelzőzászló függőleges irányú fel- és lefelé mozgatása

Jelzés sötétben

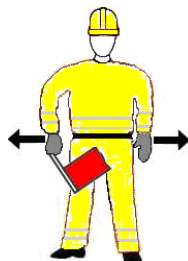
Jelzőzászló helyett fehér fényű kézi jelzőlámpa függőleges irányban fel- és lefelé mozgatása

Szükség esetén a jelzést jelzősípval adott egy hosszú hanggal is ki lehet egészíteni.

A 71 „Távolodj” jelzés arra utasítja a járművet, hogy a jelzést adó alkalmazottól távolodjon.

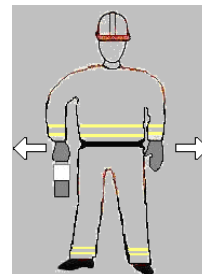
214. A 72 „Közelíts” jelzés

Jelzés nappal

Jelzőzászló vízszintes irányú mozgatása

Jelzés sötétben

Mint a nappali jelzés, jelzőzászló helyett fehér fényű kézi jelzőlámpa

Szükség esetén a jelzést a jelzősípval adott két hosszú hanggal is ki lehet egészíteni.

A 72 „Közelíts” jelzés arra utasítja a járművet, hogy a jelzést adó alkalmazottól felé közeledjen.

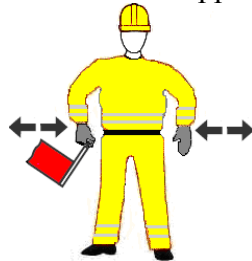
215. A 72 „Közelíts” jelzés útatjárón nem adható. Az alkalmazottnak az útatjárón kívül kell állnia, hogy a jelzést ne vegyék át a közúti közlekedés résztvevői, vagy a 74 „Odább húzni” jelzést alkalmaznia.

216. A 71 „Távolodj” és a 72 „Közelíts” jelzés adásakor az a hely irányadó, ahonnan az alkalmazott a jelzést adja. Ha a vezető szintjén van, szóban is utasítást adhat, vagy a menetirányt kézzel is jelezheti.

217. A 73 „Összenyomni” jelzés

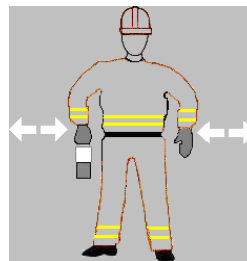
a) Kézi jelzés

Jelzés nappal

Kéz vízszintes, testhez közelítő és testtől távolodó mozgata, az alkalmazott egyik kezében jelzőzászlót tart

Jelzés sötétben

Mint a nappali jelzés, jelzőzászló helyett fehér fényű kézi jelzőlámpa

Hallható jelzés

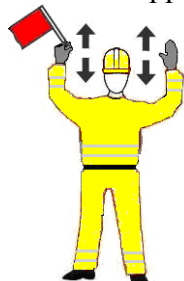

Jelzősíp két rövid hangja gyorsan egymás után

A 73. „Összenyomni” jelzés a járművek össze- vagy szétkapcsolásához szükséges összenyomására utasít.

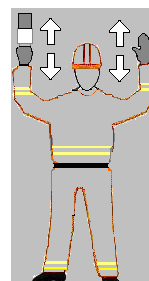
218. A 74 „Odább húzni” jelzés

Jelzés nappal

Felemelt kezek rövid függőleges mozgata, az alkalmazott egyik kezében jelzőzászlót tart

Jelzés sötétben

Mint a nappali jelzés, jelzőzászló helyett fehér fényű kézi jelzőlámpa

A jelzést minden esetben a jelzősíp (igényelt menetirány szerinti) egy vagy két hosszú hangja egészíti ki, mint a 71 „Távolodj” vagy a 72 „Közelíts” jelzésnél.

219. A 74 „Odább húzni” jelzést akkor kell adni, ha a járművek rövid menetéről van szó.

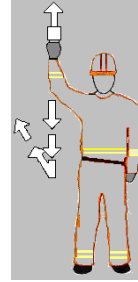
220. A 75 „Ellökni” jelzés

Jelzés nappal

Jelzőzászlót tartó kéz lassú fel-le, majd rézsútos gyors mozgatása jobbra felfelé

Jelzés sötétben

Mint a nappali jelzés, jelzőzászló helyett fehér fényű kézi jelzőlámpa

Szükség esetén a jelzést a jelzősíp egy hosszú és egy rövid hangjával is ki lehet egészíteni.

A 75 „Ellökni” jelzés a tolató vontatójármű menetének olyan módosítására utasít, amely biztosítja, hogy a tolatott járművek eltávolodjanak.

A 75 „Ellökni” jelzés után a vezető a tolatórészt 77 „Megállj!” jelzéssel vagy akkor állítja meg, ha szem előtt veszti a tolatószemélyzet 75 „Ellökni” jelzést adó tagját.

221. A 76 „Lassan” jelzés

Jelzés nappal

Jelzőzászlót rézsút felfelé tartó kéz fehér fényű kézi jelzőlámpa

Jelzés sötétben

Mint a nappali jelzés, jelzőzászló helyett

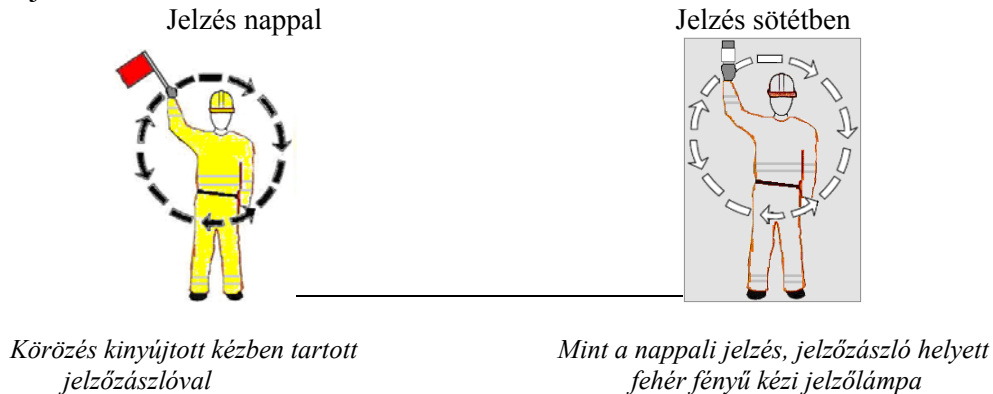
Szükség esetén a jelzést a jelzősíppal adott több hosszú hanggal is ki lehet egészíteni.

A 76 „Lassan” jelzés arra utasítja a vasúti jármű vezetőjét, hogy csökkentse a tolatás sebességét, mert 77 „Megállj!” jelzés várható.

222. A 77, „Megállj!” jelzés

a) Kézi jelzés

a) Hallható jelzés

- ● ● Jelzősíp több gyors egymásutánban adott több rövid hangja

Látható vagy hallható jelzéssel adott „**Megállj!**” jelzésre a járművet a lehető leghamarabb meg kell állítani.

223. A 78 „Váltó szabad” jelzés

- ● Jelzőkürt vagy járműkürt két rövid hangja

A 78 „**Váltó szabad**” jelzéssel a tolatást irányító alkalmazott (járművezető) arról értesít, hogy a járművek (csúcsmenetnél) elhagyták a Biztonsági határjelzőt vagy (gyökmenetnél) a csúcssínt, ha a váltókezelő nem látja a Biztonsági határjelzőt és ha a tolatást irányító alkalmazott (járművezető) nem tud a váltókezelővel más módon értekezni.

224. A 79 „Váltók átállítva” jelzés

- Jelzőkürt vagy járműkürt egy rövid hangja

A 79 „**Váltók átállítva**” jelzéssel a váltókat kezelő alkalmazott a tolatást irányító alkalmazottat arról értesíti, hogy megtörtén a váltók tervezett tolatásra való átállítása. A jelzést akkor alkalmazzák, ha az átállítást nem jelzi helyhez kötött jelző megfelelő jelzése vagy nincs szóban közölve.

A 80 „Vágányút felszabadítása és tolatás leállítása” jelzés

Jelzőkürt vagy járműkürt négyszer ismételt egy hosszú és két rövid hangja

A 80 „**Vágányút felszabadítása és tolatás leállítása**” jelzéssel a váltókat kezelő alkalmazott a tolatást irányító alkalmazottat értesíti a forgalmi szolgálattevőnek a vágányút felszabadítására és a zavaró tolatás leállítására kiadott utasításáról.

226. A 78 „**Váltó szabad**”, 79 „**Váltók átállítva**” jelzéseket a központi állítású váltókkal rendelkező, a 80 „**Vágányút felszabadítása és tolatás leállítása**” jelzést a helyszíni állítású váltókkal rendelkező állomásokon alkalmazzák, ha a távolbalátás átmenetileg

korlátozott vagy korlátozott a vágánykezelő alkalmazott és a tolatást irányító alkalmazott (járművezető) közötti értekezés.

231. Ha a járművezető vagy a jelzések közvetítésével megbízott alkalmazott már nem tudja a jelzéseket megfigyelni, esetleg megszűnt a jelzések adása, a vasúti járművezetőnek meg kell állítania a tolatórészt (a jelzések közvetítésével megbízott alkalmazottnak 77 „Megállj” jelzést kell adnia).

232. A tolatást irányító alkalmazott anélkül adhat szóbeli utasítást a vontatott tolatórész vasúti járművezetőjének a kihúzóvágány végéhez vagy a tolatásra érvényes jelzőhöz irányuló menetre, hogy a tolatás számára tolatási kézi jelzéseket adnának.

Tolatásjelzők jelölése

234. A tolatás- és gurításjelzők (törzs- és ismétlőjelzők) árbocai kék és fehér sávokkal jelöltek.

A törpe tolatásjelzők (törzs- és ismétlőjelzők) állványán fehér keretű táblán a jelző jelölése van feltüntetve.

Ha a tolatásjelző (ismétlő gurításjelző) főjelzővel egyesített, az árboc a főjelző jelölésével van ellátva.

Fény tolatásjelzők

236. Az árbocos vagy törpe tolatásjelzők főjelzővel lehetnek egyesítve.

237. 81 „Tilos a tolatás” jelzés

Kék fény

A 81 „**Tilos a tolatás**” jelzés a tolatást csak a jelzőig engedélyezi.

Főjelzővel egyesített fény tolatásjelző esetén a tolatást az 1 „**Megállj**” (vörös fény) tiltja.

238. A 4 „Szabad a tolatás” jelző

Fehér fény

A 82 „**Szabad a tolatás**” jelzés a tolatást a jelző után engedélyezi.

Csoportos – több vágányra érvényes – fény tolatási jelző esetén a 82 „**Szabad a tolatás**” jelzés nem engedélyezi a tolatás elkezdését.

Alak tolatásjelzők

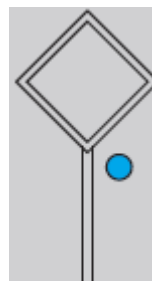
245. A 83 „Tilos a tolatás” jelzés

Jelzés nappal

*Csúcsára állított négyzet alakú,
fehér keretű kék lap*

Jelzés sötétben

Kék fény

A 83 „**Tilos a tolatás**” jelzés a tolatást csak a jelzőig engedélyezi.

247. A tolatási körzetek alak tolatásjelzői fordítókorongokra, tolópadokra, ütközőbakkal végződő vágányok kisiklasztósaruiira és vágány feletti kapukra lehetnek telepítve. Ezek a jelzők nem rendelkeznek 84 „**Szabad a tolatás**” jelzéssel, helyette a fordítókorongokon, tolópadokon, ütközőbakkal végződő vágányok kisiklasztósaruin és vágányzáró jelzőkön álló fehér téglalap ad jelzést.

Az alak tolatásjelzővel, kisiklasztósaruuval és az ütközőbakkal végződő csonkavágányok végén a jelző hátlapján a tiltó jelzés világításának ellenőrzésére két, vízszintesen egymás mellett elhelyezett kör alakú táblát (két fehér fényt) alkalmazhatnak.

261. A 90 „Tolatasi határjelző” jelzés

*Csúcsára állított, csúcsán kék színű
oszlop*

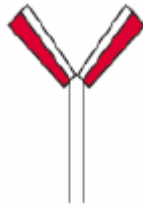
A 90 „**Tolatasi határjelző**” jelzés az állomásnak azt a helyét jelöli, amely mögé tilos külön rendelkezés nélkül tolatni. A Tolatasi határjelzőt fény tolatásjelző helyettesítheti.

A Tolatasi határjelzőt a szélső bejáratú váltó és a bejáratú jelző között, a jelzőtől legalább 50 méter távolságban helyezik el. Ha a bejáratú jelző és a szélső váltó távolsága 50 méter, a Tolatasi határjelzőt a szélső váltó mellett helyezik el. Egyvágányú vonalon a Tolatasi határjelzőt a vágány mellett, a vonat állomásból kijárása irányának jobboldalán, kétvágányú vonalon a bejáratú vágány külső oldalán helyezik el. Több mint két párhuzamos vágány (pálya) esetén a belső vágányok jobboldalán és a külső vágányok külső oldalán helyezik el.

Kétirányú közlekedést lehetővé tevő biztosítóberendezéssel felszerelt vonalakon a 90 „**Tolatasi határjelző**” jelzést az előző bekezdése elvei szerint minden vágány mellett elhelyezik.

Vágánymérleg jelző

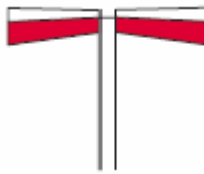
263. A 91 „Járművek áthaladása engedélyezve” jelzés

Felfelé mutató vörös-fehér karok

A 91 „**Járművek áthaladása engedélyezve**” jelzés a járművek vágánymérlegen való áthaladását engedélyezi.

264. A 92 „Járművek áthaladása tiltva” jelzés

Vízszintes helyzetű vörös-fehér karok

A 92 „**Járművek haladása tiltva**” jelzés tiltja a járművek vágánymérlegen való bármilyen mozgását.

265. A vágánymérleg jelző szabályos állásban a 91 „**Járművek áthaladása engedélyezve**” jelzést jelzi.

Vágányzáró jelzők

266. A vágányzáró jelzőket vágánymérlegeken, fordítókorongokon, tolópadokon, ütközőbakban végződő csonkavágányok kisiklasztósaruin és ütközőbakján alkalmazzák.

267. A 93 „Megállj, vágány lezárva” jelzés

Mellső oldal

*Kör alakú fehér mezőben
vízszintes fekete sáv*

Hátsó oldal

*Fekete mezőben két fehér
kör alakú felület egymás mellett*

A 93 „**Megállj, vágány lezárva**” jelzés azt jelzi, hogy a fordítókorongon, tolópadon vagy vágánymérlegen tilos az áthaladás, továbbá azt, hogy a sínen siklasztósaru van elhelyezve vagy hogy a csonkavágány ütközőbakkal végződik.

268. A 94 „Vágány lezárása megszüntetve” jelzés

Mellső oldal

Kör alakú fehér mezőben 45 fokos szögben felfelé mutató sáv

Hátsó oldal

Fekete mezőben két fehér kör alakú felület részsüt egymás alatt

A 94 „**Vágány lezárása megszüntetve**” jelzés azt jelzi, hogy fordítókorongon, tolópadon vagy vágánymérlegen az áthaladás engedélyezett, és azt, a sínen nincs siklasztósaru.

269. A siklasztósaruk, vágánymérlegek, fordítókorongok és tolópadok a 94 „**Vágány lezárása megszüntetve**” jelzés helyett csak álló fehér téglalappal vagy felfelé mutató fehér nyíllal lehetnek ellátva. A 93 „**Megállj, vágány lezárva**” jelző hátsó oldalán ellenőrzésképpen két egymás mellett vízszintesen elhelyezett fehér kör alakú felület, a 94 „**Vágány lezárása megszüntetve**” jelző hátsó oldalán két részsüt egymás alatt elhelyezett fehér kör alakú felület alkalmazható.

Várakoztató jelzők

271. A várakoztató jelzők egyes állomásokon a tolatójelzőket helyettesítik, annak a vágánynak a jobboldalán vannak elhelyezve, amelyik számára érvényesek. A jelző árboca kék-fehér sávozású.

272. A 95 „Tilos a tolatás” jelzés

Fehér keretű kék „V” betű

A 95 „**Tilos a tolatás**” jelzés azt a helyet jelöli, ahol a vasúti járműveknek meg kell állniuk és meg kell várniuk az ezzel megbízott alkalmazott intézkedését.

Tolatás a tolatásra érvényes meghibásodott jelzők mellett

275. A kezelő alkalmazottnak a meghibásodott tolatásjelzőt 81 vagy 83 „**Tilos a tolatás**” jelzésre (gurításjelzőt 85 „**Tolni tilos!**” jelzésre) vagy sötétre kell állítania. Meghibásodott tolatás- vagy gurításjelzőről szóban kell a tolatószemélyzetet értesíteni. A tolatásnál ebben az esetben úgy kell eljárni, mint a tolatás- vagy gurításjelzők nélküli vágányokon. A meghibásodott gurításjelző mellett végzett munkafolyamatot az Üzemeltetési Szabályzatban kell feltüntetni.

276. Ha a helyhez kötött tolatásjelző nem állítható tolatást engedélyező jelzésre, a tolatás az ilyen jelző melletti forgalmi vágányokon csak a forgalmi szolgálattevő közvetlenül vagy a váltókezelő közvetítésével továbbított beleegyezésével végezhető. Kezelővágányokon végzett tolatásnál a beleegyezést a váltókezelő adja.

277. Ha a meghibásodott tolatásjelző előtt néhány kíséret nélküli vasúti vontatójármű vagy pályagép, esetleg ezek vagy tolatórészek összekapcsolt vagy nem összekapcsolt csoportjai állnak, mindegyikük számára önálló tolatási beleegyezés szükséges.

IX. fejezet: Vonatok és egyes járművek jelölése

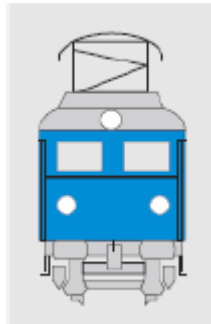
280. Távolbalátás korlátozottsága esetén tolatáskor a vasúti vontatójármű (pályagép) mindkét homlokfalát fehér fénnnyel kell jelölni. A szolgálati helyek közötti tolatást vonatként kell jelölni.

281. Ha a vonat (szolgálati helyek közötti tolatórész) elejét jelző valamennyi lámpa elsötétül, a vonatot (szolgálati helyek közötti tolatórészt) meg kell állítani és a lámpákat be kell kapcsolni. Ha legalább egy fény világít, a vonatot nem kell megállítani és az elsötétült lámpákat azon az állomáson kell bekapcsolni, ahol a vonat legközelebb megáll.

282. A vezetők, ha szembejövő vonat (szolgálati helyek közötti tolatórész) vasúti vontatójárműjével vagy a pályával párhuzamos úton közúti járműjével találkoznak, kötelesek a vasúti vontatójármű távolsági fényszóróját tompítani.

283. A vonat és vasúti vontatójármű helyes jelzésekkel való felszereléséért a vasúti közlekedést lebonyolító társaság felelős.

284. A 97 „Vonat eleje” jelzés

Egyenlő szárú háromszög alakban elhelyezett három fehér fény

A 97 „Vonat eleje” jelzéssel minden egyes vonatot meg kell jelölni.

285. A 98 „Vonat vége” jelzés

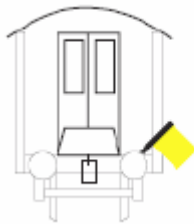
A vonat végén két egyforma magasságban elhelyezett vörös fény, vagy két fényvisszaverős kialakítású zárjelző tárcsa, rajtuk csúcsukkal szembenálló vörös és fehér színű háromszögekkel, vagy két fényvisszaverős kialakítású fehér keretű vörös zárjelző tárcsa

A 98 „Vonat vége” jelzéssel a vonat utolsó járművét kell megjelölni (tolt vonatok számára is érvényes).

Kapcsolatlan tolómozdonnyal közlekedő vonat esetén a tolómozdonyon kívül a vonat utolsó járművét is meg kell a „**Vonat vége**” jelzéssel jelölni. Ez azokra a tolómozdonnyal közlekedő vonatok számára is érvényes, amelyek tolómozdonya a vonat menete közben leválik. Távolbalátás korlátozottsága esetén a kapcsolatlan tolómozdony mellső fehér lámpáinak is világítania kell.

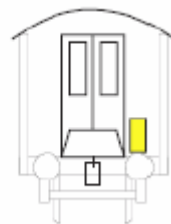
286. A 99 „Vonatrész vége” jelzés

Jelzés nappal

Az utolsó kocsi hátsó oldala jobboldalán sárga jelzőzászló vagy fényvisszaverős kialakítású téglalap alakú sárga tábla

Jelzés sötétben

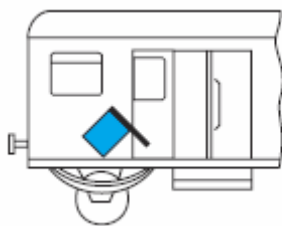

Az utolsó kocsi hátsó oldala jobboldalán fényvisszaverős kialakítású téglalap alakú sárga tábla

A utolsó elvontatott vonatrész végét 99 „**Vonat vége**” jelzéssel kell jelölni.

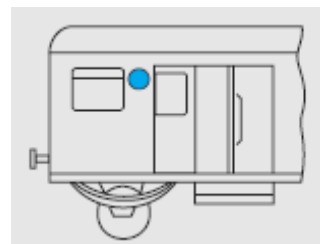
289. A 102 „Ajtó nyitva” jelzés

Jelzés nappal

Kék jelzőzászló vagy kék fény

Jelzés sötétben

Kék fény

A 103 „Működő emelőszervezet” jelzés

Villogó kék fény, vagy hallható jelzéssel kiegészített villogó narancssárga fény

290. A 102 „**Ajtó nyitva**” jelzéssel a be- vagy kirakodó postakocsi hosszanti oldalát jelölik.

A 103 „**Működő emelőszervezet**” jelzéssel a működő emelőszervezetű különleges személykocsikat jelölik, a működő emelőszervezet az úrszelvénybe nyúlik. Hasonlóképpen nappal és sötétben is kék fénnel jelölhető a nyílt ajtajú személyszállító kocsi. Az olyan vonatok vagy tolatórészek menete, amelyekbe ilyen jelzésű kocsikat soroltak, nem engedélyezett, amennyiben a jelzést nem 102 „**Ajtó nyitva**” jelzéssel ellátott kocsikból adják. Ebben az esetben tolatáskor a kocsik menetének, vagy a vonat menesztésének engedélyezését adó alkalmazottnak ügyelniük kell arra, hogy a kocsik ajtóit még a járművek elindulása előtt becsukják.

Vonat (szolgálati helyek közötti tolatórész) végének hiányos jelölése esetén követendő eljárás

293. Ha az alkalmazott megállapítja, hogy a vonatról hiányzik vagy nem teljes a vonat végének jelölése, jelenti ezt a forgalmi szolgálattevőnek, aki biztosítja, hogy a vasúti közlekedést lebonyolító társaság a hiányt kiküszöbölje.

X. fejezet: Vonatközlekedés közben adható jelzések Vontatójárművek hangjelzései

303. A 104, „Figyelj” jelzés

Egy hosszú hang

A 104 „Figyelj” jelzést a vezető a vasúti vontatójármű kürtjével adja, hogy a személyeket a vonat menetére figyelmeztesse vagy kézi jelzővel adott jelzés átvételét nyugtázza.

A 104 „Figyelj” jelzés a következő esetekben használatos személyek figyelmeztetésére:

- a) személyszállító vonat minden egyes rendkívüli megállását követő indulásakor;
- b) vágányzatban vagy a vágányok közelében tartózkodó személyek figyelmeztetésére;
- c) útátjárók előtt rövid egymásutánban ismételve mindaddig, amíg a vonat eleje az útátjárót elhagyja:
 - figyelmeztető cövekkel ellátott útátjárók előtt a cövektől kezdődően;
 - biztosított útátjárók előtt, ha erre írásbeli rendelkezés ad utasítást, vagy az útátjáró biztosítóberendezése zavart állapota jelzésekor legalább 250 méterrel az útátjáró előtt;
 - útátjárók előtt, ha a vezető nyitott sorompót észlel és erről nem volt értesítve.
- d) figyelmeztető cövekkel ellátott hidak előtt a cövektől kezdve a híd elejéig rövid egymásutánban ismételve;
- e) alagutak előtt a figyelmeztető cövektől kezdve rövid egymásutánban ismételve, a vonatnak az alagútba való behaladásakor abbahagyva, áttekinthetetlen vagy hosszú alagútban a jelzést meg kell ismételni;
- f) munkahely előtt a jelzéstől kezdve a munkahely kezdetéig rövid egymásutánban ismételve;
- g) köd, havazás, zápor esetén a jelzést rövid időközökben ismételve a 122 **Megállást jelző tábla**” jelzőtől a 123 „Peron vége” jelzésig, továbbá lírás vágányzattal rendelkező szolgálati helyen való áthaladásakor;
- h) értekezés lehetetlensége esetén és látótávolság szerinti menetkor rövid időközökben ismételve az előjelzőtől a bejárat jelzőig kell adni.

304. Tolt vonatok, esetleg tolt tolatórészek meneténél a 104 „Figyelj” jelzést az első tolt kocsin levő alkalmazott jelzősípval adja (a tolt tolatórész előtt gyalogló alkalmazottra is érvényes).

305. A 105 „Féket enyhén befékezni” jelzés

Egy rövid hang

A 105 „Féket enyhén befékezni” jelzéssel a vezető vasúti vontatójármű vezetője, ha ez a menetsebesség csökkentése miatt szükséges, a kézfékeket kezelő alkalmazottakat a fékek meghúzására, a vonatba sorolt többi működő vontatójármű vezetőjét a vonóerő csökkentésére vagy teljes kiiktatására utasítja.

306. A 106 „Féket teljesen befékezni” jelzés

Három rövid hang ● ● ●

A 106 „**Féket teljesen befékezni**” jelzéssel a vezető vasúti vontatójármű vezetője a kézfékeket kezelő alkalmazottakat fékezésre, vagy ha ez álló vonat biztosítására szükséges, a kézfékek teljes befékezésére, a vonatba sorolt többi működő vontatójármű vezetőjét a vonóerő teljes kiiktatására utasítja.

307. A 107 „Féket enyhén oldani” jelzés

Egy hosszú és egy rövid hang — ●

A 107 „**Féket enyhén oldani**” jelzéssel a vezető vasúti vontatójármű vezetője arra utasítja a kézfékeket kezelő alkalmazottakat, hogy a fékeket enyhén oldják.

308. A 108 „Féket teljesen oldani” jelzés

Egy hosszú és két rövid hang — ● ●

A 108 „**Féket teljesen oldani**” jelzéssel a vezető vasúti vontatójármű vezetője a vezető vasúti vontatójármű vezetője a kézfékeket kezelő alkalmazottakat a fékek teljes oldására, a vonatba sorolt többi működő vontatójármű vezetőjét a vonóerő növelésére utasítja.

309. A 105 „Féket enyhén befékezni”, 106 „Féket teljesen befékezni” és a 108 „Féket teljesen oldani” jelzéssel akkor ad a vezető vasúti vontatójármű vezetője a vonatba sorolt többi működő vontatójármű vezetőjének utasítást, ha nincs velük elérhető távközlési kapcsolatban.

311. Ha a vezető vasúti vontatójármű sípja és kürtje felmondja a szolgálatot, a vezető a látótávolsági menetre érvényes rendelkezések szerint folytatja útját. A vonat legtávolabb csak a legközelebbi állomásra közlekedhet.

A zaj csökkentése érdekében a vasúti vontatójármű hallható jelzései nem adhatók feleslegesen hosszú ideig és csak elkerülhetetlen esetben ismételhetők. A kézi jelzések vételének nyugtázása elsősorban jelzősíppal történik.

Fékpróba-jelzések

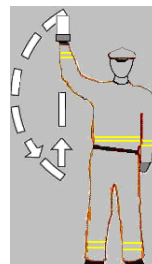
315. A 109 „Befékezni” jelzés

Jelzés nappal

*Fej fölött összekulcsolt
kezek*

Jelzés sötétben

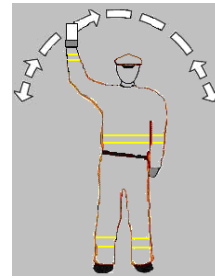
*Fehér fényű jelzőlámpával többször
ismételt „D” betű*

316. A 110 „Feloldani” jelzés

Kéz fej fölötti félkör alakú ismételt mozgatása

Jelzés sötétben

Fehér fényű jelzőlámpa fej fölötti félkör alakú ismételt mozgatása

317. A 111 „Fék rendben” jelzés

Jelzés nappal

Függőlegesen felemelt kéz

Jelzés sötétben

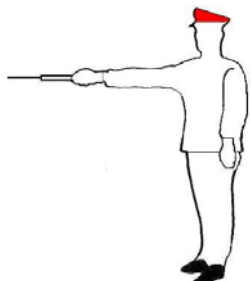
Fehér fényű jelzőlámpával függőlegesen felemelt kéz

Vonatmenesztés jelzései

318. A 112 „Készenléti felhívás” jelzés

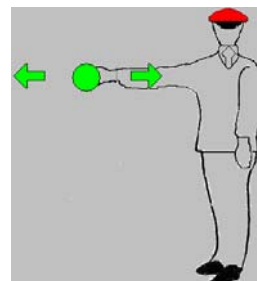
a) vonatindító jelzőeszközzel

Jelzés nappal

A forgalmi szolgálattevő a vonatindító jelzőeszközt vízszintesen, jelzésével a vágányra merőlegesen tartja

Jelzés sötétben

A forgalmi szolgálattevő a sötétben alkalmazott vonatindító jelzőeszköz zöld fényét vállmagasságban vízszintesen mozgatja

b) jelzősíppal

Egy rövid és egy hosszú hang ● —

A forgalmi szolgálattevő a 112 „**Készenléti felhívás**” jelzést a vonatszemélyzet irányában adja.

Ha a vonatot csak vonatszemélyzet meneszti, a vonat elejéhez legközelebb levő alkalmazott ezeknek a személyeknek, akik a jelzést megismételhetik, csak hallható jelzést ad.

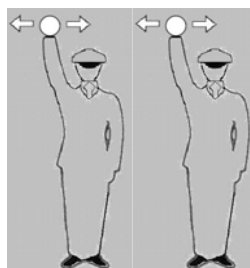
319. A 113 „Indulásra készen” jelzés

Jelzés nappal

Felemelt kéz rövid vízszintes irányú mozgása

Jelzés sötétben

Felemelt kézben tartott fehér fényű jelzőlámpa rövid vízszintes irányú mozgása

A 113, „**Indulásra készen**” jelzést a vonatszemélyzet tagjai a vonat végtől folyamatosan egészen a vonatszemélyzet vonat elején levő tagjáig továbbítják.

320. A 114 „Beleegyezés az indulásba” jelzés

Jelzés nappal

Felemelt kéz ismételten „T” betűket ír a levegőbe

Jelzés sötétben

Felemelt kézben tartott fehér fényű jelzőlámpa ismételten „T” betűket ír a levegőbe

A 114 „**Beleegyezés az indulásba**” jelzést a vonatszemélyzet vonat elején levő tagja adja a forgalmi szolgálattevőnek, ha a vonatot csak vonatszemélyzet meneszti, az első vontatójármű vezetőjének. Ha a személy a jelzést távközlő berendezéssel adja, vagy a vezetőálláson tartózkodik, a vezetőnek a 114 „**Beleegyezés az indulásba**” jelzést szóban, **Beleegyezés az indulásba** szavakkal adja. A jelzést a 113 „**Indulásra készen**” jelzés fogadását követően kell adni. Személyszállító vonatoknál be kell fejeződnie az utasok ki- és beszállásának, a vonat kezelésének és eljönni a vonat indulása idejének.

321. A 115 „Indulás” jelzés

a) vonatindító jelzőeszközzel

Jelzés nappal

A forgalmi szolgálattevő a nappal alkalmazott vonatindító jelzőeszközt fehér keretű, zöld mezőben fehér keresztes oldalával fordítja az első

Jelzés sötétben

A forgalmi szolgálattevő a sötétben alkalmazott vonatindító jelzőeszköz zöld fényét fordítja az első vasúti vontatójármű vezetője felé vasúti vontatójármű vezetője felé

Vonat menesztése

323. A vonat lírával rendelkező szolgálati helyről – szüneteltetett forgalmi szolgálatú hely kivételével – nem indulhat vonat, az indulását engedélyező jelzés vagy a forgalmi szolgálattevő beleegyezése (rendelkezése) nélkül. Ha a szomszédos forgalmi szolgálattevő nem egyezik bele a vonat közlekedésébe, a forgalmi szolgálattevő saját állomásából (általa irányított szolgálati helyről) nem engedélyezheti a vonat indítását.

A forgalmi szolgálattevő akkor egyezhet bele (rendelkezhet) a vonat indulásáról, ha a vonat indulása (áthaladása) előtt előírt összes műveletet teljesítették.

Vonatok ugyanarra a vonalra történő indításánál a forgalmi szolgálattevőknek be kell tartania a meghatározott (vonali és villamos) követési időket.

324. Kijáratí jelzőkkel nem rendelkező állomásokon minden egyes vonat vezetője úgy jár el, mint megálló vonatnál.

325. A forgalmi szolgálattevő **kijáratí jelzőkkel (útjelzőkkel) rendelkező állomásokon** (kiegészítő jelzés nélküli csoportos jelzők kivételével) a vonat indulását csak a hozzávaló vágány számára érvényes **főjelző jelzésével** (hívójelzéseket is beleértve) engedélyezi.

Ha ugyanazon vágány főjelzője (útjelzője) előtt több indulásra készen álló vonat vesztegel, az indulást engedélyező jelzés csak a jelző előtt veszteglő első vonat számára érvényes. Erről a következő vonat vezetőjét értesíteni kell, a vezetőnek meg kell várnia, amíg az menetet tiltó új jelzés után ismét kivilágosodik a vonat indulását engedélyező jelzés.

Ezeket az állomásokat a rovatos Szolgálati menetrendkönyv 2. hasábjában jel jelöli.

327. Azokon az állomásokon, ahol a vonat indulása nincs a főjelző jelzésével engedélyezve 325, 326.pont) az indulásra a forgalmi szolgálattevő a következő módon ad utasítást:

- a) vonatindító jelzőeszközzel adott 115 „Indulás” jelzéssel;
- b) vezetőnek személyesen szóban adott „Indulás” utasítással;

- c) hangosbeszélő berendezéssel vagy egyéb távközlő berendezés közvetítésével adott **„Indulás”** utasítással, az utasítást a vonatnak és annak a vágálynak számával kell kiegészíteni, amelyről az indulás engedélyezett.
A forgalmi szolgálattevő hangosbeszélővel adott „A/az (számú) **vonat** a/az (számú) **vágányról** indul” utasítást kijáratí jelzőkkel nem rendelkező, vagy csoportos kijáratí jelzővel rendelkező állomásokon nem alkalmazhatja.
 - d) vontatójármű vezetőjének kézbesített „A/az (számú) **vonat** a/az (számú) **vágányról** indul” Írásbeli rendelkezésével.
- 328.** A forgalmi szolgálattevő a 115 **„Indulás”** jelzést vagy a beállított vágányúttal rendelkező vágány mellett állva, vagy az első vontatójármű felé haladva adja. A jelzést a vonat indulásáig adja.
A vezető akkor teljesíti az utasítást, ha biztos benne, hogy a jelzés az ő vonata számára érvényes.
- 329.** A forgalmi szolgálattevő az egyenruha vörös sapkája azonosítja. Ha egyszerre több forgalmi szolgálattevő teljesít szolgálatot, vörös sapkát csak a vonatok menesztésével megbízott forgalmi szolgálattevő visel.

Vonatmenesztésnél követendő eljárás

- 330.** A vonatok vonatindító jelzőeszközzel vagy szóbeli **„Indulás”** utasítással történő menesztésekor a következő folyamat betartása szükséges:
- a) **vonatkísérő személyzettel közlekedő vonat** esetén a forgalmi szolgálattevő a vonat indulása előtt 112 **„Készenléti felhívás”** jelzést, majd a 114 **„Beleegyezés az indulásba”** jelzést követően **„Indulás”** utasítást ad.
 - b) **csak járművezetővel kísért** (személyszállító) **vonat** esetén (az utasok ki- és beszállásának befejezése után) a forgalmi szolgálattevő **„Indulás”** utasítást ad.
- 331.** Ha a vonat indulását főjelző jelzése, írásbeli rendelkezés, hangosbeszélő vagy távközlő berendezés engedélyezi, a folyamatot a forgalmi szolgálati helye foglaltságára való tekintet nélkül be kell tartani:
- a) **többtagú vonatszemélyzettel** kísért vonat esetén a vonatszemélyzet vonat elejéhez legközelebb álló tagja indulás előtt 112 **„Készenléti felhívás”** jelzést ad;
 - b) ha a vonatot csak **egytagú vonatszemélyzet kíséri**, nem valósulnak meg a 112 **„Készenléti felhívás”** és a 113 **„Indulásra készen”** jelzések; a vezető a vonatot az a) és b) bekezdések szerint a 114 **„Beleegyezés az indulásba”** jelzés után indítja.
 - c) ha a (személyszállító) vonatot **csak járművezető kíséri**, a vezető (az utasok ki- és beszállásának befejezése után) elindítja a vonatot.

Az előző bekezdésekben ismertetett eljárás a szüneteltetett forgalmi szolgálatú helyről, esetleg megállóról, rakodóhelyről vagy saját célú vasúti pályahálózatokról menesztett vonatokra is érvényes.

332. Ha jelzővel történő menesztésnél a járművezető nem tudja szemrevételezéssel megállapítani, engedélyezi-e a jelző a menetet, úgy kell a vonat sebességét módosítani, hogy a főjelző 1, 32 **„Megállj!”** jelzése előtt teljes biztonsággal megállhasson.

- 333.** Vonatkísérő személyzet **tevékenysége** 112 **„Készenléti felhívás”** jelzés vétele után:
- a) **többtagú vonatkísérő személyzet** esetén (személyszállító vonatoknál az utasok ki- és beszállása befejezése után) az alkalmazottak a 113 **„Indulásra készen”** jelzést a vonat végtől folyamatosan a vonatszemélyzetnek a vonat elején a járművezetőhöz

- legközelebb levő tagjáig továbbítják. A 114 „**Beleegyezés az indulásba**” jelzést ez az alkalmazott adja;
- b) **csak egytagú vonatszeméllyel kísért** vonatnál a 113 „**Indulásra készen**” jelzést nem alkalmazzák, a 114 „**Beleegyezés az indulásba**” jelzést az alkalmazott adja;
 - c) ha központi vezérléssel nem rendelkező ajtajú kocsikból összeállított **személyszállító vonathoz** (utasokkal foglalt) központi vezérlésű ajtajú egységet kapcsoltak, vagy ha ezt az egységet más vasúti vontatójármű vontatja, a központi vezérlésű ajtókkal felszerelt egység kísérő vonatszemélyzetének tagja a 112 „**Készenléti felhívás**” jelzés után 113 „**Indulásra készen**” jelzést ad az egység járművezetőjének. A járművezető bezárja az egység központi vezérlésű ajtóit és az ajtók rendes lezárásának szemrevételezéssel történő ellenőrzése után vezetőállása ablakából 113 „**Indulásra készen**” jelzést ad a központi vezérléssel nem rendelkező ajtajú kocsikból összeállított vonatrész kísérszemélyzete tagjának, esetleg, ha ez előtt a járművezető előtt nincs a kísérszemélyzet más tagja, 114 „**Beleegyezés az indulásba**” jelzést ad. A vonat menesztésénél a továbbiakban a jelen pont első bekezdése szerinti eljárást kell követni.
 - d) két vagy több központi vezérlésű ajtókkal felszerelt egységből összeállított **személyszállító vonat** esetén, ha az egységek ajtóit (a vonat élén levő) vasúti vontatójármű vezetője kezeli, a járművezető a 115 „**Indulás**” jelzés (114 „**Beleegyezés az indulásba**” jelzés) után a központi vezérlésű ajtókat bezárja.

334. Ha az állomásokon, ahol a vonat indulását a főjelző jelzése engedélyezi, szükséges a személyszállító vonatnak az utasok le- és felszállása helyén történő megállítása, a járművezetőt erről az igényről a forgalmi szolgálattevő értesíti. Az okok megszűnéséről is a forgalmi szolgálattevő értesíti a járművezetőt.

335. Az indulásra kész vonat elejének a kijárat jelző előtt kell állnia. Ha elkerülhetetlen okok miatt a kijárat jelző (útjelző) mögött áll, a kijárat jelzőkkel nem rendelkező állomásokra vonatkozó eljárást kell követni. Abban az esetben, amikor a kijárat jelző (útjelző) egyben a következő jelző előjelzője, a járművezető a következő főjelző menetet tiltó jelzését várhatja. Az ilyen állomásokat a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

336. A 335.pontban feltüntetett eljárás nem érvényes azoknál a személyszállító vonatoknál, melyek eleje az utasok ki- és beszállása miatt a jelző mögött állt meg, ha a vonat eleje megállás előtt további menetet engedélyező kijárat jelző (útjelző) mellett haladt el.

Vonat állomáson történő rendkívüli megállítása

338. Ha a vonat az indulási utasítás után vagy az áthaladó vonat az állomáson megállt, és a járművezető nem hívta a vonatszemélyzet tagját (a tolómozdony vezetőjét), csak akkor folytathatja menetét, ha ezt a jelző jelzése engedélyezi vagy a megállás okának megszűnése megengedi.

Ha a vonat menetet tiltó csoportos jelző előtt állt meg, menetét csak a menetet engedélyező utasítás után folytathatja.

Ha a járművezető magához hívta a vonatszemélyzet tagját (a tolómozdony vezetőjét), vagy a vonat vészfék használatával vagy 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj!**” jelzés miatt állt meg, menetét csak a meghibásodás vagy akadály elhárítása után, a vonat menesztésére előírt teljes folyamat betartásával folytathatja.

Vonat állomáson történő rendkívüli megállításkor vagy áthaladásakor követendő eljárás

340. Ha a vonatnak az állomáson rendkívül meg kell állnia (át kell haladnia), a forgalmi szolgálattevő a járművezetőt a rendkívüli megállásról (áthaladásról) írásbeli rendelkezéssel értesíti.

Ha a vonatnak az állomáson rendkívül át kell haladnia, erről annak az állomásnak forgalmi szolgálattevőjét kell értesíteni, amelyikre a rendkívüli áthaladás vonatkozik.

Ha a vonatot az állomáson való rendkívüli áthaladásról V rendelkezéssel értesítették (pl. elterelt menetű rendszeresen megálló vonat útvonalán bevezetett vonat stb.), áthaladó vonatnak minősül.

341. Ha a járművezetőt nem lehetett a rendkívüli megállításról értesíteni, vagy ha a forgalmi szolgálattevő esetleg nem kapott értesítést arról, hogy a járművezető értesítve lett, az előjelző nélküli kijárat jelzőkkel felszerelt állomás bejárat jelzőjét (útjelzőjét) csak akkor oldhatja, ha megbízhatóan meggyőződött arról, hogy a vonat a jelző előtt megállt.

A bejárat jelző (útjelző) előtti megállításra nincs szükség, ha a vonat menetét olyan jelzés engedélyezi, amely szerint a járművezető a következő jelző menetet tiltó jelzését várja.

342. Ha a vonatot azért kell megállítani, hogy a járművezetőt rendellenességekről értesítsék, a forgalmi szolgálattevő csak azután állíthatja (engedheti meg állításukat) a megfelelő főjelzőket menet engedélyező jelzésre, ha a járművezetőt értesítették és az állomáson való tartózkodást egyéb ok nem indokolja. Jelen pont rendelkezései azokra a személyszállító vonatokra is érvényesek, amelyek az állomáson forgalmi okokból tartózkodnak **vagy csak a hét bizonyos napjain állnak meg.**

343. A vonat forgalmi okok (a szolgálati menetrendben stb. "+" jellel jelölt) miatti tartózkodását nem szükséges betartani, ha a vonatra vonatkozó okok megszűntek.

A vonat forgalmi okok miatti tartózkodásáról az utasokat nem értesítik.

344. Ha a vonat, amelynek az állomáson meg kell állnia vagy megállásra készen halad, de a megállás nem szükséges:

- a) **kijárat jelzőkkel nem rendelkező állomások forgalmi szolgálattevője az áthaladást 115 „Indulás” jelzéssel engedélyezi, ha a forgalmi szolgálattevő nem adott 115 „Indulás” jelzést, a járművezetőnek meg kell a vonatot állítania;**
- b) az így bejáró vonatoknak **kijárat jelzőkkel rendelkező állomásokon** nem kell megállniuk, ha a járművezető minden kétséget kizáróan megállapítja, hogy a mentére érvényes főjelzők a menet engedélyezik.

Az előző bekezdések rendelkezései nem alkalmazhatók:

- az utasok ki- és beszállása miatt megálló és a
- a megállásra írásbeli rendelkezéssel értesített vonatoknál.

A vonatot, amelyik az állomásba rendszeresen foglalt vágányra jár be, a forgalmi szolgálattevő 115 „Indulás” jelzéssel köteles áthaladásra utasítani.

Ha az állomásra megállásra kész vonat jár be, a forgalmi szolgálattevő a bejáró vonat járművezetőjét 115 „Indulás” jelzéssel figyelmezteti az áthaladás lehetőségére.

345. A vonat megállóhelyeken és rakodóhelyeken történő rendkívüli megállásáról vagy áthaladásáról a járművezetőt írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni. A személyszállító vonat menetrendje szerint közlekedő, személyeket nem szállító vonat a megállóhelyek áthaladásáról nem értesítik, az állomáson való rendszeres tartózkodás forgalmi okok miatti tartózkodásnak minősül.

Kézi menetszabályozó jelzők

349. A kézi menetszabályozó jelzőkkel azokat a jelzéseket adják, amelyek lehetővé teszik a forgalmi szolgálattevő és a járművezető vonat menete közbeni értekezését.

Az Üzemeltetési Szabályzat engedélyezheti, hogy a kézi jelzéseket a forgalmi szolgálattevő helyett megbízott alkalmazott adhassa.

351. A 117 „Figyelmeztető tárcsa várható” jelzés

*Zöld trapéz fölött fehér mezőben aláverő
fekete emberalakot ábrázoló ovális tárcsa*

A 117 „Figyelmeztető tárcsa várható” jelzéssel a forgalmi szolgálattevő arra figyelmezteti az áthaladó vonat járművezetőjét, hogy a pályán figyelmeztető tárcsával jelölt munkaterület van.

352. A 118 „Tolatas a biztonsági határjelző mögé” jelzés

*Csúcsára állított fehér táblában
két fekete kör*

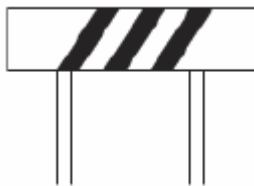
A 118 „Tolatas a biztonsági határjelző mögé” jelzésre a vonat azon a helyen áll meg, ahol a vágányút befejeződik és innen megállás nélkül mint tolatórész a vágányutat befejező hely (jelző) mögé halad.

354. A 117 „Figyelmeztető tárcsa várható” és a 118 „Tolatas a biztonsági határjelző mögé” jelzést addig kell adni, amíg az elő vontatójármű vezetője nem halad el a jelzés mellett.

Az állomásokon veszteglő vonatok járművezetőit a forgalmi szolgálattevő megfelelő módon értesíti.

Vontatójármű menetére vonatkozó jelzők és jelzések

359. A 122 „Megállóhely előtti tábla” jelzés

Fekvő téglalap alakú tábla három rézsútos fekete sávval

A 122 „**Megállóhely előtti tábla**” jelzés arra figyelmezteti a járművezetőjét, hogy megállóhelyhez közeledik. A ferdén a vágány felé fordított táblát legalább fékúttávolságban a 123 „**Peron vége**” jelzés előtt helyezik el.

360. A 123 „Peron vége” jelzés

Fehér téglalap alakú tábla, benne fekete téglalap alakú kerettel

A 123 „**Peron vége**” jelzés a megállóhely azt a helyet jelöli, amelyik előtt a megállóhelyen előírtan megálló, utasokkal (vagy poggyással) közlekedő vonat első kocsijának meg kell állnia.

A 123 „**Peron vége**” jelzés állomásokon is alkalmazható.

367. A 129 „Féktuskóbetétek tisztító nyomását bekapcsolni” jelzés

Szürke, felső végén fekete, a fekete alatt sárga sáv

A 129 „**Féktuskóbetétek tisztító nyomását bekapcsolni**” jelzés azt a helyet jelöli, ahol az egyedül közlekedő, féktuskóbetétek tisztító nyomását biztosító berendezésével felszerelt vasúti vontatójármű vezetőjének a berendezést működésbe kell hoznia.

A 129 „**Féktuskóbetétek tisztító nyomását bekapcsolni**” jelzést legalább 200 méterre a fénysorompós biztosítóberendezés vezérlőszakasza előtt kell elhelyezni.

368. A 130 „Féktuskóbetétek tisztító nyomását kikapcsolni” jelzés

Szürke, felső végén fekete, alatta vízszintes fehér és fekete sárga sáv

A 130 „Féktuskóbetétek tisztító nyomását kikapcsolni” jelzés azt a helyet jelöli, ahol az egyedül közlekedő, féktuskóbetétek tisztító nyomását biztosító berendezésével felszerelt vasúti vontatójármű vezetője a berendezést kikapcsolhatja.

A 130 „Féktuskóbetétek tisztító nyomását kikapcsolni” jelzést mindig a 129 „Féktuskóbetétek tisztító nyomását bekapcsolni” jelzés hátsó oldalán helyezik el.

A jelzéseket vágányzattal rendelkező forgalmi szolgálati helyeken is létesítenek, minden esetben a szélső váltó mögött.

369. A 131 „Valamennyi alkalmazott összehívása” jelzés

Egy hosszú és három rövid jel, legalább 1 percig ismételve

A 131 „Valamennyi alkalmazott összehívása” jelzést a vezető jelzősípval vagy kürttel adja, ha nincs lehetősége más módon segítséget hívni.

370. A 132 „Tűzriadó” jelzés

Egy hosszú és két rövid jel, legalább 1 percig ismételve

A 132 „Tűzriadó” jelzést a vezető jelzősípval vagy kürttel adja, ha nincs lehetősége más módon tüzet jelenteni, vagy ha a jelzés adására felelős személy utasítja.

371. A 133 „Közúti közlekedő megállj!” jelzés

Jelzés nappal

Vörös jelzőzászló körbeforgatása a közút mindkét irányában

Jelzés sötétben

Vörös fényű kézi jelzőlámpa körbeforgatása a közút mindkét irányában

A 133, „**Közúti közlekedő megállj!**” jelzéssel a vasúti alkalmazott arra figyelmezteti a közúti közlekedés résztvevőit, hogy az átgátróra tilos járművel vagy gyalog behaladni.

Az átgátrót őrző alkalmazott a 133, „**Közúti közlekedő megállj!**” jelzést az út közepéről mindkét irányból jól láthatóan addig adja, amíg a vasúti jármű az átgátróba behalad.

Az alkalmazott a 133, „**Közúti közlekedő megállj!**” jelzést kiáltással is kiegészítheti, a gyalogosokat kiáltással figyelmezteti.

XI. fejezet: Villamos üzemre vonatkozó külön rendelkezések

Villamos üzem jelzői

377. A 136 jelzés

a) „**Áram kikapcsolására felkészülni**” jelzés b) „**Áramot kikapcsolni**” jelzés

Jelzőlapon két függőleges fehér sáv

Hiányos „U” betű

A 136 a) „**Áram kikapcsolására felkészülni**” jelzés arra figyelmezteti a vezetőt, hogy a 136 b) „**Áramot kikapcsolni**” jelzés következik.

Villamosított vonalon a 136 b) „**Áramot kikapcsolni**” jelzés annak a szakasznak a végét jelzi, amelyen felsővezetéki áramvétel és nem villamosított vonalon a kocsik kikapcsolt elektromos energia ellátásával kell áthaladni.

378. A 137 „Áramot bekapcsolni” jelzés

„U” betű

A 137 „**Áramot bekapcsolni**” jelzés annak a szakasznak a kezdetét jelzi, amelyen felsővezetéki áramvétel és nem villamosított vonalon a kocsik kikapcsolt elektromos energia ellátásával kell áthaladni. A kocsik elektromos energia ellátását csak akkor szabad ismét bekapcsolni, amikor a teljes vonat elhagyta a 137 „**Áramot bekapcsolni**” jelzést.

379. Villamosított vonalakon a 136 a) „**Áram kikapcsolására felkészülni**” és a 136 b), „**Áramot kikapcsolni**” jelzések nem érvényesek, ha a kocsik elektromos energiával történő ellátását motoros vontatójárművek biztosítják.

380. A 138 „Vágány felsővezeték nélkül” jelzés

a) Összes következő vágány felsővezeték nélkül

Csúcsára állított, fehér középi négyzet

b) Egyenesen továbbhaladó vágány felsővezeték nélkül

Felfelé mutató nyíl, fehér közepű négyzet

c) Jobbra kitérő vágány felsővezeték nélkül

Jobbra mutató nyíl, fehér közepű négyzet

d) Balra kitérő vágány felsővezeték nélkül

Balra mutató nyíl, fehér közepű négyzet

Felsővezeték nélküli vágányra tilos feleresztett áramszedőjű vasúti vontatójármű bejárása.

381. A 139 „Áramszedő leeresztésére felkészülni” jelzés

Két rövid vízszintes sáv, a baloldali a jelzőlap alsó, a jobboldali a jelzőlap felső részében

A 139 „Áramszedő leeresztésére felkészülni” jelzés arra figyelmezteti a vezetőt, hogy a 140 „Áramszedőt le” jelzés következik.

382. A 140 „Áramszedőt le” jelzés

Jelzőlap átlójában vízszintes fehér sáv

A 140 „Áramszedőt le” jelzés annak a szakasznak kezdetét jelzi, amelyen csak leeresztett áramszedővel szabad áthaladni. Az áramszedőt még a jelzés helye előtt le kell eresztetni.

383. A 141 „Áramszedőt fel” jelzés

Jelzőlap átlójában függőleges fehér sáv

A 141 „Áramszedőt fel” jelzés annak a szakasznak végét jelzi, amelyen csak leeresztett áramszedővel szabad áthaladni. A jármű vezetője az áramszedőt csak akkor eresztetheti fel, ha a vonat (szerelvény) utolsó áramszedője is elhaladt a jelzés mellett.

A 140 „Áramszedőt le” jelzést 50 méterrel a védett szakasz előtt, a 141 „Áramszedőt fel” jelzést 50 méterrel a védett szakasz után helyezik el.

A 136 a) „Áram kikapcsolására felkészülni”, a 136 b) „Áramot kikapcsolni”, 139 „Áramszedő leeresztésére felkészülni” és a 140 „Áramszedőt le” jelzések egymás közötti távolsága:

ha a pályasebesség		
60 km/ó	100 km/ó	160 km/ó
a távolság		
400 m	600 m	800 m

384. A 142 „Egyenáramú vontatási rendszer kezdete” jelzés

Két vízszintes fehér sáv

385. A 143 „Egyfázisú vontatási rendszer kezdete” jelzés az egyfázisú vontatási rendszer kezdetét jelzi.

a) 25 kV, 50 Hz, fehér szinuszgörbe

386. A 142 „Egyenáramú vontatási rendszer kezdete” és a 143 „Egyfázisú vontatási rendszer kezdete” jelzést a két rendszer érintkezési helye előtt helyezik el. Az egyfázisú vasúti vontatójárműnek tilos a nem megfelelő rendszerű szakaszokon feleresztett áramszedővel áthaladni, a többrendszerű járműveket a megfelelő rendszerre kell átkapcsolni. A felsorolt jelzéseket 139 „Áramszedő leeresztésére felkészülni”, 140 „Áramszedőt le” és 141 „Áramszedőt fel” jelzésekkel kell kiegészíteni.

Egyvágányú vonalon a 137 „Áramot bekapcsolni”, a 136 b) „Áramot kikapcsolni” és a 141 „Áramszedőt fel” jelzést a 142 „Áramszedőt le” a vágány baloldalán levő 137 „Áramot bekapcsolni” és a 141 „Áramszedőt fel” jelzések hátlapján lehet elhelyezni.

387. A 143 „Villamos előfűtésre kapcsolt kocsik” jelzés

*Jelzőlap függőleges átlójában
szimmetrikusan elhelyezett lefelé mutató nyíl*

A 143 „Villamos előfűtésre kapcsolt kocsik” jelzést még az előfűtés megkezdése előtt kell a villamos előfűtésre kapcsolt szerelvény első és utolsó kocsijának elejére és végére, vagy a fűtőberendezés állványa melletti első és a szerelvény utolsó kocsijára helyezni. A jelzést az előfűtés lekapcsolása vagy a vonat indulása előtt kell eltávolítani. Az így jelölt szerelvényeken tilos a fűtőkábelekkel bármilyen műveletet végezni és rájárásnál óvatosan kell tolatni, nehogy a rájáró vasúti vontatójármű a kábelt megrongálja.

388. A villamos előfűtés kábelét csak az erre jogosult alkalmazott kezelheti, ha az állomáson nincs ilyen alkalmazott, a szükséges kezelést a járművezetője végzi. Ha a vonatfűtés kábelét feltétlenül szükséges össze- vagy szétkapcsolni (szerelvény szétkapcsolása, kocsi hozzákapcsolása stb. esetén), a zárat csak a hozzávaló vonat vasúti vontatójárműve zárkulcsával szabad nyitni (ha esetleg több vasúti vontatójármű van

a vonat előfűtési kábeléhez csatlakoztatva, a kulcsokat a jogosult alkalmazott magánál tartja).

390. A 145 „Munkavezeték csökkentett magasságának kezdete” jelzés

Csúcsára állított fekete keretű narancsszínű táblán lefelé mutató fekete nyíl, felette egy fényvisszaverő macskaszem, a nyíl alatt fehér téglalap alakú tábla, a táblán levő szám a munkavezeték legalacsonyabb magasságát jelzi

A. 145 „**Munkavezeték csökkentett magasságának kezdete**” jelzés azt a helyet jelöli, ahol a munkavezeték sínkorona feletti magassága a névleges magasságnál alacsonyabb.

391. Ha a munkaállványon alkalmazottak tartózkodnak, a felsővezeték karbantartó gép vezetőjének (vonat menete vagy tolatás közben is) meg kell állnia a 145 „**Munkavezeték csökkentett magasságának kezdete**” jelzés előtt. A menetet csak a munkacsoport vezetőjének beleegyezésével folytathatja.

392. A 146 „Munkavezeték csökkentett magasságának vége” jelzés

Belső fekete kerettel ellátott fehér keretű tábla

A. 146 „**Munkavezeték csökkentett magasságának vége**” jelzés azt a helyet jelöli, ahol a munkavezeték sínkorona feletti alacsonyabb magassága véget ér.

393. Egyvágányú vonalon a „**Munkavezeték csökkentett magasságának kezdete**” jelzést a vágány baloldalán vagy a vágány fölött levő „**Munkavezeték csökkentett magasságának vége**” jelzés hátlapján lehet elhelyezni.

402. Ha villamos vasúti vontatójárműnek feltétlenül a felsővezeték kikapcsolt részéhez kell közelednie, a forgalmi szolgálattevőnek minden esetben elérhető módon kell a villamos vontatójármű vezetőjét a kikapcsolt felsővezeték szakaszáról és arról értesíteni, hogy a villamos vontatójármű nem haladhat el feleresztett áramszedővel a fázishatár alatt.

406. Villamosított vonalakon és felsővezetékkel ellátott vágányokon a felsővezeték feszültségmentesítése és földelése nélkül tilos bármilyen okból (kocsik javítása, rakomány rendezése, lazult ponyva felerősítése stb..) a kocsik, tartálykocsik és kocsirakományok tetejére felmászni, vagy a felsővezeték felé irányuló és a felsővezeték esetleg megközelíthető hosszú tárgyakkal vagy szerkezetekkel munkát végezni vagy mozogni.

Felsővezeték meghibásodásának jelentése

412. Minden egyes alkalmazott, aki a felsővezeték meghibásodását vagy a felsővezetéken, villamos vasúti vontatójárművön vagy az állomáson, kapcsolóállomáson, esetleg a

felsővezeték egyéb részén szokatlan jelenséget észlel, ezt azonnal jelenti a forgalmi szolgálattevőnek.

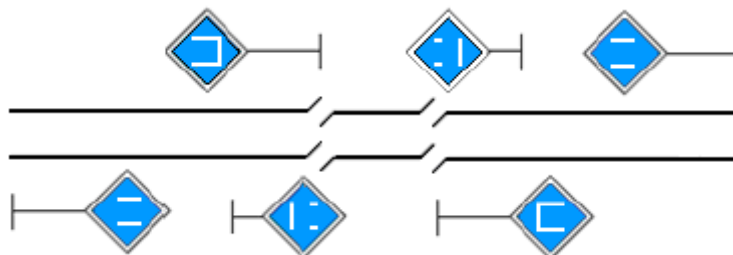
413. Ha a villamos vasúti vontatójárművet, amelyen a forgalom biztonságát veszélyeztető meghibásodást észleltek, nem lehet megfelelő módon (pl. a járművezetőjével létrehozott távközlő berendezéssel) megállítani, **a vonatot a felsővezeték feszültségmentesítésével kell megállítani.**

415. Ha felsővezeték feszültség nélkül marad, az összes villamos vasúti vontatójármű vezetője saját szerelvénye kocsijainak mindkét oldalát, esetleg a szembejövő vonatok kocsijait is figyelemmel kíséri, nincs-e a vonatokon forgalom biztonságát veszélyeztető meghibásodás. Ilyen meghibásodás észlelésekor a vonatot azonnal, lehetőleg még ugyanabban a térközben meg kell állítani. A lejtőn haladó első vasúti vontatójármű vezetője úgy csökkenti a sebességet, hogy akadály előtt minden körülmények között megállhasson. A vezető megfelelő távközlő berendezés közvetítésével megkérdezi a forgalmi szolgálattevőt a feszültségmentesítés okáról.

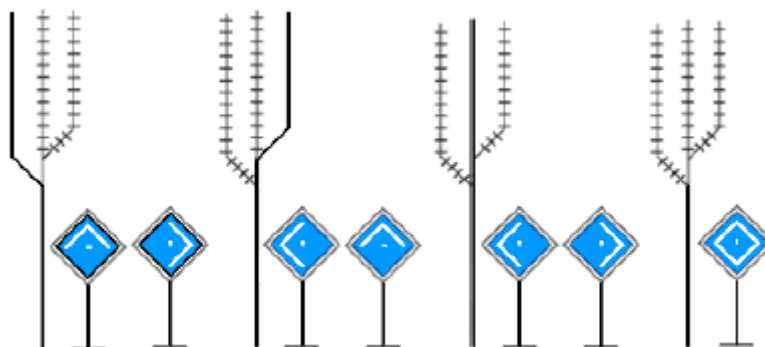
417. Ha a feszültségmentes felsővezeték ismét feszültség alá kerül, a vonalon álló személyszállító vonatok és gépmenetek **azonnal**, a többi vonat a feszültség megújulását követő **két perc** eltelte után indulhat el (hozható mozgásba).

Villamos üzemre vonatkozó jelzések elhelyezésének példái

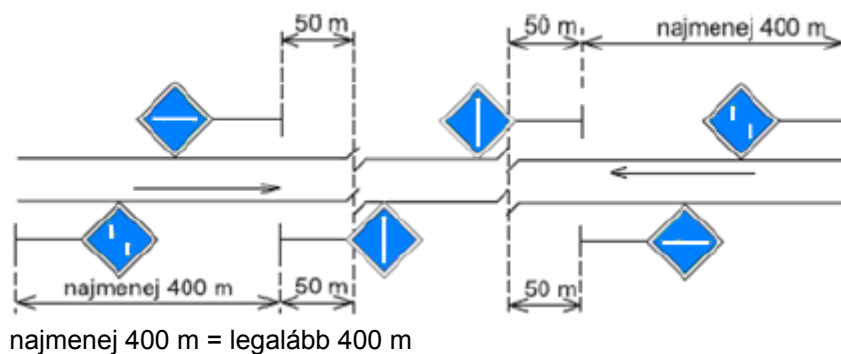
A.

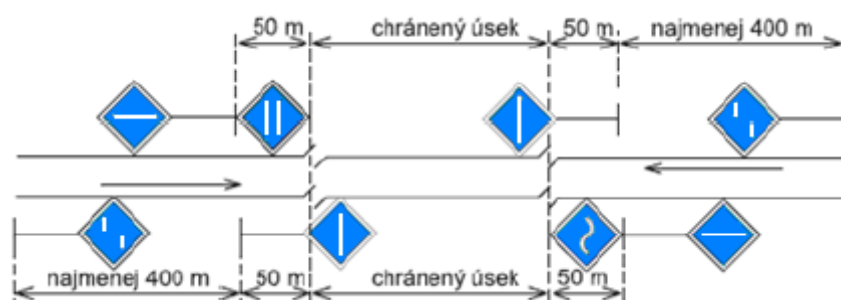
B.

C.

D.

XII. fejezet: Egyéb jelzők és jelzések

Figyelmeztető jelzők

420. A 147 „Sípoltj” jelzés

a) „Egész nap érvényes figyelmeztető cövek”

Egyforma széles vörös-fehér sávok cövek, vörös sávokban fényvisszaverő fehér macskaszemekkel

b) „Időben korlátozott érvényességű figyelmeztető cövek”

Egyforma széles vörös-fehér sávok cövek, vörös sávokban fényvisszaverő fehér macskaszemekkel, a cövek csúcsán sárga mezőben „D” betűs kiegészítő tábla

Az időben korlátozott érvényességű figyelmeztető cövek 147 b) „Sípoltj” jelzése 6,00 órától 18,00 óráig érvényes.

Az időben korlátozott érvényességű figyelmeztető cövek eltérő érvényességéről a vonatot vagy tolatórészt írásban kell értesíteni.

421. A 148 „Munkaterület, sípolj” jelzés

- a) *Vízszintes vörös-fehér sávos rúdon elhelyezett, zöld trapéz fölött fehér mezőben aláverő fekete emberalakot ábrázoló ovális tárcsa, a rúd vörös sávjaiban fényvisszaverő fehér macskaszemek. Távolbalátás korlátozottsága esetén a jelzést megvilágítják, kivételt a fényvisszaverő anyagból készült tárcsák képeznek*
- b) *Munkagépen ciklikusan kigyulladó kék fények*

422. A 148 „Munkaterület, sípolj” jelzés csak a szomszédos állomások forgalmi szolgálattevői értesítése után helyezhető vagy távolítható el a vonalról. A munkaterület előtti **utolsó állomás** forgalmi szolgálattevője a vezetőt a 148 „Munkaterület, sípolj” jelzés elhelyezéséről

- Írásbeli rendelkezéssel vagy,
- távközlő berendezéssel vagy
- (forgalmi szolgálattevővel foglalt állomáson áthaladó vonat esetén) 117 „Figyelmeztető tárcsa várható” jelzéssel figyelmezteti.

423. A 148 „Munkaterület, sípolj” jelzést akkor helyezik el a nyílt pályán levő munkaterület elé legalább 400, legfeljebb 700 méter távolságban, ha a dolgozó személyeket vasúti jármű menetére kell figyelmeztetni, mégpedig, ha ezt a szétágazó vágányzat nem gátolja, minden olyan vágány elé, amely felől vasúti jármű közlekedése várható.

Állomás közötti szakaszban a jelzéssel csak egy munkaterület jelölhető.

XIV. fejezet: Pályajelek

Útátjáró előtti tábla

446. Az útátjáró előtti tábla biztosítóberendezéssel felszerelt útátjárók szelvényét jelzi. Olyan útátjáró csoportnál, ahol az útátjárók közötti távolság 100 méternél kevesebb, az útátjárók szelvényeit tartalmazó táblát az első útátjáró előtti cövekre helyezik el. Az útátjáró előtti táblát 60 méterrel az útátjáró előtt helyezik el.

*A rézsútos fehér-fekete sávozású cöveken
elhelyezett fehér tábla fekete száma a
biztosító-berendezéssel felszerelt
útátjárók szelvényét jelzi
A fekete tábla fehér száma a tábla
mögötti, jelzővel vagy vonat
útátjárójelzőhöz közeledik jelzéssel fedett
útátjárók számáról értesít*

Szelvényezés

447. A pályák egyes helyeinek szelvényét egész kilométerekben, kilométerekben és tizedrészekben kifejelő szelvényoszlopok vagy a helyhez kötött létesítményeken elhelyezett táblák jelölik.

*A kilométerkövek
a vonal egész
kilométereit jelzik*

*A hektométerkövek
a vonal egész és
tizedkilométereit
jelzik*

*A tábla a vonal
kilométereit és
métereit jelzi*

Pálya mentőszolgálat által nehezen elérhető helyeinek jelölése

448. Azokon a helyeken, ahol a mentőszolgálat a pályához csak nehézségekkel juthat, és ahol az utasok biztonságos evakuációja sem lehetséges, a szelvényoszlopok érkező vonat felé fordított oldala narancsszínű festésű, ezek a helyeket a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

A problémás hely előtti létesítmények a hely előtti féktávolságút kezdete utáni szakaszban ilyen módon jelöltek.

Pályatelefon helyének jelölése

Legközelebbi telefonhoz vezető irány jelölése

A legközelebbi telefonhoz vezető irányt

a) talaj feletti vezetékkel felszerelt vonalakon az oszlopra helyezett sárga, besajtoltszámú tábla jelzi, a **legközelebbi pályatelefon**

a táblától jobbra

a tábla szintjén

a táblától balra van.

b) kábelvezetékekkel felszerelt villamosított vonalakon a felsővezeték oszlopán (az oszlop színezésétől eltérő színű) fekete vagy fehér háromszög alakú nyíl jelzi, a legközelebbi pályatelefon

a táblától jobbra

a tábla szintjén

a táblától balra van.

c) kábelvezetékekkel felszerelt nem villamosított vonalakon a hektométerkövek vágányhoz közelebbi oldalán fekete háromszög alakú nyíl jelzi, a legközelebbi pályatelefon

jobbra

a jel szintjén

balra van.

Lejtviszonyok jelölése

XV. fejezet: Rádiós üzemben alkalmazott jelzések Általános rendelkezések

450. A 49 „Szembejövő vasúti jármű megállj!” és az 50 „Állj! Minden eszközzel megállj!” jelzés bármilyen megfelelő szavakkal helyettesíthető, pl. szüksége szerint többször ismételt „A/az számú vonat azonnal álljon meg! Veszély fenyeget!” vagy „A/az számú vonatot azonnal állítsák meg” szavakkal.

A vonat megállása után ki kell egészíteni a fenyegető veszély elhárításához szükséges adatokkal.

Vontközlekedés közben rádiótelefonnal adott jelzések adása (és ismétlése) a jelzés (szám nélküli) pontos szövegével, vagy az erre meghatározott szóbeli hangzással, esetleg további szükséges adatokkal kiegészítve történik.

Jelzések pontos szóbeli szövege:

105 jelzés: „**Féket enyhén befékezni**”

106 jelzés: „**Féket teljesen befékezni**”

107 jelzés: „**Féket enyhén oldani**”

108 jelzés: „**Féket teljesen oldani**”

A 109 „**Befékezni**” jelzést a következő szavak helyettesítik: „*Fékezzék be a/az számú vonat fékjeit a/az számú vágányon!*”

A 110 „**Feloldani**” jelzést a következő szavak helyettesítik: „*Oldják a/az számú vonat fékjeit a/az számú vágányon!*”

A 111 „**A fék rendben**” jelzést a következő szavak helyettesítik: „*A/az számú vonat fékjei a/az számú vágányon rendben!*”

A 115 „**Indulás**” jelzést a következő szavak helyettesítik: „*A/az számú vonat a/az számú vágányról indulás!*”

A 118 „**Tolatás a biztonsági határjelző mögé**” jelzést a következő szavak helyettesítik: „*A/az számú vonat a/az számú vágányon a biztonsági határjelző mögé tolathat!*”

Ha a 118 „**Tolatás a biztonsági határjelző mögé**” jelzést leágazó állomásokon adják, a kötelező szöveget az irány meghatározásával is ki kell egészíteni:

„A/az számú vonat irányba a biztonsági határjelző mögé tolathat!”

451. A vontközlekedés közben rádiótelefonnal adott jelzéseket a jelzést átvevő alkalmazottnak meg kell ismételnie. Ha az ismétlésre nem kerül sor, a jelzést adó alkalmazott feltételezheti, hogy a jelzést átvevő alkalmazott a jelzést hallotta, ami a kiadott utasítás révén mutatkozik meg.

452. Kézi menetszabályozó jelzőket helyettesítő szóbeli szövegek:

A 117 „**Figyelmeztető tárcsa várható**” jelzést helyettesítő szöveg: „A/az számú, és (állomások elnevezése) **állomások közötti vonat várjon figyelmeztető tárcsa jelzést!**”

A vonatközlekedés közben kézi menetszabályozó jelzőket helyettesítő szóbeli szövegeket a közlekedés biztonságának érdekében a járművezetőnek minden esetben ismételnie kell. Ha a járművezető a szöveget nem ismételte meg, a forgalmi szolgálattevőnek úgy kell eljárnia, mintha a rádiótelefonnal adott jelzés el sem hangzott volna és a vonat járművezetőjét a rendellenességről kézi jelzéssel kell értesíteni, vagy a vonatot meg kell állítani és a járművezetőt írásbeli rendelkezéssel értesíteni.

453. Tolatás látható jelzéseit helyettesítő szóbeli szövegek:

Jelzés	Kötelező szöveg
„Távolodj” vagy „Közelíts”	<i>Tolasson irányba (felé)</i>
„Távolodj” vagy „Közelíts” (ha a tolatás foglalt vágányra történik)	<i>Tolasson a foglalt vágányra (a foglalt vágány irányába) 100 métert – 50 métert- 30 métert – lassan – állj!</i>
„Összenyomni”	<i>A ... (számú) vágányon összenyomni</i>
„Odább húzni”	<i>A ... (számú) vágányon odább húzni</i>
„Ellökni”	<i>Kocsikat lökünk – lökés (szükség szerint ismételve) – állj, állj! (szükség szerint ismételve)</i>
„Lassan”	<i>Lassan, lassan, lassan, lassan (kb. 5 másodperces időközökben ismételve)</i>
„Állj!”	<i>Állj</i>
„Váltó szabad”	<i>Váltó szabad</i>
„Váltók átállítva”	<i>A számú vágányról átállítva (a szöveg szükség szerint a beállított tolatási vágányút irányával is kiegészíthető)</i>
„Vágányút felszabadítása és tolatás leállítása”	<i>Szabadítsák fel a vágányutat és állítsák le a tolatást</i>

A tolatás jelzéseit helyettesítő egyszerű szóbeli utasítás felsorolt formájú kötelező szövegét a járművezető nem ismétli meg.

A kötelező szöveg a helyi körülményekből és szükségletekből adódó egyéb szükséges adatokkal is kiegészíthető.

A tolatásvezető és mozgásban levő vasúti vontatójármű vezetője közötti állandó összeköttetést az adott jelentések kb. 5 másodperces időközökben történő ismétlésével kell ellenőrizni. A szabály be nem tartása esetén a járművezetőnek azonnal meg kell állnia.

A járművezető egyébként mindig köteles a tolatásra érvényes helyhez kötött jelzők jelzéséhez igazodni.

MÁSODIK RÉSZ: VONATOK JELÖLÉSE

XVI. fejezet: Vonatok jelölése

Vonatok jelölése és a jelölések rövidítése

457. Közlekedéstípusuk szerint a következő vonatokat különböztetjük meg:

- a) utasok, poggyász, expresszáru és posta szállítását biztosító személyszállító vonatok;
- b) elsősorban áru szállítását biztosító tehervonatok;
- c) különleges rendeltetésű vonatok.

458. Rendszerességük alapján a vonatokat:

- a) **rendszeresen**, menetrend szerint hetente egyszer a hét meghatározott napján közlekedő rendes és
- b) **rendkívüli**, a rendszeres vonatok feltételeit nem teljesítő vonatokra osztjuk.

460. A vonatokat egyéb különleges módon is megkülönböztethetjük, ilyen a:

- más vonat rendszeres menetét kizáró vagy **zavaróvonat**;
- menetrend tartalmába foglalt, de csak szükség esetén közlekedő **szükség szerint bevezetett vonat**;
- menetrend tartalmába nem foglalt, általában a menetrend összeállításakor még nem ismert követelményt kielégítő **rendkívüli vonat**;
- minden esetben a törzsvonat menetrendjéhez igazodó **követővonat**.

463. A követővonatok bejelentése úgy történik, hogy a vonat száma elé az „*első*”, „*második*”, „*harmadik*” stb. szót helyezzük, pl. „*77 154 vonat második követő vonata*” stb.

HARMADIK RÉSZ: TOLATÁS

XVII. fejezet: Tolatás lírával rendelkező forgalmi szolgálati helyen

Általános rendelkezések

481. Minden tolatást csak egyetlen megbízott alkalmazott, a tolatásvezető irányíthat.

482. Az önálló tolatócsoporthoz vezetőjét az egyenruha sapkája (védősisak) körüli vörös szalag jelöli.

483. A forgalmi szolgálattevő még a tolatás kezdete előtt ismerteti a tolatásvezetővel az elvégzendő feladatokat, ha ezeket a tolatásvezető nem ismerte.

484. Ha a tolatás irányítását másik megbízott alkalmazott veszi át, a szolgálatot leadó alkalmazott vagy a forgalmi szolgálattevő köteles a tolatószemélyzetet arról értesíteni, ki fogja a tolatást a továbbiakban irányítani.

485. A tolatásvezető minden tolatás előtt (szemrevételezéssel vagy kérdéssel) meg kell győződnie arról, hogy:

- a) a tervezett tolatás vágányútvján nincsenek járművek;

- b) a tolatásra érvényes jelzők nem tiltják a tolatást;
- c) azokon a forgalmi szolgálati helyeken és rakodóhelyeken, ahol a váltókat és kisiklasztósarukat a tolatásvezető (tolatócsoport tagja) állítja, a tervezett tolatás vágányútján levő váltók és kisiklasztósaruk helyes állásban vannak.

486. A jármű menete előtt a tolatásvezetőnek a következőket kell biztosítania:

- a) tolatást lebonyolítandó vágányok között vagy mellett tartózkodó alkalmazottak értesítését a tervezett menetekről;
- b) álló járművek fékjei oldását és megfutamodásuk ellen biztosító berendezések eltávolítását;
- c) tolatott járművek megállításának (fékek kipróbálása, féksaruk elhelyezése stb.) feltételeit;
- d) tolatással érintett útátjárók biztosítását;
- e) úrszelvénybe benyúló közúti járművek és berendezések (gépkocsik, daruk, szállító-berendezések stb.) eltávolítását;
- f) kocsik kifelé nyíló ajtóinak, csapózárainak, szellőztető nyílásainak becsukását és meglazult ponyváinak felerősítését;
- g) szemközti rakoncák láncai összekapcsolását vagy mozgás ellen más megfelelő módon történő biztosítását;
- h) nem használt hosszú kapcsolóberendezések megrövidítését vagy felfüggesztését;
- i) be- vagy kirakodó kocsikban tartózkodó személyek felszólítását a kocsik és a vágányok környékének elhagyására;
- j) tolatás alatt személyekkel (rakománykísérők, postai alkalmazottak stb.) foglalt kocsik ajtóinak rendes becsukását és a személyek szóbeli figyelmeztetését,
- k) utasokkal foglalt kocsik oldalsó, esetleg homlokfali ajtóinak rendes becsukását; az utasok figyelmeztetését a kocsik közötti átjárás esetleges megszüntetésére; a kocsikat kijelölt alkalmazottnak kell kísérnie.

486. Felsővezetékkel ellátott vonalon villamos vasúti vontatójármű feleresztett áramszedővel végzett tolatásakor a következők betartása szükséges:

- a) a tolatásvezető a tolatás kezdete előtt a forgalmi szolgálattevőtől megtudja, hogy feszültség alatt van-e azoknak a vágányok felsővezetéke; melyeken a tolatás lebonyolódik;
- b) feszültségmentesített felsővezeték feszültség alá helyezése előtt meg kell állapítani, nem lesznek-e veszélyeztetve a tolatásban vagy be- és kirakodásban résztvevő alkalmazottak, továbbá azt, hogy a berakodott áruk az előírt távolságban vannak-e a felsővezeték feszültség alá helyezett részeitől. A rendesen feszültségmentes, csak a tolatás elvégzése miatt feszültség alá helyezett felsővezeték a tolatás befejezése után ismét feszültségmentesíteni kell;
- c) tolató villamos vasúti vontatójármű nem haladhat át feleresztett áramszedővel a feszültségmentesített felsővezeték részeit elhatároló semleges mezőkön, nehogy a feszültséget átkapcsolja;
- d) a tolató villamos vasúti vontatójárműnek feszültség alatti felsővezeték alatt kell lennie. Ha a tolatás felsővezeték nélküli vagy feszültségmentesített felsővezetékű vágányon történik, a tolatás elvégzése érdekében a vasúti vontatójármű és a tolatott kocsik közé megfelelő számú kocsi kell besorolni;
- e) hogy a be- és kirakodásban résztvevő alkalmazottak ne legyenek veszélyeztetve, azokon a vágányokon, amelyen a kocsik be- és kirakodása történik, a kocsik nem állhatnak sem a semleges mezők alatt, sem előttük a felsővezeték feszültség alatt levő részén.

488. A forgalmi szolgálattevő, esetleg a szakaszkapcsoló kezelésével megbízott alkalmazottnak mindig közölnie kell az érintett alkalmazottakkal a felsővezeték feszültség alá helyezését és feszültségmentesítését.

489. Feleresztett áramszedővel közlekedő vasúti vontatójárművek nem haladhatnak át a felsővezeték feszültség alá helyezett és feszültségmentesített részeit (egyes vágánycsoportok szerint) elválasztó semleges mező alatt.

Egyidejűleg több helyen végzett tolatás

491. Ha az állomáson rendszeresen egyszerre több helyen végeznek tolatást, a tolatások körzeteit az Üzemeltetési Szabályzat állapítja meg. Járművek más tolatási körzetbe történő menetéről a tolatásvezetőknek kölcsönösen meg kell állapodniuk, és biztosítaniuk kell a váltókezelők együttműködését.

491. Ha olyan állomáson kell tolatást végezni, ahol a tolatási körzetek nincsenek az Üzemeltetési Szabályzatban megállapítva, a tolatás közbeni eljárásra vonatkozó utasításokat a forgalmi szolgálattevő adja ki a tolatásvezetőknek. Ezt követően az alkalmazottak úgy állapodnak meg, hogy a tolatás biztonságos legyen.

Az alkalmazott (forgalmi szolgálattevő, tolatásvezető) nem engedélyezheti a tolatást másik alkalmazottal irányított tolatáskörzetbe ennek az alkalmazottnak beleegyezése nélkül.

Tolatás lejtőn

494. A 2,5 ezreléknél nagyobb lejtésen és 50 méterre ilyen lejtés előtt tilos vasúti vontatójárműhöz nem kapcsolt kocsikkal tolatni. Vonatrendező állomásokon az ilyen tolatás csak olyan vágányokra engedélyezett, amelyeken a jármű veszélyes mozgását más, megfelelően biztosított jármű vagy erre a célra szerkesztett berendezés megakadályozza.

A kocsik lejtőn történő tolatásakor, ha nem kívánt menetüket nem akadályozza elhárító vágány, kisiklasztósaru, kézifékkal (rögzítő fékkel) befékezett kocsik, az első kocsin vagy a kéziféket kell kezelni vagy a kocsik átmenő fékjét kell bekapcsolni.

15 ezreléknél nagyobb lejtésen, ha a vontatott kocsik tömege a vasúti vontatójármű tömegének több mint kétszerese, a tolatott járműveket átmenő fékkel kell fékezni.

Járművek megfutamodás elleni biztosítása

522. A leállított kocsikat megfutamodás ellen kell biztosítani.

A 2,5 ezreléknél nagyobb lejtésen leállított kocsikat még a vasúti vontatójárműről vagy pályagépről történő lekapcsolásuk előtt kell megfutamodás ellen kell biztosítani. A kocsik biztosítása az állomás **Pályaviszonyok Táblázatában** feltüntetett lejtviszonyai szerint kézifékkal vagy rögzítősarukkal történik.

523. A kocsikat, amelyekre rájáznak, továbbá a szalasztott vagy gurított kocsikat is megfutamodás ellen kell biztosítani.

524. Tolatás befejezése után a kocsik egyes leállított csoportjait össze kell kapcsolni, és ha ezt a kezelővágányokon kirakodás, berakodás, a kocsik javítása stb. nem akadályozza, megfutamodás ellen biztosítani.

525. Tolatás közben (vasúti vontatójármű nélkül hagyott) kocsics csoportokat nem szükséges megfutamodás ellen biztosítani, ha mozgásukat más, megfutamodás ellen biztosított

kocsik akadályozzák. A tolatásvezetőnek biztosítani kell, hogy leállított kocsicsoporra végzett tolatáskor a kocsicsoport ne legyen véletlenül mozgásba hozva.

526. Kétperemű rögzítősaruk azokon az állomásokon is alkalmazhatók megfutamodás ellen, ahol tolatás közbeni alkalmazásuk tilos.

527. Egyperemű rögzítősaruk megfutamodás ellen csak tolatás alatt alkalmazhatók, amikor a járműveket a tolatócsoport alkalmazottjai felügyelik.

528. Forgalmi szolgálattevővel, váltókezelővel nem foglalt forgalmi szolgálati helyen csak akkor lehetnek leállított járművek, ha vágányútra vagy pályára történő megfutamodásukat kitérő állású váltók vagy (forgalmi vágányon mindkét állásban lezárható) kisiklasztósaruk biztosítják.

529. A leállított kocsikat közvetlenül a kerékhez helyezett rögzítősaruk biztosítják. A kisiklasztósaruval rendelkező vágányon a sarut a kisiklasztósaruval nem rendelkező sínszálra helyezik. Rakodórámpánál a rögzítősarut akkor is a rámpától távolabb levő sínszálra helyezik, ha a sínszálon kisiklasztósaru van.

530. A leállított járművek megfutamodás elleni biztosítását azok az alkalmazottak végzik, akik a járműveket (a vasúti vontatójárműről vagy vonatról) lekapcsolták.

531. A vonat vasúti vontatójárművének cseréjekor (ha a vonat vasúti vontatójármű nélkül maradt), a kocsicsoportot megfutamodás ellen csak befékezett átmenő fékkel szabad biztosítani azzal a feltétellel, hogy a kocsik kijelölt alkalmazott közvetlen felügyelete alatt maradnak. Ha a csere nem valósul meg, a leállított szerelvény megfutamodás elleni biztosítását ez az alkalmazott biztosítja.

532. A tolatásvezető minden esetben köteles a kocsik megfutamodás elleni helyes biztosítását vagy személyesen, vagy annak az alkalmazottnak megkérdezésével, akit a kocsik biztosítása elvégzésére utasított, ellenőrizni.

533. A leállított járművek indítása előtt az össze kéziféket oldani kell és a kocsik megfutamodás elleni biztosítására alkalmazott rögzítősarukat el kell távolítani.

534. A kézifékek oldásáért és a rögzítősarukat eltávolításáért a vasúti vontatójárművet a szerelvényhez vagy kocsikat a vonathoz kapcsoló alkalmazott felelős.

Tolatás vasúti vontatójárművekkel

540. A tolatásvezető a tolatás megkezdése előtt ismerteti a tolatórész fékezésének módját a járművezetővel és tudatja vele:

- a tolatott járművek hozzávetőleges tömegét és darabszámát;
- a kezelt kézifékek számát
- a bekapcsolt átmenő fékű járművek, a tárcsafékek vagy a nem fém féktuskóbetétekkel felszerelt fékek számát;
- a munkafolyamatot és azt, hogy a tolatás szabad vagy foglalt vágányra történik.

A járművezetővel megegyezik abban, hogy melyik oldalon valósul meg a jelzések adása, és szükség esetén kijelöli a jelzéseket közvetítő alkalmazottat. A vezetőt szükséges esetben (pl. személyekkel foglalt kocsikra történő rájáráskor) mindig rendkívül óvatos tolatásra és minden 10 percnél hosszabb szünetre figyelmezteti.

541. Vontatott tolatórészek esetén a járművezető mindig a menetirány szerint első vezetőálláson tartózkodik. Tolt tolatórészek esetén a járművezető mindig azon a vezetőálláson tartózkodik, amelyikről a jelzéseket legjobban megfigyelheti.

542. A 76. „Lassan” és a 77. „Megállj!” jelzést a tolt tolatórész menetét kézi jelzésekkel irányító alkalmazottnak mindig időben kell adnia, hogy a járművezető a tolatórészt biztosan megállíthassa.

543. A járművezető csak akkor indíthatja a vasúti vontatójárművet, ha a tolatás folyamatáról értesítették, és ha erre a tolatásvezető szóban, rádiótelefonon vagy jelzéssel saját maga, vagy az ezzel megbízott alkalmazott közvetítésével utasítja.

544. Tolatáskor a járművezető köteles

- a) a jelzések utasításait figyelni, és pontosan végrehajtani;
- b) vontatott tolatásrészek esetén a vágányút szabadságát és a vágányúton vagy a vágányút közelében levő személyek mozgását követni.

545. Tolatáskor a vezető a sebességet a távolbalátás körülményei szerint úgy szabályozza, hogy biztosítva legyen a tolatás biztonsága. Vontatott járművek esetén a sebesség nem lépheti túl a 40 km/ó, tolt kocsik esetén a 30 km/ó értéket. Álló járműre történő rájárásnál 20 méterre az álló jármű előtt tilos az 5 km/ó sebesség túllépése.

546. Személyekkel foglalt, veszélyes áruval rakott vagy rendkívüli küldeményekkel rakott kocsikkal, egy oldalon berakott vagy kirakott kocsikkal rendkívül óvatosan kell tolatni. Ilyen kocsik tolatásakor a vezető a sebességet a tolatásvezető utasítása szerint szabályozza.

547. A vonatokra érvényes helyi sebességkorlátozások a tolatásra is érvényesek.

548. A kezelővágányokon és a kezelővágányok váltóin legfeljebb 5 km/ó sebességgel szabad haladni.

Oldott állású vágányféken a vasúti vontatójárművek legfeljebb 30 km/ó sebességgel haladhatnak.

Ha ennél alacsonyabb sebesség engedélyezett, a váltókat, kezelővágányokat, vágányfékeket és a megfelelő sebességeket a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

549. Tolatott járművek esetén a megbízott alkalmazott az első, legtávolabb a második kocsi hágcsóin (állásain) áll vagy úgy halad, hogy biztonsága ne legyen veszélyeztetve, a vágányt figyelhesse és a szükséges jelzéseket adhassa. Az említettek nem vonatkoznak gurítódombon vagy kihúzóvágányon végzett tolatásra.

Ha a tolatás az utasok rendszeres fel- és leszállásának szigetperonnal nem rendelkező helyén történik, az alkalmazott az első kocsi előtt halad és az utasokat kiáltással vagy 104 „Figyelj” jelzéssel figyelmezteti.

A tolatórész álló járművekre történő rájáráskor a jelzéseket a kijelölt alkalmazott a tolatórész és az álló járművek közötti térségből adhatja, ha az egész tolatási vágányutat áttekintheti.

Tolatás jóváhagyása

551. A tolatásvezetőnek a tolatás kezdete előtt a tolatásra engedélyt kell kérnie.

552. Forgalmi vágányokon a tolatást csak vonatok menetét forgalmi vágányokon irányító jogosítvánnyal rendelkező alkalmazott (forgalmi szolgálattevő) engedélyezheti.

Tolatásvezetővel kísért tolatórészek (vasúti vontatójárművek) esetén a 82 és 84 „**Szabad a tolatás**” jelzés a tolatásvezető, esetleg a tolt tolatórész elején levő alkalmazottnak a tolatás engedélyezését jelenti.

Kíséret nélküli tolatórészek, önállóan haladó nem kísért vasúti vontatójármű és összekapcsolt vasúti vontatójárművek számára a 82 és 84 „**Szabad a tolatás**” jelzés a járművezetőnek a tolatás engedélyezését jelenti.

Ha a jelző előtt több nem kísért vasúti vontatójármű vagy tolatásvezetővel kísért tolatórész vesztel, a 82 és 84 „**Szabad a tolatás**” jelzés a tolatást csak az első kísért vasúti vontatójármű vezetőjének vagy az első tolatórész tolatásvezetőjének engedélyezi. A többi vasúti vontatójárműnek vagy tolatórésznek meg kell várnia, amíg új 81 vagy 83 „**Tilos a tolatás**” jelzés után ismét 82 vagy 84 „**Szabad a tolatás**” jelzés következik.

Jelfogós biztosítóberendezéssel (elektronikus állítóközponttal) felszerelt állomásokon a váltókezelés segédállítóközpontba történő átadásakor a tolatásvezető a segédállítóközpont kezelésének átvétele előtt **köteles** a nem kísért vasúti vontatójárművek vezetőit arra figyelmeztetni, hogy számukra a 82 „**Szabad a tolatás**” jelzés nem jelenti a tolatás engedélyezését.

Ha kivételesen csoportos tolatásjelzőről van szó, a 81 vagy 83 „**Tilos a tolatás**” jelzés tiltja a tolatást a jelző mögé, de ha a csoportos tolatásjelző a biztonsági határjelző után van, a jelzés a tolatást a biztonsági határjelzőn túl tiltja.

A csoportos tolatásjelzők 82 vagy 84 „**Szabad a tolatás**” jelzése nem jelenti a tolatás engedélyezését.

Ha a tolatórész (nem kísért vasúti vontatójármű) nem ellenkező irányú menet szármára érvényes jelző előtt áll meg, az ellenkező irányú tolatás nem kezdhető el a váltókat és jelzőket kezelő alkalmazott (kézi jelzéssel, hangosbeszélővel vagy rádiótelefonnal adott) engedélye nélkül.

553. A forgalmi szolgálattevő engedélyezte tolatórész tolatása minden esetben csak a legközelebbi tolatásra érvényes helyhez kötött jelzőig érvényes, ahol ilyen jelzők nincsenek, ott annak a vágálynak hozzávaló biztonsági határjelzőéig (esetleg védőállásba állított váltó csúccsal szemben haladó menetkor a nyelv éléig vagy kisiklasztósaruig) érvényes, amelyen tolatnak. A következő engedélyezést tolatásra érvényes jelző jelzésével vagy tolatásra érvényes kézi jelzéssel kell adni.

Mielőtt az alkalmazott a tolatást az előző bekezdés szerint engedélyezi, biztosítania kell a tolatás vágányútjának helyes beállítását.

554. A váltókezelőkkel nem foglalt állomásokon a tolatásvezetőnek a tolatás és a jelzések adása módjában az illető váltókezelővel kell megegyeznie.

555. A forgalmi vágányokon egyetlen vágányutat sem érintő tolatás esetén a tolatásvezető csak az illető váltókezelővel egyeztet.

556. Tolatási jelzőkkel nem felszerelt állomáson a váltókezelő csak akkor engedélyezheti kézi jelzéssel a tolatást az érintett tolatásvezetőnek, ha a jelzéssel nem engedélyezi más tolatórész tolatásának megkezdését is (nem téveszt meg másik tolatórészt).

557. A váltók tervezett tolatásra történő átállítását egyetlen résztvevő sem értelmezheti a tolatás engedélyezésének.

Tolatás forgalmi vágányokon

559. Forgalmi vágányokon engedélyezett tolatással a forgalmi szolgálattevő a vágányok járművekkel történő foglaltságát is engedélyezi, de csak a tolatás időtartamára. Ez az engedélyezés soha nem jelenti a vágány tolatás befejezése utáni foglaltságába való beleegyezést. Ehhez a forgalmi szolgálattevő külön engedélye szükséges, ilyen engedély kiadásakor a forgalmi szolgálattevőnek a vonatok akadálytalan vágányútjáért felelős összes alkalmazottat értesítenie kell, és ugyanúgy kell eljárnia a vágány ismételt felszabadítása után is.

560. A tolatásvezetőnek a forgalmi vágány tolatás utáni foglaltságának engedélyezését akkor is kérnie kell, ha a forgalmi vágány már foglalt (pl. az előző tolatás járműveivel, vonattal, vonatszerelvénnel stb.).

561. Ha vágányáramkörökkel felszerelt állomásokon olyan pályagép tolat, amelyik nincs vörös „A” betűvel jelölve, a tolatásvezetőnek a forgalmi vágány minden egyes, még átmeneti foglaltságát is jelentenie kell a forgalmi szolgálattevőnek.

562. A tolatásvezető a tolatás befejezését, a forgalmi vágányok és a hozzávaló vágányáramkörök felszabadulását azonnal közvetlenül, vagy a váltókezelő közvetítésével hozza a forgalmi szolgálattevő tudomására. A vonatok akadálytalan vágányútjáért felelős többi alkalmazott értesítése az Üzemeltetési Szabályzat rendelkezései szerint történik.

563. Ha a tolatásvezető feltételezése szerint a tolatás nem lesz a meghatározott időben befejezve, ezt köteles azonnal a forgalmi szolgálattevőnek jelenteni, és további utasításokat kérni.

Tolatás vasúti útátjárón

577. A tolatásvezető vasúti útátjárón végzett tolatás kezdete előtt köteles a sorompók leeresztését vagy az útátjáró biztosítóberendezésének üzembe helyezését biztosítani. Meghibásodott vagy működésképtelen biztosítóberendezés esetén, vagy ha a tolatórészt a vasúti átjáró kezdetére keresztekkel biztosított átjárón keresztül tolják, az átjárót őrizni kell.

578. Ha forgalmas útátjárón hosszabb ideig tolatnak, a tolatásvezetőnek legfeljebb 10 perc eltelte után engedélyeznie kell a közúti forgalmat.

579. Ha az útátjáró előtt látható vagy hallható figyelmeztető jelzéseket adó közúti jármű áll vagy közeledik, esetleg ha ezt orvosi ellátási igénylő személyt szállító közúti jármű kéri, a tolatást minden esetben meg kell szakítani. Az alkalmazott, aki a tolatás megszakításának szükségességét észlelte, azonnal értesíti a tolatásvezetőt, aki késedelem nélkül biztosítja a tolatás megszakítását, az átjáró felszabadítását, esetleg a sorompó felemelését.

Tolatás biztonsági határjelzõn túl

594. A **biztonsági határjelzõn túli tolatás** csak rendszeresen megálló vonatknál lehetséges, rendkívül megállított vonatnál csak akkor, ha a megállásról Írásbeli rendelkezéssel értesítették.

595. Ha a vágány mellett, amelyen a vonat halad, tolatásra érvényes jelző van, engedélyeznie kell a tolatást. Ha a vágány mellett, amelyen a biztonsági határjelző túli tolatást engedélyezték, tolatásra érvényes csoportos jelző van, a tolatásnak adott kézi jelzéseket úgy kell adni, hogy a jelzések ne tévesszenek meg más vágányon álló tolatórészt.

596. A biztonsági határjelzőn túli tolatást a forgalmi szolgálattevő irányítja. Az ilyen tolatásra érvényes jelzéseket közvetlenül a mellett a vágány mellett (nem álláshelyekről) kell adni, amelyre érvényesek.

Ez a jelzés soha nem jelent beleegyezést biztonsági határjelzőn vagy az állomás területén túl végzett tolatásra.

Nem kísért tolatás

598. Nem kísért vasúti vontatójárművek vagy tolatórészek forgalmi vágányon történő tolatásakor, ha erről az Üzemeltetési Szabályzat nem rendelkezik eltérően, a tolatást a (biztosítóberendezést kezelő) forgalmi szolgálattevő irányítja.

599. Kezelővágányokon történő tolatásakor az előző feltételek szerint a tolatást a váltókezelő irányítja.

600. A vezetőt a tolatás megkezdéséről a következőképpen lehet értesíteni:

- személyesen;
- az Üzemeltetési Szabályzatban kijelölt alkalmazott közvetítésével;
- megfelelő távközlő berendezéssel.

601. A vezető értesítésének elsősorban a következőket kell tartalmaznia:

- a) a tolatás okára (vasúti vontatójármű más vágányra történő átállítása, vasúti vontatójármű leállított vonatra történő menete, vasúti vontatójárműnek tolt vonathoz, előfogatolt vonathoz, vagy járművek más körzetbe történő átállítása stb. szükséges menet) vonatkozó tájékoztatást;
- b) a legnagyobb megengedett sebességre és a tolatórész fékezésének módjára (ha járművekkel tolat, a tolatórész fékezésére vonatkozóan) vonatkozó tájékoztatást;
- c) a tolatás (állomásfej) irányára, és a menetirány változtatásának helyére, és ha szükséges, a tolatás befejezésének helyére vonatkozó tájékoztatást;
- d) e vágányon való tartózkodás hozzávetőleges időtartamára (ha ez számításba jöhet) vonatkozó tájékoztatást;
- e) rendkívül óvatos tolatás szükségességére (pl. rájárás személyekkel foglalt, veszélyes árukkal vagy rendkívüli küldeményekkel rakott kocsikra stb.) vonatkozó tájékoztatást;

Ha nem kísért tolatórész tolatásának megkezdése előtt nem állítható be a teljes tolatási vágányút, a vezetőt a menet kezdete előtt értesíteni kell a nem teljes tolatási vágányút beállításáról és a vágányút megszakításának helyéről (álláshelyéről).

A járművezető minden értesítés szövegét annak ismétli, akitől az értesítést átvette.

602. A járművezető értesítése után a nem kísért vasúti vontatójárművek további menetét a hozzávaló vágányra érvényes helyhez kötött tolatásjelzők irányítják. Vágányáramkörökkel felszerelt állomásokon viszont a helyhez kötött tolatásjelzők nem irányíthatják a vörös „A” betűvel nem jelölt pályagépek tolatását.

603. Ha az állomáson nincsenek csak a hozzávaló vágány számára érvényes helyhez kötött tolatásjelzők, vagy ha a nem kísért pályagép vörös „A” betűvel van jelölve, a tolatás megfelelő kézi jelzéseit adó alkalmazottat (alkalmazottakat) az Üzemeltetési Szabályzat határozza meg. A járművezetőt értesíteni kell arról, hogy milyen helyeken (melyik álláshelyekről) valósul meg a tolatásra érvényes jelzések adása.

A nem kísért vasúti vontatójárművek kézi tolatásjelzésekkel irányított tolatása (a jelzések felcserélése kiküszöbölése érdekében) csak akkor valósulhat meg, ha a szomszédos vágányon nincs tolatás, és ha az adott tolatáskörzetben nincsenek további nem kísért vasúti vontatójárművek vagy nem kísért vontatórészek.

604. Ha nem kísért vasúti vontatójármű csak egy járművel tolat és a tolatás nem veszélyezteti az utasok biztonságát, a tolt járművön nem kell alkalmazottnak lennie.

XVIII. fejezet: Tolatás forgalmi szolgálati helyek között **Általános rendelkezések**

606. A forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásnak

- a) pályagépek menete;
- b) elakadt vonat vagy szakadt vonatrész segély vasúti vontatójármű menete minősül.

607. A vonat nyílt pályáról történő nem feltételezett visszatérésére és a tolt vonatokra érvényes rendelkezések a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásra is érvényesek. A járművezető távolbalátását nem korlátozó szerkezetű vagy rakományú speciális járműveket toló pályagépek nem minősülnek tolt tolatórésznek.

609. A tolatórészt a tolatásvezető feladatát ellátó alkalmazottnak kell kísérnie. Önálló vasúti vontatójárművek meneténél, vagy ha nem áll szakképzett alkalmazott rendelkezésre, a tolatásvezető feladatát a járművezető látja el.

610. Nyílt pálya bizonyos szelvényében (helyén, pl. saját célú vasúti pályahálózaton, rakodóhely leágazó vágányán stb.) kezdődő forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásra a tolatásvezetőnek közvetlenül a szomszédos állomások forgalmi szolgálattevőitől kell engedélyt kérnie.

612. A tolatásra érvényes sebességkorlátozások a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásra is érvényesek.

613. A lírával rendelkező állomásokra forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásként haladó tolatórész minden további külön intézkedés nélkül bejárhat a veszteglő vasúti járművekkel foglalt vágányra.

614. A forgalmi szolgálati helyek közötti tolatást mindig a forgalmi szolgálattevő írásbeli rendelkezése irányítja.

615. Vonat után a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás tilos:

- távolbalátás korlátozottsága esetén;
- forgalmi szolgálati helyek között levő áttekinthetetlen alagutak esetén, ha az alagút mögé kell tolatni; a megfelelő szakaszokat az **Üzemeltetési Szabályzatban** kell feltüntetni;
- robbanóanyag szállítása esetén.

616. Tolatórész után vonat csak akkor indítható, ha a lirával rendelkező forgalmi szolgálati helyek közötti teljes állomásköz felszabadul.

Megegyezés a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásban

618. A forgalmi szolgálati helyek közötti tolatásban a forgalmi szolgálattevő a szomszédos állomás forgalmi szolgálattevőjével állapodik meg. Ha a forgalmi szolgálattevő nem kapott beleegyezést, a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatást még a vonali biztosítóberendezés helyes működése esetén sem engedélyezheti, kivételt a vonali vágány felszabadítása (vasúti vontatójármű elakadt vonat vagy elhagyott szakadt vonatrész elvontatása stb.) céljából szükséges szolgálati helyek közötti tolatás képez.

619. A forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás engedélyezését kérő forgalmi szolgálattevő ismerteti a szomszédos állomás forgalmi szolgálattevőjével a pályagép típusát (vasúti vontatójármű számát), és figyelmezteti a vágányáramköröket megbízhatóan nem befolyásoló pályagépekre, továbbá a rendkívüli figyelmet igénylő körülményekre. Egyidejűen azt is közli, milyen menetről van szó, továbbá ismerteti a kiadott utasításokat, azt, hogy a tolatórész a szomszédos állomásról folytatja-e menetét és hová, esetleg nem igényel-e hosszabb veszteglést az állomáson. Az adatokat a járművezető közli a forgalmi szolgálattevővel.

A forgalmi szolgálattevő nem kérheti a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás engedélyezését, amíg az ugyanazon vágányon utolsónak menesztett ellenirányú vonat (tolatórész) meg nem érkezik, és nem ad utána visszajelentést (kivételt vasúti vontatójármű elakadt vonat vagy elhagyott szakadt vonatrész elvontatását biztosító menete stb. képez).

620. Ha a szomszédos állomásokról indult tolatórészek egymással szemben haladnak, a járművezetőket rendelkezéssel kell értesíteni a nyílt pályának arról a szelvényéről, ahol tolatórész elejének meg kell állnia.

621. A forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás engedélyezése kézhezvétele után mindkét állomás forgalmi szolgálattevőjének azonnal figyelmeztető táblát, esetleg más emlékeztetési segédeszközt kell az Üzemeltetési Szabályzatban meghatározott helyre helyeznie.

622. Forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás engedélyezésének példái:

„**Elindulhat-e** (indulás ideje), (állomás elnevezése) állomásról (gép jelölése) mint forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás (szám) vonali vágányon (állomás elnevezése) állomásra legkésőbb (idő) érkezéssel, a vasúti útátjárók biztosítóberendezése kezelése elrendelve, a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás (állomás elnevezése) állomásra folytatódik? (forgalmi szolgálattevő vezetékneve).

„**Igen**, (indulás ideje), (állomás elnevezése) állomásról (gép jelölése) **mint forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás** (szám) **vonali vágányon elindulhat** (állomás elnevezése) állomásra **legkésőbb** (idő) **érkezéssel** (forgalmi szolgálattevő vezetékneve).

„**Elindulhat-e** (indulás ideje), (állomás elnevezése) állomásról (gép jelölése) mint forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás a/az (...) szelvényig, ahol műveleteket végez és visszatér (állomás elnevezése) állomásra (visszaérkezés ideje) a vasúti útátjárók biztosítóberendezése kezelése nélkül? (forgalmi szolgálattevő vezetékneve).

„**Igen**, (indulás ideje), (állomás elnevezése) állomásról (gép jelölése) **mint forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás elindulhat** a/az (...) **szelvényig, ahol műveleteket**

végez és visszatér (állomás elnevezése) állomásra (visszaérkezés ideje) **a vasúti útátjárók biztosítóberendezése kezelése nélkül.** (forgalmi szolgálattevő vezetékeve).

„**Elindulhat-e** (indulás ideje), (állomás elnevezése) állomásról (gép jelölése) mint forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás a (...) szelvényig, ahol műveleteket végez és befejezésük után menetét (állomás elnevezése) állomásra folytatja, (érkezés ideje) a vasúti útátjárók biztosítóberendezése kezelése nélkül, a/a (állomás elnevezése) állomáson feltételezett tartózkodás ideje hozzávetőleg (...) perc? (forgalmi szolgálattevő vezetékeve)

„**Igen**, (indulás ideje), (állomás elnevezése) állomásról (gép jelölése) mint forgalmi szolgálati helyek közötti tolatás elindulhat a/a (..) szelvényig, ahol műveleteket végez és befejezésük után menetét (állomás elnevezése) állomásra folytatja, (érkezés ideje) a vasúti útátjárók biztosítóberendezése kezelése nélkül. (forgalmi szolgálattevő vezetékeve).

Ha a forgalmi szolgálattevő nem ért egyet a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatással, ezt „**Nem, várjon**” (forgalmi szolgálattevő vezetékeve) szavakkal utasítja el és közli az elutasítás okát és feltételezett időtartamát.

Tolató rész menete útátjárókon

631. Ha a tolatórész nyílt vonalon műveleteke végez (vagy vesztegel), a meghatározott szelvényig vezető menet és az állomásra visszatérő menet közben, továbbá a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész vonat (vagy forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész) követő forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész menete közben a kézi vezérlésű útátjárók biztosítóberendezése nincs kezelve. Ezekben az esetekben az automatikus vezérlésű útátjárók biztosítóberendezése helyes működése sincs biztosítva s ezért a vasúti vontatójármű vezetője (tolatórész vezetője) az így biztosított átjárókon történő áthaladáskor mindig úgy jár el, mint az útátjáró biztosító-berendezése üzemzavara esetén (702., 703. pont).

632. Ha a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész nem végez a vonalon műveleteket, a kézi vezérlésű útátjárók biztosítóberendezését kezelik. A forgalmi szolgálattevő az említett okból kifolyólag a tolatórész indulásának és szomszédos állomásra érkezésének idejét a sorompókezelőkkel is közli, és arra utasítja őket, az útátjárók biztosítóberendezését a forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész számára kezeljék. Ezt a közlést a szomszédos állomás forgalmi szolgálattevője is hallgatja. Mindkét forgalmi szolgálattevő a váltókezelőket is az útátjárók biztosítóberendezése kezelésére utasítja. Ha valamelyik sorompókezelőt nem lehet értesíteni, a forgalmi szolgálattevő értesíti a szolgálati helyek közötti tolatórész járművezetőjét, hogy melyik szelvényben levő útátjáró biztosítóberendezése nem lesz kezelve.

A vörös „**A**” betűvel jelölt pályagépek menet közben vezérlik az automatikus vezérlésű útátjárók biztosítóberendezését, ha ez a biztosítóberendezés nem függ egyéb (pl. főjelző menetet engedélyező jelzése, egyes esetekben a kiadott menetirány engedélyezése stb.) biztosítóberendezéstől.

Az útátjárók egyéb biztosítóberendezéstől függő biztosítóberendezése esetén az útátjárót az „Útátjáró lezárva” gomb kézi kezelésével, vagy a szolgálati helyek közötti tolatórész (első) vontatójárműje vezetőjének a biztosítóberendezés menet közbeni hatástalanságáról beszámoló értesítésével kell biztosítani.

634. Az útátjáró felszabadításáért a tolatórész vezetője felelős. Ha a biztosítóberendezés körzete nincs 54 „**Szigetelt szakasz határa**” jelzéssel jelölve, a szigetelt sínillesztések (vágánykapcsolók) vezérlő áramkörei szelvényeit az **Üzemeltetési Szabályzat** tünteti fel.

635. Ha a pályagép nincs vörös „A” betűvel jelölve, menete nem biztosítja a nyílt pálya útátjárói biztosítóberendezésének helyes működését. Ebben az esetben a tolatórész járművezetője (tolatórész vezetője) úgy jár el, mint az útátjáró biztosítóberendezése üzemzavara esetén.

Tolató rész forgalmi szolgálati helyre történő bejárása

637. A forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész állomásra történő bejárása engedélyezésének módját (távközlő berendezéssel, 72 „Közelíts” jelzéssel vagy a bejáratú jelző jelzésével) a forgalmi szolgálattevő utasítása határozza meg.

Ha a tolatórész bejárása nincs megbeszélte módon engedélyezve, a tolatórész a bejáratú jelző előtt megáll és a további teendőket a forgalmi szolgálattevővel egyezteteti.

638. A váltókezelő a bejáratú jelzőhöz érkezett tolatórészt jelenti a forgalmi szolgálattevőnek, aki a fogadóvágányt kijelöli.

639. A forgalmi szolgálattevő a fogadóvágány kijelölésével egy időben a váltókezelőnek a tolatórész bejárását is engedélyezi.

640. A váltókezelő (tolatásvezető) a tolatórész beérkezése után azonnal jelenti a forgalmi szolgálattevőnek, hogy a teljes tolatórész megérkezett. A forgalmi szolgálattevő csak a jelentés után jelentheti a szomszéd állomásnak a tolatórész megérkezését; és az érkezés idejét bevezeti a forgalmi naplóba.

642. Ha kivételes esetben a menet befejezése nem lesz a forgalmi szolgálat szüneteltetése végéig jelentve, az ilyen állomáson szolgálatot felvevő forgalmi szolgálattevőt értesíteni kell a megbeszélte menetről és a menet körülményeiről. Az értesítés annak a forgalmi szolgálattevőnek kötelessége, akinek a szolgálat felvételét jelentik.

Ha a tolatórész nem érkezik meg az állomásra vagy nincs megállapítva, hogy a tolatórész melyik állomásközben van, az egész szakaszra semmilyen vonat nem indítható.

Írásbeli rendelkezések

653. A vonatok, forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórészek és a tolatás menetére vonatkozó rendkívüli eseményekről a járművezetőt (vonatba sorolt vonóerőt kifejtő vontatójárművek vezetőit), a tolatásvezetőt és meghatározott esetben a vonatszemélyzetet is Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni.

Abban az esetben, ha Írásbeli rendelkezés van előírva, de csak szóbeli utasítást kapnak, Írásbeli rendelkezés kiadásához kell ragaszkodniuk.

Az Írásbeli rendelkezést átvéve alkalmazottnak a rendelkezést még az átvétel nyugtázása előtt el kell olvasnia. Az esetleges nem világos részeket azonnal értelmezni kell.

655. Írásbeli rendelkezésre a következő nyomtatványok használatosak:

- fehér színű, előrenyomtatott szöveg nélküli **általános rendelkezés** (röviden V rendelkezés);
- fehér színű, előrenyomtatott szövegű **általános rendelkezés** (röviden V rendelkezés);
- **egyszerűsített közlekedésirányítású vonalon** alkalmazott előrenyomtatott szövegű **általános rendelkezés**;
- **forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórésznél** alkalmazott fehér színű **rendkezés**;

- **óvatos menetre** utasító **rendelkezés** (röviden Op rendelkezés);
- **önműködő vonali biztosítóberendezéssel ellátott vonalon** alkalmazott **rendelkezés** (röviden Z rendelkezés);
- **ETCS-el felszerelt vonalon** alkalmazott **rendelkezés**.

Az állomás bélyegzőjével és a kiadó alkalmazott aláírásával ellátott írásbeli rendelkezés abban az esetben is érvényes, ha nem előírt nyomtatványon, de előírt módon és előírt példányszámban készült. Az első példányt a rendelkezések hozzávaló könyvébe kell ragasztani.

656. Az Írásbeli rendelkezésnek világosnak, tömörnek, az összes másolatnak olvashatónak kell lennie. Ha a szöveget előrenyomtatott címkére írják, a címkéket és darabszámukat a rendelkezés összes lapján fel kell tüntetni. A szövegben tilos távirati vagy egyéb rövidítések használata, kivételt az általános érvényességű rövidítések (ŽST – vasútállomás, Vyh – váltóállító szolgálati hely, Odb – elágazás, Hl – vonatjelentő szolgálati hely, Hr – térközi szolgálati hely, AH, PZZ – útátjáró biztosítóberendezés, km, h, min. – perc stb.) képeznek.

Az Írásbeli rendelkezések módosítása csak akkor lehetséges, ha a rendelkezés szövegének érthetősége nem változik, ellenkező esetben új rendelkezést kell készíteni és a régit érvénytelenítettnek kell jelölni. Az Írásbeli rendelkezések módosítását „javította” megjegyzéssel és az alkalmazott aláírásával kell ellátni.

A helytelenül kiállított és érvénytelenített Írásbeli rendelkezések megsemmisítése tilos, a kötetből kitépett rendelkezéseket vissza kell ragasztani. A járművezető aláírásával ellátott átvett rendelkezés első oldalát a járművezető jelenlétében, vagy új rendelkezéssel kell érvényteleníteni.

Az Írásbeli rendelkezések teljes szövegét (kézírás, címkék, nyomtatás) a rendelkezés összes lapján vízszintesen kell elhelyezni.

657. Az Írásbeli rendelkezések kötegeltek és átírással az egyformán számozott lapokra írandók, minden köteg első lapja 01 számmal vannak jelölve.

658. Az Írásbeli rendelkezés első, járművezetővel aláírt lapja a kötegben marad. Ha a járművezetőket az vasúti vontatójármű áramszedője leeresztésének köteletségére kell figyelmeztetni, minden egyes járművezetőt V rendelkezéssel kell értesíteni.

659. Abban az esetben is, ha az Írásbeli rendelkezések elkészítésénél sokszorosító- és számítástechnikát alkalmaznak, biztosítani kell a rendelkezések olvashatóságát és érthetőségét. Ilyen esetben a bélyegző helyén a forgalmi szolgálati hely elnevezése szerepelhet.

Számítástechnikával készített rendelkezés vagy címke betűinek magassága legalább 3 mm.

A számozatlan és nem kötegezett Írásbeli rendelkezéseket kiadásuk előtt meg kell számozni (pl. 025/1) és kiadásuk után 100 darabonként összekötni. A számláló száma a kötegben elhelyezett rendelkezés sorszámát, a nevező a kiadott rendelkezések darabszámát jelenti. Az így kiadott rendelkezés is csak a kiadó alkalmazott aláírásával érvényes.

660. Ha egy munkahelyen egy időben egyforma típusú Írásbeli rendelkezés több kötetét vezetik, a köteteket a bélyegző betűindexével (nagy „A” betűvel kezdődően) kell egymástól megkülönböztetni. Megkülönböztető jelüket és az egyszerre lefektethető kötegek számát az Üzemeltetési Szabályzatban kell vezetni.

661. Az Írásbeli rendelkezés szövegét indokolt esetekben forgalmi szolgálattevő lediktálhatja ezzel megbízott alkalmazottnak, aki a szöveget a hozzávaló nyomtatványba leírja és a helyesség ellenőrzése érdekében a forgalmi szolgálattevőnek visszaolvassa. A meghatározott helyen feltünteteti vezetéknevét, a **z r.** (s. k.) (megbízásból) toldalékot és saját nevét aláírja.

663. Az Írásbeli rendelkezéseket mindig a rendelkezést elkészítő alkalmazott kézbesíti. Indokolt esetekben a rendelkezést a forgalmi szolgálattevő utasítása alapján más alkalmazott is kézbesítheti.

664. Az alkalmazottak (vezetők, vonatszemélyzet stb.) váltásakor a szolgálatot leadó alkalmazott a még be nem járt vonalra vonatkozó Írásbeli rendelkezéseket átadja a szolgálatot átvevő alkalmazottnak.

664. Ha az egyes rendelkezésekben nincs ettől eltérő utasítás, a vezető az indulási, rendelkező állomáson, esetleg forgalmi szolgálattevővel foglalt utolsó állomáson az előtt a hely előtt, amelyre a rendelkezés érvényes, értesíthető; áthaladó vonatoknál azon az állomáson, ahol a vonat a hely előtt utoljára megáll.

Naptári naponként takarékosági okokból, ha a vonatokat több vonaton is ugyanaz a járművezető kíséri, továbbá meghatározott esetekben a vonatszemélyzet számára is csak egy azonos szövegű „A” résszel rendelkező „V”, esetleg „Op” rendelkezés készíthető.

667. „Op” rendelkezést akkor kell kiadni, ha:

- az útátjárók biztosítóberendezését kezelő valamelyik alkalmazottját (A rész) nem lehetett a vonat előrelátható indulásáról értesíteni;
- az útátjáró biztosítóberendezése meghibásodott és az átjárót nem őrzik (A rész);
- látótávolság szerinti közlekedés bevezetése esetén (B rész).

668. Az „Op” rendelkezés nyomtatványán az egyes lehetőségekre vonatkozó utasítások szövege elő van nyomtatva.

Az „A” rész előnyomtatott szövegét az útátjáró biztosítóberendezés helyének három tizedes számú szelvényével és azoknak az állomásoknak, megállóhelyeknek, vonatjelentő szolgálati helyeknek vagy térközi szolgálati helyeknek elnevezésével kell kiegészíteni, amelyek között, vagy amelyeken az útátjáró fekszik.

XX. fejezet: Vonali foglalt szolgálati helyek

Ideiglenes szolgálati helyek és az ezeken szolgálatot teljesítő alkalmazottak kötelességei

668. A vonalon dolgozó alkalmazottak védelmére ideiglenes pályaőr szolgálati helyet akkor létesítenek, ha vágányzári rendelkezés, vagy a szolgálati hely szükségességét esetleg egyéb utasítás tartalmazza. Ezeket a szolgálati helyeket pályatelefonba kell kapcsolni. A szolgálati helyek elnevezésében és hívójelében a megfelelő utasítással kijelölt állomásfőnök a szomszéd állomásfőnökkel és a munka vezetőjével egyeztetve állapodik meg.

680. Az ideiglenes pályaőr szolgálati hely attól a pillanattól minősül aktiváltnak, amikor a pályaőr a szolgálat felvételét az összes szomszédos állomás forgalmi szolgálattevőjének jelenti, és akkor megszűntnek, amikor a forgalmi szolgálattevőknek a szolgálat befejezését jelenti.

681. A szolgálat felvétele után a szomszédos állomás forgalmi szolgálattevői értesítik a pályaeőröket az állomásközben haladó vonatokról és forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórészekről.

682. A vonatközlekedés módosításait jelentő forgalmi szolgálattevő a pályaeőröknek a bevezetett és lemondott, a késve közlekedő és a menetrend ideje előtt érkezett vonatokat jelenti. Ugyanez a forgalmi szolgálattevő jelenti a többi szolgálati hely alkalmazottjainak az ideiglenes szolgálati hely aktiválásának és megszüntetésének idejét is.

683. A járművezetőket az ideiglenes pályaeőr szolgálati helyek létesítéséről V írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni.

XXI. fejezet: Útátjárók

Útátjárók biztosításának módjai

686. Az útátjárók lehetnek:

- a) biztosítottak, azaz útátjáró biztosítóberendezéssel felszereltek;
- b) nem biztosítottak, útátjáró biztosítóberendezés nélkül (csak vasúti átjáró kezdetét jelző Andrásskereszttel jelölve).

687. Fénysorompós, útátjárójelzőkkel vagy jelzőkkel fedett útátjáró biztosítóberendezés estén a következő feltételek betartása szükséges:

- a) ha a vonat (tolatórész) az útátjárójelző (útátjárót fedező főjelző) és az útátjáró, vagy az 54 „**Szigetelt szakasz határa**” jelzés és az útátjáró között 10 km/ó sebességnél alacsonyabb sebességgel halad vagy rendkívüli esetben megáll, a vezető a további menetet illetően úgy jár el, mint a 47 „**Útátjáró biztosítóberendezés zavart állapota**” jelzés esetén.

Útátjáró biztosítóberendezések meghibásodása

700. A mechanikus útsorompó akkor meghibásodott, ha:

- a) a sorompó bármelyik rúdját nem lehet leereszteni;
- b) átmenetileg a sorompó bármelyik rúdja hiányzik;
- c) a sorompó rúdját szükségből más (pl. farúd) helyettesíti;
- d) a sorompó bármelyik rúdja nincs az előírt festéssel ellátva;
- e) a távkezelésű útátjáró biztosítóberendezés harangja működésképtelen;
- f) a fényfigyelmeztetés működésképtelen.

701. Ha a fény útátjáró biztosítóberendezés a közúti forgalom résztvevőit nem figyelmezteti arra, hogy az útátjáróhoz vonat (tolatórész) közeledik, vagy ha az önműködően vezérelt, vonat menete által nem befolyásolt, esetleg lezárt sorompókkal kiegészített fény útátjáró biztosítóberendezés tartósan figyelmeztető jelzést ad, a vezetőt óvatos menetre utasító rendelkezéssel kell az útátjáró üzemzavaráról értesíteni.

Ha a fény útátjáró biztosítóberendezés sorompói meghibásodtak vagy a sorompó bármelyik rúdja megrongálódott vagy átmenetileg eltávolították és ha :

- a figyelmeztető jelzők **nem jeleznek** az útátjáró összes közútja felé „figyelmeztetést”, a helyi viszonyoktól és az üzemzavar időtartamától függően vagy kerülőút bevezetését kell megtárgyalni, vagy a sorompórudakat (másik sorompórudat) függőleges helyzetben kell rögzíteni és a járművezetőt az útátjáró biztosítóberendezésének meghibásodásáról óvatos menetre utasító írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni;

- a figyelmeztető jelzők az útátjáró összes közútja felé **jeleznék** „figyelmeztetést”, a járművezetőket V Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni

702. Az útátjáró biztosítóberendezés meghibásodása esetén a vontatott vonat (tolatórész) addig, amíg a vonat (tolatórész) eleje az útátjárót el nem hagyja, az útátjáró előtti táblától az útátjáróig legfeljebb 10 km/ó sebességgel haladhat. Ha a meghibásodás nincs jelezve, a vezetőt értesíteni kell az útátjáró biztosítóberendezés meghibásodásáról.

703. Tolt vonat (tolatórész) csak akkor haladhat át meghibásodott biztosítóberendezésű útátjárón, ha ezt őrzik.

Ilyen vonat (tolatórész) vezetőjét értesíteni kell az útátjáró biztosítóberendezésének meghibásodásáról, és ha az útátjáró nincs őrizve, arról a kötelességéről, hogy az útátjáró előtt meg kell állnia és az útátjáró őrzését biztosítania.

Rendelkezés példája: „A/az ... szelvényben levő útátjáró nem működik. Az útátjáró előtt álljon meg és biztosítsa az útátjáró őrzését. Az útátjárón csak akkor haladhat át, ha őrzik.”

705. A vezetőt a nem működő biztosítóberendezésű útátjáró őrzéséről V Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni.

708. A vezetőnek az útátjáró biztosítóberendezés minden olyan észlelt meghibásodásáról, amiről nem értesítették, vagy ha nem értesítették az útátjáró őrzéséről, köteles a menetirányban legközelebb levő állomása forgalmi szolgálattevőjének jelenteni; az állomáson az áthaladó vonatnak, ha a vezető nem tudja a meghibásodást rádiótelefonnal jelenteni, meg kell állnia.

Látótávolság szerinti közlekedés

831. Az első és a következő látótávolság szerint közlekedő vonatok az állomásról leghamarabb 10 perccel az előző vonat indulása után indulhatnak. Villamos vasúti járművekkel vontatott egymást követő vonat esetén a 10 percnél nagyobb villamos követési időt is be kell tartani.

836. A forgalmi szolgálattevő a látótávolság szerinti közlekedésre szóban és „Op” Írásbeli rendelkezéssel utasítja a vezetőt, de mindig csak a szomszédos állomásra esetleg leágazásra, az Üzemeltetési Szabályzat rendelkezései szerint.

837. Ha a forgalmi szolgálattevő a vezetőnek a szomszédos állomás bejárására jogosító engedélylapot (szlovák elnevezése „povolenka”) ad, az „Op” Írásbeli rendelkezésben a vezetőt arra utasítja, hogy a szomszédos állomáson az engedélylapot („povolenkát”) adja le.

A vonat állomásra érkezése után a forgalmi szolgálattevő köteles a vezetőnél az engedélylap („povolenka”) és az írásos jelentések iránt érdeklődni.

Vágányút

869. Vágányúton:

- a) **kijáró vonatonál** a vonat végétől az ellenkező irányú menetirány indulási oldalán levő bejárat jelzőig terjedő vágányszakaszt értjük.

Ha útjelzőkkel rendelkező állomásokon menetet engedélyező útjelző és az ellenkező irányú menetirány indulási oldalán levő bejárat jelző között további menetet tiltó főjelző (útjelző, kijárat jelző) van, a vágányút ennél a jelzőnél végződik.

- b) **bejáró vonathál** a bejárat oldal bejárat jelzőjétől az ellenkező irányú menetirány indulási oldalán levő bejárat jelzőig terjedő vágányszakaszt értjük;
- c) **megálló vonathál** a bejárása oldalán levő bejárat jelzőtől (útjelzőtől) a
- továbbhaladást tiltó főjelzőig terjedő vágányszakaszt értjük.

Ahol ilyen főjelző nincs vagy nem közvetlenül a vágány mellett van elhelyezve, egészen

- a vonat kijárási oldala összefutó forgalmi vágányai első biztonsági határjelzőéig,
- a védőállásba állított váltó csúcssínéig,
- a csonkavágány befejezéséig terjedő vágányszakaszt értjük.

Az összekötő vágány melletti és a forgalmi és kezelővágány melletti biztonsági határjelző nem fejezi be a vágányutat. Ha szükséges, hogy a vonat ez előtt a biztonsági határjelző előtt megálljon (nem biztosított váltó), a megállás helyét 51 „**Megállj!**” jelzéssel kell jelölni.

869. A vágányutat befejező hely után álló járművek lehetnek.

Ha a vágányút biztonsági határjelzőnél vagy védőállásba állított váltó csúcssínénél végződik és a járművek a biztonsági határjelzőtől vagy védőállásba állított váltó csúcssínétől kevesebb, mint 50 méter távolságra állnak, a bejáró vonat eleje megállásának helyét legalább 50 méterrel az álló járművek eleje előtt kell kijelölni. Ha a járművek a biztonsági határjelző (védőállásba állított váltó csúcssínje) után 50 méternél kisebb távolságban állnak, az Üzemeltetési Szabályzatban kijelölt alkalmazottnak legkésőbb a vágányút előkészítésekor kell a forgalmi szolgálattevőt értesítenie.

Ha vonat rendszeresen több mint 50 méter távolságban áll meg a biztonsági határjelző (védőállásba állított váltó csúcssínje) előtt, a vonat megállása helyének jelölése nem szükséges.

Bejárat vágányok és a vonat megállásának helye

912. Az állomáson a vonat a vágányút befejezésének helye előtt, illetve az előre meghatározott vagy megjelölt helyen áll meg.

913. Az utasok ki- és beszállása miatt megálló vonathál úgy kell megállnia, hogy az utasokat szállító kocsik a peron mellett álljanak meg.

914. Ha a vonathál meghatározott helyen kell megállnia, a forgalmi szolgálattevő biztosítja a helynek 51 „**Megállj!**” jelzéssel történő megjelölését. Személyszállító vonathál megállásának helyét úgy kell kijelölni, hogy az utasokat szállító kocsik a peron mellett álljanak meg.

Vonat foglalt vagy csonkavágányra történő bejárása

922. A rendszeresen csonkavágányra történő bejárást az adott vonat rovatos szolgálati menetrendjének állomás sorában mindig háromszög (△) és külön megjegyzés, az állomás alkalmazottjai vonatjegyzékében külön megjegyzés jelöli.

924. A rendszeresen foglalt vágányra történő bejárást a

- rovatos szolgálati menetrendben gyűrű (○) és külön megjegyzés,
- az állomás alkalmazottjai vonatjegyzékében is külön megjegyzés jelöli.

925. A járművezetőt a csonka- vagy foglalt vágányra történő rendkívüli bejárásról a forgalmi szolgálattevővel foglalt utolsó állomás Írásbeli rendelkezéssel értesíti.

Ha ez nem lehetséges, vagy ha az állomásról nem érkezik értesítés arról, hogy a járművezetőt értesítették, az értesítést a forgalmi szolgálattevő Írásbeli rendelkezéssel vagy távközlő berendezéssel a bejárat jelző (útjelző) mellett biztosítja.

927. A vonat foglalt vágányra történő (rendszeres vagy rendkívüli) bejárásakor az 51 „**Megállj!**” jelzést nem adják, a járművezetőnek a szélső bejárat váltó után foglalt vágányt kell várnia és ezért a sebességet a bejárat jelzőtől (útjelzőtől) távolbalátás körülményei szerint úgy kell szabályoznia, hogy a vasúti járművek előtt minden körülmények között megállhasson.

928. Ha a vonat csak az útjelzőtől halad foglalt vágányra, ezt a vonat rovatos szolgálati menetrendje alatti megjegyzésnek, rendkívüli esetekben V Írásbeli rendelkezésben kell tartalmaznia.

929. A bejárat jelző és a szélső bejárat váltó között foglalt vágányra a vonat bejárása tilos.

XXVII. fejezet

Helytelen vágányon közlekedő vonat

Általános rendelkezések

976. Kétvágányú vonalon helytelen vágányon a következő menetek valósulhatnak meg:

- a) ha mindkét vágány járható:
 - aa) menetrend szerinti vonatközlekedés szerint;
 - ab) helyes vágányon közlekedő vonat elakadásakor;
 - ac) egyik irány túlterheltsége esetén;
 - ad) vonat vonalról történő rendkívüli visszatérése esetén.
- b) egyik vágány:
 - ba) feltételezett
 - bb) nem feltételezettjáráhatatlansága (lezárása) esetén.

978. A vonat állomásról állomásra menetét történő mindkét irányban engedélykéréssel és engedélyadással, helytelen vágányon közlekedő vonatot telefonon adott visszajelentéssel, helyes vágányon közlekedő vonatot vonali biztosítóberendezéssel kell biztosítani.

979. Az egyik vágány járhatatlansága (lezárása) esetén az első vonatot csak akkor lehet helytelen vágányra meneszteni, ha biztos, hogy az azonos irányban helyes vágányon közlekedő vonat a szomszédos állomásra megérkezett.

A járhatatlanság vagy akadály okának elhárítása (vágányzár befejezése) után az első vonatot csak akkor lehet a helyes vágányra meneszteni, ha az azonos irányban helytelen vágányon közlekedő utolsó vonat a szomszédos állomásra megérkezett.

Ha a szomszédos állomás összes vágánya bejárat jelzővel rendelkezik, a pont előző bekezdéseinek meghatározásait nem kell alkalmazni.

981. A járművezetőt a helytelen vágányon történő menetről Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni, a rendelkezésnek tartalmaznia kell a helytelen vágányon végzett menet okát és a jelzők érvényességét (érvénytelenségét). A rendelkezés szövegét a helytelen vágányon feltételezett menet számára (szükséges sebességkorlátozás és egyéb rendellenességek) a vágányzár rendeletben kell feltüntetni.

Mindkét vágány járhatósága esetén

984. A vonat **menetrend szerinti** helytelen vágányon való közlekedésére toló vasúti járművek vonalról visszatérése, tolatóvonat közlekedése, kiágazó vonalra vagy kiágazó vonalról haladó vonat esetén (ha a kiágazó vonal csak az egyik vonali vágányba van bekötve), vagy a menetrendben meghatározott egyéb esetekben kerül sor.

985. Ha a vonatokat az **egyik irány túlterhelésekor** helytelen vágányra menesztik, azt a személyszállító vonatot, amelyik számára előírták a megállóhelyeken való megállást, a helyes vágányra menesztik.

E pont rendelkezése a vonat helyes iránnyal szembeni menetére is érvényes.

Vonat helytelen vágányon nem feltételezett menete

990. Ha kétvágányú vonal helyes vágánya váratlanul járhatatlanná válik, a forgalmi szolgálattevők megegyeznek a vonatok helytelen vágányon való esetleges közlekedéséről. Ha a vonatnak egynél több állomásköznön kell áthaladnia, a helytelen vágányon megvalósuló menetről mindig állomástól állomásig kell megegyezni.

991. A helytelen vágányra egyetlen vonat sem meneszthető addig, amíg a forgalmi szolgálattevők a helytelen vágányon lebonyolódó menetekben meg nem egyeztek. Lehetetlen értekezés esetén a megegyezést a járható vágányra érvényes, a szomszédos állomás bejárására jogosító engedélylap („povolenka”) elküldése és átvétele helyettesíti.

Jelzők kezelése a vonat bizonyos szelvényig és onnan vissza közlekedésekor

995. Ha a vonat a vonal bizonyos szelvényéig és/vagy onnan vissza is közlekedik:

- a. a helytelen vágány bejáratí jelzője érvényes.
- b. ha a helytelen vágány nem rendelkezik bejáratí jelzővel, a vonat bejárását a helytelen vágány külső oldalán elhelyezett bejáratí jelzőnél adott kézi hívójelzés engedélyezi; az indulás előtt a járművezetőnek kiadott V Írásbeli rendelkezés a következőt tartalmazza: **„A vonat visszatérésekor a bejáratí az állomásra a helyes vágány bejáratí jelzője mellett adott kézi Hívójelzés engedélyezi. Ha hívójelzést nem adnak, álljon meg!”**

A vonat bejárását V Írásbeli rendelkezés, esetleg telefon engedélyezheti, **de a helyes vágány bejáratí jelzőjének hívójelzése semmilyen esetben sem engedélyezheti.**

Jelzők kezelése a vonat helytelen vágányon történő közlekedésekor, ha a helyes vágány üzemel

996. Ha a vonat helytelen vágányon közlekedik, és a helyes vágány üzemben van,

- a) a helytelen vágánybejáratí jelzője érvényes.
- b) ha a helytelen vágány nem rendelkezik bejáratí jelzővel, a vonat bejárását a helytelen vágány külső oldalán elhelyezett bejáratí jelzőnél adott kézi hívójelzés engedélyezi; az indulás előtt a járművezetőnek kiadott V Írásbeli rendelkezés a következőt tartalmazza: **„A vonat bejárását az állomásra a helyes vágány bejáratí jelzője mellett adott kézi hívójelzés engedélyezi. Ha hívójelzést nem adnak, álljon meg!”**

A vonat bejárását V Írásbeli rendelkezés, esetleg telefon engedélyezheti, **de a helyes vágány bejáratí jelzőjének Hívójelzése semmilyen esetben sem engedélyezheti.**

Jelzők kezelése a vonat helytelen vágányon történő közlekedésekor, ha a helyes vágány nem üzemel

997. A vonali biztosítóberendezéssel és félautomata jelzőberendezéssel felszerelt vonalakon

- a. a helytelen vágány **bejárat**i jelzői érvényesek,
- b. ha a helytelen vágány nem rendelkezik bejárati jelzővel, a kizárt vágány bejárati jelzője érvényes.

XXVIII. fejezet

Vonat helyes iránnyal szembeni menete

1002. Ha a megállóhelyeken nincs a gyalogosok számára aluljáró vagy felüljáró és a megállóhelyen rendszeresen megálló személyszállító vonatok a helyes iránnyal szemben haladnak, a szomszédos vágányon tilos vonatok (forgalmi szolgálati helyek között tolató részek) menete. Ez helyes vágányon elakadt vonat esetére is érvényes, ha a forgalmi szolgálattevő ezeken a megállóhelyeken nem tudja biztosítani a fel- és leszálló utasok biztonságát.

A pont rendelkezése helytelen vágányon közlekedő vonat számára is érvényes.

1003. Az állomáson levő utasokat az ellenkező irányú peronon történő felszállásra az állomáson levő alkalmazott vagy hangosbeszélő figyelmezteti, esetleg más módon kell őket értesíteni. Ha ez nem lehetséges, a megálló személyszállító vonatok vezetőit Írásbeli rendelkezéssel értesítik arról, hogy a megállóhelyre csökkentett sebességgel haladjanak és arról, hogy a vonatszemélyzet tegye lehetővé az utasok felszállását.

XXXI. fejezet

Vonatok menet közbeni rendellenességei

Vonat nyílt pályán nem feltételezett megállása

1115. Ha a vonat a vasúti vontatójármű üzemképtelensége miatt állt meg, és a járművezető feltételezi, hogy a vontatójármű hibáját nem tudja elhárítani, segély vontatójárművet kér.

1116. Ha vonatszemélyzettel foglalt vonat nem folytathatja útját, a járművezető szükség esetén 106 „**Féket teljesen befékezni**” jelzést ad. Ha a járművezető távirányítású ajtós vonatszemélyzet tagját hívja, rövid ideig oldja az ajtók távirányítását.

1117. Ha a járművezető a vonat nyílt pályán történő rendkívüli megállítása után nem hívta a vonatszemélyzet tagját (toló vasúti jármű vezetőjét), a menetet a megállítás okának elmúlta után folytatja.

Ha a járművezető a vonat nyílt pályán történő rendkívüli megállítása után hívta a vonatszemélyzet tagját, a vonalról való indulás előtt betartja a vonat menesztésére előírt folyamatot.

1118. Ha a járművezető (vonatszemélyzet) azt észleli, hogy **más vonat**ot vágány, felsővezeték stb. meghibásodása veszélyeztetné, a meghibásodást köteles azonnal az egyik szomszédos állomáson jelenteni.

Ha a járművezetőnek nincs a forgalmi szolgálattevővel összeköttetése, menetét a legközelebbi telefonig folytatja. Ha a járművezető azt észleli, hogy ehhez a helyhez

haladó vonat közeledik, azonnal 49 „**Szembejövő vasúti jármű megállj!**” jelzést ad és vonatát megállítja.

1119. Ha a vonat menete nincs engedélyezve, ha a vonatot veszély fenyegeti, és ha a járművezető (vonatszemélyzet) esetleg azt észleli, hogy további menetével egyéb berendezéseket (felsővezeték, jelző stb.) veszélyeztetne, a járművezető (vonatszemélyzet) köteles a vonatot minden elérhető eszközzel megállítani. A járművezető az esetet legközelebbi állomás forgalmi szolgálatvezetőjének jelenti.

A jelentést fogadó állomás forgalmi szolgálattevőjének biztosítania kell, hogy a vágányra (vágányokra) egyetlen vonat sem lesz menesztve a vágány járhatósága megállapításáig. Ha a vonatot már menesztették, forgalmi szolgálattevő közli a járművezetővel, hogy a vonat melyik vágányon és milyen irányban halad. A járművezető sürgősen elindul a vonattal szemben és 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj!**” jelzést ad. Csak a jelzés adása után győződik meg a vonat elakadásának okáról, majd az egyik szomszédos állomás (előnyben részesítve a vonat menetirányában levő állomást) forgalmi szolgálattevőjét értesíti és megállapodik vele a további teendőkben.

1120. Ha a járművezetőnek nincs módjában az esetet a forgalmi szolgálattevőnek jelenteni, a vonat megállítása és a vonat valós állapotának, továbbá a szomszédos vágány járhatóságnak megállapítása után a járművezető a vonalat előre tekintve figyel. Ha a vonaton tolómozdony is van, a toló vasúti jármű vezetője a vonalat hátrafelé figyel. Ha a vonat vagy a toló vasúti jármű vezetője a szomszédos vágányon közeledő vonatot észlel, 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj!**” jelzéssel állítja meg.

1121. Ha a járművezető az átmenő fékvezeték hirtelen nyomáscsökkenését észleli, legelőször a vonat elejét jelzi 49 „**Szembejövő vasúti jármű megállj!**” jelzéssel és csak ezután foglalkozik a hirtelen nyomáscsökkenés okával. A vonat szétszakadása esetén a leszakadt rész összes kézfékjét behúzza. A vonat biztosítása után az állomás (előnyben részesítve a vonat menetirányában levő állomást) forgalmi szolgálattevőjét értesíti és megállapodik vele a további teendőkben.

1122. A toló vasúti jármű vezetője az átmenő fékvezeték hirtelen nyomáscsökkenése esetén a toló vasúti jármű 98 „**Vonat vége**” jelzését 49 „**Szembejövő vasúti jármű megállj!**” jelzésre cseréli.

1123. A kétvágányú vagy párhuzamos toló vasúti jármű elhívott vezetője sötétben fehér fényű jelzőlámpát vesz magához, és azt figyel, nem keletkezett-e a szomszédos vágányon menetet gátló akadály. Ha akadály állapít meg, jelenti a vonat elején levő vasúti vontatójármű vezetőjének.

1124. Ha a járművezető magához hívta a toló vasúti vontatójármű vezetőjét, a járművezető addig nem indíthatja a vonatot és folytathatja a vonat menetét, amíg a toló vasúti vontatójármű vezetője 108 **Féket teljesen oldani**” jelzéssel nem igazolja visszatérését saját vezetőállására.

1125. Ha járművezető a vonat vonalon történt megállását jelentette, a menet folytatásának engedélyezését annak az állomásnak forgalmi szolgálattevőjétől kell kérnie, amelyikbe a vonat halad. A forgalmi szolgálattevő **csak akkor** adhat engedélyt, ha értesítette azokat a vonali szolgálati helyeket (vonalon dolgozó alkalmazottak védelmére létesített ideiglenes pályaőr szolgálati helyeket), amelyeket a további menet érint.

1126. Ha a járművezető nem tudja kikérni a forgalmi szolgálattevő engedélyét, a vonat úgy haladhat át az útátjáró biztosítóberendezéssel felszerelt átjárókon, mintha nem lezárt („Figyelmeztetés” állású) átjárókon át haladna.

Vonat állomáskörzetből nem feltételezett visszatérése

1128. Vonat állomáskörzetből nem feltételezett visszatérése minden esetben tolatással, a vonat eleje és vége jelzései módosítása nélkül történik. A tolatás módjában a járművezető a forgalmi szolgálattevővel egyezik meg.

Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése

1130. Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérésének azok az esetek minősülnek, amikor az indulóban lévő vonat utolsó kocsija elhaladt az ellenkező irányú menet bejáratí jelzője mellett (azaz kiért a nyílt pályára).

1131. Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése a forgalmi szolgálattevő beleegyezésével vagy a forgalmi szolgálattevő beleegyezése nélkül történhet.

A járművezető a vonat nyílt pályáról történő visszatérése előtt értesíti a vonatszemélyzetet a visszatérés módjáról és (ha nincs rádiótelefonos összeköttetésben a vonat elején levő alkalmazottal), úgy helyezi el a vonaton, hogy biztosítva legyen az állandó jelzőközlő összeköttetés a járművezetővel.

Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése a forgalmi szolgálattevő beleegyezésével

1133. Forgalmi szolgálattevővel megvalósítható értekezés esetén a vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése csak vonatszemélyzettel foglalt vonatnál engedélyezett, vonatszemélyzettel nem foglalt vonatnál csak akkor, ha a vonat végén levő vasúti vontatójármű van és ennek vezetője visszatérés után átveheti a vonatot vezető vontatójármű vezetőjének kötelességeit.

A visszatérésről a forgalmi szolgálattevő értesíti az állomásköz összes vonali alkalmazottját és a visszahaladást a járművezetőnek a vonat állomásra bejáráának módjára vonatkozó esetleges utasításokkal kiegészítve engedélyezi.

1134. A forgalmi szolgálattevőnek értesítenie kell a vonat vezetőjét az állomásra bejáró vonat engedélyezett menete módjáról.

Vonat nyílt pályáról nem feltételezett visszatérése a forgalmi szolgálattevő beleegyezése nélkül

1136. Ha a járművezető nem tud a forgalmi szolgálattevővel érintkezésbe lépni, a vonat csak a legközelebbi jelzőig haladhat tekintet nélkül az irányra, amelyre a jelző érvényes. A tolató vonat elejének a jelző előtt akkor is mindig meg kell állnia, ha a jelző jelzése a menetet engedélyezi.

1137. Ha a vonat végén vonóerőt kifejtő vasúti vontatójármű van, a vonalról történt visszatérés után átveszi a vonatot vezető vasúti vontatójármű kötelességeit.

1138. Mielőtt a vonat tolatni kezdene, a járművezető a vonat elé alkalmazottat (küldöncöt) küld. A vonat csak 10 perccel a küldönc érkezése után kezdheti a tolatást. A vonat előtt haladó küldönc kész szükség esetén 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj!**” jelzést adni. A

küldöncöt követő vonat legfeljebb 5 km/ó sebességgel és azonnali megállásra készen halad. Tolatáskor a küldönc gyaloglásának sebességét befolyásolható időjárást is (ónos eső, hófúvás stb.) figyelembe kell venni, és e szerint kell a tolatás sebességét csökkenteni vagy a tolatás kezdetét elhalasztani. Ha az alkalmazott és a vonat közötti távolság csökken, a tolatás a szükséges távolság ismételt eléréséig le kell állítani. Ha a vonat végén vonóerőt kifejtő vasúti vontatójármű van, a vonalról történt visszatérés során átveszi a vonatot vezető vasúti vontatójármű kötelességeit.

1139. A főjelző előtti megállás után a járművezetőnek értekeznie kell a forgalmi szolgálattevővel és kérnie kell a továbbá menet engedélyezését. Ha a forgalmi szolgálattevővel a továbbiakban sem tud értekezni, a járművezetőnek látótávolság szerinti közlekedés bekövetkeztét kell feltételeznie. A vonat a tolatást nem folytathatja.

1140. Ha a forgalmi szolgálattevővel nem lehet előre megegyezni, a vonat tolatása

- a) ha a vonat „Op” Írásbeli rendelkezés látótávolság szerinti közlekedésre utasító B részével rendelkezik, de nincs a szomszédos állomás bejárására jogosító engedélylapja („povolenka”);
- b) korlátozott távolbalátás (köd, hóvihár stb.) esetén tilos.

Vonatrészek menete

1142. Vonatszemélyzet (vagy vezetővel foglalt vasúti vontatójármű) nélküli vonatrész csak a segély vasúti vontatójármű megérkezése után engedélyezett. Elhagyott vonatrésznél a vonatszemélyzet egyik tagjának ott kell maradnia.

1143. Ha feltétlenül szükséges utasokkal foglalt kocsikat a vonalon hagyni, minden kocsit még lekapcsolása előtt behúzott kézfékkal kell biztosítani.

1144. Ha a vonatrészek menetéről nem lehetett a forgalmi szolgálattevőt értesíteni és a bejárat jelző engedélyezi a vonat bejárását az állomásra, a járművezetőnek a szélső váltó előtt meg kell állnia. Ha az állomásfej alkalmazottal foglalt, a vezető a forgalmi szolgálattevőt az alkalmazott közvetítésével értesíti. Ha az állomásfejen nincs alkalmazott, a járművezető a forgalmi szolgálattevőt 131 „**Valamennyi alkalmazott összehívása**” jelzéssel figyelmezteti magára és megvárja a forgalmi szolgálattevő utasításait.

1145. A járművezetőnek minden vonatrész elindulása előtt meg kell győződnie arról, hogy az elvontatott rész átmenő fékkel van fékezve. A járművezető olyan sebességgel folytatja menetét, amelynek a valós fékszázalék legalább a 15 km/ó sebesség számára megfelel.

1146. A járművezető az első vonatrész indulása előtt bejelenti a szomszédos állomások forgalmi szolgálattevőinek, hogy a vonat része a vonalon marad és közli az elhagyott vonatrész helyzetét.

1145. A bejárat jelző kezelése a biztosítóberendezés kezelésére vonatkozó utasítások szerint történik (úgy, hogy a térközi szolgálati hely ne adjon visszajelentést).

1152. A vonatrészek közlekedéséről a forgalmi szolgálattevő azonnal értesíti a hátsó állomást és intézkedik, hogy a bejárat jelző lezárása ne adjon a vonatrész után visszajelentést.

1153. Az állomásra beérkezés után a forgalmi szolgálattevő ellenőrzi, hogy megérkezett-e az egész vonatrészt.

1154. Az egyes vonatrészek menetéről értesíteni kell azokat a sorompókezelőket, akiket a menetek érintenek. A forgalmi szolgálattevő értesíti a járművezetőt a sorompókezelők értesítése lehetetlenségéről vagy az előrelátható indulás jelentése lehetetlenségéről. Az eljárás abban az esetben is hasonló, ha a fény útátjáró biztosítóberendezés helyes működése nincs biztosítva.

1155. Ha a járművezető nem tudja kikérni a forgalmi szolgálattevő beleegyezését, a vonat az útátjáró biztosítóberendezéssel felszerelt útátjárókon úgy halad át, mintha nem lezárt (figyelmeztetés állású) átjárók lennének. A további menet során úgy jár el, mintha „Op” Írásbeli rendelkezéssel lett volna értesítve.

XXXII. fejezet

Vágányzárak és biztosítóberendezések kikapcsolása

Általános rendelkezések

1160. A tervezett vágányzárak, a biztosítóberendezés és a helyhez kötött villamos berendezések kikapcsolására vágányzár rendeletet kell kidolgozni és kiadni.

1161. A vágányzár rendelet a munkavezető és a vágányzár-megrendelő felelős képviselőjén kívül a kizárt vágányra haladó járművek menetét irányító alkalmazottat (alkalmazottakat) is meghatározza. Ha a vágányzár megvalósítása összesített vágányzár rendelet szerint történik, a kijelölt alkalmazottakat az „Értesítés az engedélyezett vágányzárakról” anyagban távgépíró hírrel kell meghatározni. Ha ez üzemviteli okokból elkerülhetetlen (pl. betegség stb.), a forgalmi szolgálattevő Telefon jegyzetfüzetében végrehajtott bejegyzéssel a vágányzárát igénylő szervezeti egység felelős vezetője (vagy a munkavezető) az alkalmazottak nevét megváltoztathatja, ugyanez az eljárás követendő a nem feltételezett vágányzár alkalmazottjainak kijelölésekor is. Ha szükséges, hogy a munkaterületre mindkét szomszédos állomásról tolatórészek járjanak, a szükséges intézkedéseket a vágányzár rendeletnek kell tartalmaznia.

Ha a vágányzár rendelet nem intézkedik eltérően, a járművek meneteit a munkavezető vagy az általa kijelölt alkalmazott irányítja. Kisebb terjedelmű (karbantartó) munkák esetén a vágányzárát megrendelő szervezeti egység felelős vezetője egyúttal munkavezető is lehet. Terjedelmes vágányzár esetén a különböző egységek irányítására koordinátort is kijelölhetnek.

1162. A vágányzár rendeletnek egyebek között a pályát szinten keresztező vasúti átjárók biztonsága biztosításának kérdésével, a vonatbefolyásoló berendezés jelzései átvitelének biztonságával, a nyílt vonalon levő váltók korlátozott áthaladási sebességével, és ha eltérő, a pályasebesség csökkentésével, a helyes vágányról kiágazó főjelzők érvényességével, esetleg a helytelen vágány ideiglenes lassúmenetei meghatározásával, a vágányzár-feszültségre vonatkozó szükséges intézkedéseivel is foglalkoznia kell.

1163. Azoknak az állomásoknak bejáratí jelzői mellett, amelyekre a tolatórészek visszatérnek, ha ilyen nincs, telefon- vagy rádiótelefon összeköttetést kell létesíteni a forgalmi szolgálattevővel.

1164. Vágányzár rendelet nélkül a forgalmi szolgálattevő:

- az üzemvitelt korlátozható akadály (hirtelen fellépett üzemzavar) elhárítására irányuló,

- berendezés vasútközlekedés biztonságát veszélyeztető állapota bejelentése alapján,
- kivételesen a közlekedés feltételezett lényeges megzavarása nélkül a berendezés karbantartására vagy javítására irányuló, csak a vonatközlekedés megfelelő szünetében elvégzett munkákra

csak előre nem feltételezett vágányzárat vezethet be.

Ilyen vágányzárat csak az a forgalmi szolgálattevő vezethet be, aki a hozzávaló irányra vagy vonali vágányra érvényes engedélylap („povolenka”) birtokában van; állomás vágányzárat az állomás forgalmi szolgálattevője is bevezetheti.

1165. Járhatatlan helyről értesített forgalmi szolgálattevő azonnal és akkor is kizárja a vágányt, ha nincs a vágányra érvényes engedélylap („povolenka”) birtokában. Azonnal felhívja a szomszédos állomást és bejelenti: **„Tartsák fel a vonatokat. A/az (első, második) vonali vágány azonnali hatállyal lezárva”** (forgalmi szolgálattevő vezetékeve). A jelentéshez csatolja a kizárás okát és a járhatatlan hely fekvését. A továbbiakban a tervezett vágányzáraknál érvényes utasításokat követi. A járhatatlanság okát, terjedelmét és fekvését a zavar jellegétől függően a lehető leghamarabb jelenti az érintett szervezeti egységeknek (munkaidőn kívül a készenlétben levő alkalmazottaknak).

Felsővezeték feszültségmentesítése

1184. A felsővezeték nem feltételezett feszültségmentesítéséről a forgalmi szolgálattevő értesíti az érintett alkalmazottakat és elrendezi hordozható 138 **„Vágány felsővezeték nélkül”** jelzések elhelyezését. A jelzéseket mindkét állomásfej utolsó, még feleresztett áramszedővel átjárható váltója mellett helyezik el.

Feszültségmentes felsővezetékű vágányokra tilos feleresztett áramszedőjű vontatójárművek menete.

Közlekedés fenntartása feszültségmentes felsővezeték esetén

1187. Ha az állomás felsővezetékének egy részét kikapcsolták és a vonat számára az állomás körzete lejáratai lehetővé teszik, hogy vonat a feszültségmentes részbe tehetetlenségi futással beérjen vagy az egész részen áthaladjon, az ilyen menet akkor engedélyezhető, ha a vonatot a lehetségről V Írásbeli rendelkezéssel értesítették. Tehetetlenégi futás alatt a vonat vonóerőt kifejtő villamos vontatójármű leeresztett áramszedővel történő menet értendő. Az ilyen menetről a vonóerőt kifejtő villamos vontatójárműveket V Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni.

Az állomásokat, amelyeken ilyen menetek engedélyezettek (az irány, esetleg egyéb feltételek meghatározásával) a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

Amíg ezek a jelzők nem lesznek telepítve, a járművezetőket V Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni arról, hogy a villamos üzem jelzői még nincsenek telepítve.

1184. Ha a vonatnak feszültségmentes felsővezetékű vágányról kell indulnia, egyéb vontatásrendszerű vontatójárműnek kell kitolnia úgy, hogy a villamos vontatójármű a semleges mező mögött legyen. A vonat egyéb vontatásrendszerű vontatójármű segítségével történő kitolása előtt, ha elő van írva, el kell végezni a teljes fékvizsgát, ilyen esetben a kitolás után a villamos vontatójárművel el kell végezni az egyszerű fékpróbát, az egyéb vontatásrendszerű vontatójármű lekapcsolása csak ezt követően lehetséges.

A vonat állomásról történt kitolása és a vonatot kitoló vasúti vontatójármű lekapcsolása után a járművezető csak akkor indíthatja a vonatot, ha a vonatszemélyzet első tagjától 114 **„Beleegyezés az indulásba”** jelzést kap. Ha a vonaton nincs vonatszemélyzet, a jelzést a vonatot e megállás helyéig kísérő alkalmazott adja.

Ha a vonatot vezető vasúti vontatójármű főlégtartályának nyomása nem csökkent 5 bar alá, a fékpróbát sem a kitolás előtt, sem a kitolás után nem kell elvégezni. Ebben az esetben a kitolást biztosító független vontatásrendszerű vontatójárművet nem kell a vonathoz kapcsolni és a vonatnak nem kell a vonalon megállnia. A járművezetőt értesíteni kell az állomásról történő kitolás módjáról.

HATODIK RÉSZ: RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK

XXXV. fejezet: Balesetek

Általános rendelkezések

1240. Ha a forgalmi szolgálattevő, leágazás váltókezelője, vonali szolgálati helyek alkalmazottjai, a vonatszemélyzet vagy a pályán levő alkalmazottak:

- egymással szemben haladó vonatokat, esetleg forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész vonat szembeni menetét, vonat foglalt térközbe haladását, esetleg főjelző „Megállj!” jelzése melletti elhaladást;
- vonatok összeütközését, járművek vonat menete alatt bekövetkezett kisiklását, esetleg vonat forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórészre vagy forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész vonatra történt ráfutását;
- vonatnak közúti járművel útátjárón vagy útátjárón kívüli összeütközését;
- rakomány vonat menete alatt bekövetkezett omlását, lazulását vagy lezuhanását;
- kocsni nyitott ajtajával vagy egyéb, vonatközlekedés biztonságát veszélyeztető részével haladó vonatot

észlelnek, vagy erről értesítést kapnak, de az értesítés nem tünteti fel és megbízható módon sem lehet megállapítani, hogy a kétvágányú és párhuzamos vágány (vágányok) járhatók, minden esetben meg kell akadályozniuk, hogy a térközbe még a szomszédos vágányon se engedjenek be vonatot (forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórészt). Ha a térközben már vonat (forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész) van, mindent meg kell tenniük megállítása érdekében.

1241. Rendkívüli események, elemi csapások, katasztrófák, balesetek fellépése következtében bevezetett rendkívüli helyzet elrendelésekor a Polgári Védelem kidolgozott dokumentációja (lakosságvédelem, katasztrófa elhárítás terve) szerinti eljárást kell követni, a dokumentáció a rendkívüli esemény jellege szerint részletesen meghatározza az egyes szervezeti részlegek tevékenységét és eljárását.

1242. A ŽSR vagy a vasúti közlekedést lebonyolító vasúttársaság minden egyes alkalmazottja köteles minden rendkívüli eseményt (tűzet, veszélyes anyagok szivárgását stb.) az egyik szomszédos vasútállomás forgalmi szolgálattevőjének jelenteni. Ugyanígy köteles jelenteni a pálya berendezéseinek minden, a vasútközlekedés biztonságát veszélyeztető meghibásodását. A forgalmi szolgálattevő biztosítja, hogy az ilyen pályára a bekövetkezett helyzet megállapításáig egyetlen vonatot se menesszenek.

Ha baleset miatt személyek kiszabadítása szükséges, vagy tűz keletkezett, esetleg veszélyes anyagok szivárognak, a tűzoltókat kell hívni.

1243. A vasút és a vasúti közlekedést lebonyolító vasúttársaság alkalmazottjai kötelesek a vasúton balesetet szenvedett személyeket minél hamarabb első orvosi ellátásban részesíteni és biztosítani a szakszerű egészségügyi segítség helyszínre hívását.

1244. A baleset nyomait változatlanul kell hagyni. Az eltakarítást a balesetet vizsgáló szerv engedélyezi. A beleegezés az emberi életek mentése érdekében végzett munkákra nem szükséges, ezeket a munkákat sürgősen el kell kezdeni.

1246. Nyílt vonalon bekövetkezett balesetnél a mentési munkákat a ŽSR felelős alkalmazottjai megérkezéséig a vonatszemélyzet irányítja. Ha a baleset helyszínén több alkalmazott van, meg kell egyezniük a munkát irányító alkalmazott személyében, akinek biztosítani kell:

- a) a veszély vagy a kár további fokozódásának megakadályozását;
- b) a mentőeszközöket;
- c) a baleset helyének lezárását, a nyomok és bizonyítékok biztosítását;
- d) az utasok megnyugtató tájékoztatását.

1247. Ha a baleset következtében veszélyes anyagok szivárgására is sor került, a mentési munkákat, a továbbterjedést megakadályozó és felszámolási munkákat szakképzett mentőalakulat (tűzoltó- és mentőtestület) irányítja. A vonatszemélyzet a jelenlevő személyeket a veszélyeztetett terület elhagyására szólítja fel.

Ha a vonat menete alatt az időjárás hirtelen elromlik, a vezető úgy csökkenti a sebességet, hogy a vonalon esetleg fellépett akadály előtt biztonsággal és időben megállhasson.

1248. Ha a forgalmi szolgálattevő rendkívüli időjárást (felhőszakadás, szélvihar stb.) észlelt, esetleg ha erről értesítést kapott és ez a pálya járhatatlanságát okozhatná, a menetirányítóval történt megállapodás után a vonat indulását a szomszédos állomásról a pálya bejárhatóságáról kapott értesítésig elhalasztja.

1249. Baleset bekövetkezésekor a járművezetőnek a mechanikus sebességmérő papírszalagjával semmilyen műveletet nem szabad végeznie. A papírszalaggal és az elektronikus sebességmérő feljegyzésével csak a vizsgáló alkalmazott, vagy az általa megbízott és az ő utasítása szerint eljáró alkalmazott végezhetnek műveleteket.

Segélyvonatok

1251. Segélyvonatot akkor vezetnek be:

- a) ha üzemképtelenné vált vasúti vontatójármű vonatát kell továbbítani;
- b) ha vonalon maradt vonatrészt kell elvontatni;
- c) ha előre nem feltételezett akadályokat, balesetek következményeit kel biztosítani vagy eltávolítani, vasúti felépítményt kell javítani, esetleg villamosított vonal felsővezetékét helyreállítani;
- d) ha a járművezető a vonat menete közben munkaképtelenné válik és nincs jelen alkalmazott, aki helyettesíthetné;
- e) ha vonali vágány állapotát vagy azt kell megállapítani, a vonat (forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész) milyen okból kifolyólag nem fejezte be menetét.

1252. Nyílt vonalról segélyvonatot az adott lehetőségek szerint (telefonon, rádiótelefonon, szóban vagy küldönc közvetítésével írásban) pl. a vonatszemélyzet tagja kérhet.

A híradásban fel kell tüntetni, milyen segítséget kérnek. Ha vonalon elakadt vonatról vagy balesetet ért vonatról van szó, feltétlenül közölni kell a vonat számát, a helyet, ahol a vonat eleje és vége áll és a menet megszakításának okát. Ha segély vasúti vontatójárműre van szükség, feltétlenül közölni kell, ha független vontatási rendszerű vontatójármű szükséges és azt is, hogy a jármű a vonal eleje vagy vége felől közeledjen.

Segélykérés után a vonatot a segélyvonat megérkezéséig tilos mozgásba hozni.

1254. A forgalmi szolgálattevő a vonat (forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész) befejezetlen menete oka megállapítására induló forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész menetében leghamarabb csak a vonat menete feltételezett befejeése után 10

perccel egyezhet meg, akkor is csak abban az irányban, amelyben a vonat (forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész) menete befejeződhetett.

1258. A segély vasúti vontatójármű vonathoz vagy vonatrészhez kapcsolása és az előírt műveletek elvégzése után a járművezető annak az állomásnak a forgalmi szolgálattevőjétől kéri a további menet engedélyezését, amelyikbe elindul.

1259. A segély vasúti vontatójármű elakad vonat vagy vonatrész menete a vonatok nem lezárt vágányon történő közlekedésének elvei szerint történik (a bejáratí jelzők érvényesek).

1260. Segélyvonat bármely állomásról indítható, azaz olyan állomásról is, amelyik nem rendelkezik szomszédos állomás bejására jogosító engedéllyel („povolenka”), de csak abban az esetben, ha minden kétséget kizáróan meg lett állapítva, hogy a vonali vágányt, amelyiken a segélyvonat elhalad, a baleset szakította meg. Ha vonat megsegítéséről van szó, a segélyvonatot csak a segítséget kérő járművezető beleegyezésével lehet meneszteni.

1261. A forgalmi szolgálattevőnek a baleset (vonali akadály) helyére induló segélyvonat menesztése előtt a nyílt vonalon elakadt vonatért vagy vonatrészért haladó vasúti vontatójármű kivételével a vonali vágányt le kell zárnia. A vonali vágány vágányzára a baleset következményeinek eltávolításáig érvényes.

1262. A segélyvonat járművezetőjét Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni a vonat (segély vasúti vontatójármű menetirányától függő) első, esetleg utolsó kocsija helyének szelvényéről. A járművezetőnek a vonat foglalt vonali vágányra menete közben be kell tartani a látótávolság szerinti menet feltételeit.

Járművek megfutamodása

1264. Ha járművek megfutamodását észlelő alkalmazott nem képes a járműveket maga megállítani, haladéktalanul értesíti az állomás és a pálya alkalmazottjait vagy biztosítja értesítésüket. Sürgősen értesíteni kell a szomszédos állomás forgalmi szolgálattevőjét is és közölni vele:

- a) tartózkodnak-e személyek a járműveken;
- b) a járművek darabszámát (ha megállapítható);
- c) rakott vagy üres járművekről van szó (ha megállapítható).

Kétvágányú vonal esetén azt is közölni kell, a járművek melyik vágányon haladnak.

1265. A járművek megfutamodásáról értesített alkalmazottaknak mindent meg kell tenniük a járművek megállítása és annak érdekében, hogy ezzel se magukat, se a járműveken tartózkodó személyeket ne veszélyeztessék.

1266. Ha a megfutamodott járművek kétvágányú vagy párhuzamos pálya nyílt vonalára jutottak, a térköz szomszédos vágányára semmilyen vonat (forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórész) nem engedhető. A haladó vonatot (forgalmi szolgálati helyek közötti tolatórészt) addig meg kell állítani, amíg nincs megbízhatóan megállapítva az, hogy a térköz az összes jármű elhagyta, esetleg az, hogy kisiklottak, de nem nyúlnak az ürszelvénybe, vagy az, hogy a járműveket megállították és a közlekedés a szomszédos vágányon (vágányokon) nincs akadályozva.

1267. A megfutamodott járművek megállításának eszközeit az adott körülményeknek megfelelően kell választani. Ha nem állnak rendelkezésre különleges berendezések, a vágányra, ha erre van idő, mindenféle akadályt (sódert, agyagot, aljakat, mindkét sínszárla a lehető legtöbb féksarut) kell halmozni és rakni.

1268. A megfutamodott járműveket megállító alkalmazott a járműveket megfutamodás ellen biztosítja, ezt a szomszédos állomásoknak jelenti és a járműveket a segély vasúti vontatójármű megérkezéséig őrzi.

1270. Ha a vonat a szomszédos állomásra vagy állomásról halad, vagy ha vonali összeütközés fenyeget, a járművek kisiklasztása csúccsal szembeni menet esetén a váltó (csúcssín és tősin közé helyezett ékkel biztosított), lehetőleg kezelővágányra történő fél-átállításával, esetleg más megfelelő módon (kisiklasztósaruval) biztosítható, vagy úgy, hogy a járműveket csonka-vágányra vagy befékezett járművekre engedjük.

Minden esetben úgy kell eljárni, hogy az okozott kár az intézkedések nélkül bekövetkezett kárnál alacsonyabb legyen.

Személyekkel foglalt járművek csak akkor engedhetők csonkavágányra vagy befékezett járművekre, vagy csak akkor szabad őket kisiklasztani, ha ezzel nagyobb számú személy életveszélyes fenyegetése megakadályozható.

1275. Ha a vonat visszatérésében nem lehet megegyezni vagy a vonat bármilyen okból kifolyólag nem térhet vissza, lekapcsolással és a vasúti vontatójármű arrébb menetével kell biztosítani. A szállított személyeknek ki kell a vonatból szállniuk.

NYOLCADIK RÉSZ: VASÚTI JÁRMŰVEK

XXXVII. fejezet: Kocsik

Általános rendelkezések

1275. A rakomány tömege nem lépheti túl a kocsi teljes szállítási útvonalára érvényes legalacsonyabb terhelési határt és a vonat, amelyikbe a kocsit besorolják, megállapított sebességétől függő terhelhetőségét (szállítás módja). A kocsi terhelési határát a kocsi szekrényén van kerete hossztartóján elhelyezett terhelési táblázat tartalmazza.

A vonalak terhelési osztályokba tengelyterhelés és a kocsi folyóméterre eső tömege szempontja szerinti sorolását, továbbá a feltételeket, amelyek a szállítást nagyobb tengelyterheléssel is lehetővé teszik, a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

Megrongált kocsik közlekedtetése

1326. Megrongált kocsik közlekedtetése a kocsi bárcája adatai szerint történik, a bárcázást kijelölt alkalmazott végzi. Ha valamelyik kocsit utolsónak kell a vonatba sorolni, a bárcának ezt fel kell tüntetnie.

1327. Ha a kocsin nincs használható fővezeték, **szükség** fővezetékkel kell felszerelni. A vonatba sorolt utolsó kocsinak működő átmenő fékkel kell rendelkeznie.

1328. A sebességcsökkentést csak a kocsi futóművének vagy aljának a helyszínen el nem hárítható meghibásodása indokolhatja. Az egyéb meghibásodásokat úgy kell kiküszöbölni, hogy a vonat bármelyik helyére besorolt kocsi még a legnagyobb sebességű menet növelt dinamikus hatása semmilyen módon ne veszélyeztethesse a vonatközlekedés vagy a rakomány biztonságát. A javított süllyesztett rakterű kocsit mindig utolsó kocsiként kell a vonatba sorolni.

Rendkívüli küldemények

1335. Ha a rendkívüli küldemény szállítása sebességcsökkentést igényel, a járművezetőt pl. a következő V Írásbeli rendelkezéssel kell értesíteni: „Sebesség 50/20”, ahol a nevező a szállítás alatt át nem léphető (km/ó) sebességet jelenti. A járművezető a vonat sebességét a tört nevezőjében feltüntetett értékre:

- a) főjelző érvényes körzetében bármilyen sebességcsökkentésre utasító jelzésekor;
- b) 40 km/ó és alacsonyabb bejárat (kijárat) sebességű állomások váltói áthaladásakor módosítja.

Ha nincs szükség a tört nevezőjével meghatározott sebességcsökkentésre, a nevező „N” betűt (normális) tartalmaz.

Rendkívül hosszú küldemények szállítása

1337. Csavarkapoccsal nem kapcsolt kocsikra rakott rendkívül hosszú küldemények legfeljebb csak 50 km/ó sebességgel közlekedő tehervonatokon szállíthatók, ha szállításukra a ŽSR Vezérigazgatósága nem állapít meg eltérő feltételeket.

1338. A rendkívül hosszú küldeményekkel rakott, saját rakományukkal vagy merev kapcsolóval összekapcsolt kocsikat hordozható fékvezetékekkel kell az átmenő fékvezetékbe kapcsolni.

A rendkívül hosszú küldeményekkel rakott, saját rakományukkal vagy merev kapcsolóval összekapcsolt kocsicsoportok engedélyezett számát minden vonal számára a **Pályaviszonyok Táblázata** határozza meg.

1339. Ha a tehervonatba személyszállító kocsikat is soroltak, a kocsikat a rendkívül hosszú küldeményekkel rakott kocsiktól legalább egy, a rendkívül hosszú küldemény magasságát meghaladó magasságú homlokfalú védőkocsival kell elválasztani. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a szolgálati, rakománykísérőkkel és csak kísérőkkel foglalt kocsikra. Viszont ha a kocsik a kísérők állása vagy a szolgálati szakasz a rendkívül hosszú küldemény felé irányul, ezeket is védőkocsival kell elválasztani.

1340. Az 50 méter és ennél hosszabb sínszálak a következő rendelkezések betartásával:

- a) a sínszálakat csavarkapoccsal összekapcsolt kocsicsoportokra kell rakni, a csoport első és utolsó kocsijának átmenő fékkel kell rendelkeznie és az ilyen kocsikkal közlekedő vonat legfeljebb 50 km/ó sebességgel haladhat;
- b) a csoport kocsijainak csavarkapcsait úgy kell meghúzni, hogy az ütközőrúgók enyhén össze legyenek nyomva; a csoport szélső kocsijait a szomszédos kocsikkal úgy kell összekapcsolni, hogy az ütköző csak érintsék egymást;
- c) a csoport mindkét szélső kocsija oldalát gurítódomb áthaladását, szalasztást és gurítást tiltó szövegű táblával kell ellátni;
- d) a kocsicsoportokat a vonat hátsó harmadába kell sorolni;
- e) ilyen kocsik szállítása csak meghatározott (irányított) vonatokkal lehetséges;
- f) a kocsikat tilos tolómozdonnyal közlekedő vonatokkal szállítani;
- g) minden olyan műszaki vizsgálatot végző állomáson, ahol ilyen küldeményt szállító vonat megáll, a küldeményt a vasúti közlekedést lebonyolító társaság erre kijelölt alkalmazottja megvizsgálja; az alkalmazottat a küldeményre a forgalmi szolgálattevő az indulás jelentése alapján figyelmezteti.

Sínszálak különleges szerelvényekkel vagy forgóvázakon történő szállítására külön utasítás érvényes.

Veszélyes áruval rakott kocsik besorolása

1344. A veszélyes áruval rakott kocsikat (nagykonténereket) a RID utasítás értelmében bárcákkal kell ellátni. Az így bárcázott kocsik és nagykonténerekkel rakott kocsik szállítására és kezelésére külön utasítás érvényes.

Veszélyes áruval rakott kocsik vonatba sorolására a Ž1 Utasítás 2.mellékletének rendelkezései érvényesek.

XXXVIII. fejezet: Vonatok összeállítása **Általános rendelkezések**

1346. A vonatokat úgy kell összeállítani, hogy az összeállítás ne veszélyeztesse a vasúti forgalom biztonságát és folyamatosságát. Elsősorban a vonat szükséges fékezőhatását kell biztosítani, és nem engedhető meg a vonatba sorolt kocsik ütköző- és vonóberendezésében fellépő, a vonat egyes járművei típusától és tömegétől függő dinamikus erők túllépése.

Az állomáson vagy megállóhelyen az utasok ki- és beszállása miatt megálló vonatok sorolásának meg kell felelnie a peron a hosszának, amelyik mellett a vonat megáll.

Ha a vonat hossza nem felel meg az előző pontban foglaltaknak, a vasúti közlekedést lebonyolító társaság saját alkalmazottjai számára az utasok biztonságát biztosító rendelkezést ad ki.

Járművek vonatba sorolás előtti vizsgálata

1347. A vonatokba csak megvizsgált kocsik sorolhatók, a kocsik megvizsgálását a vasúti közlekedést lebonyolító társaság kijelölt alkalmazottja végzi.

1348. A kocsikat megvizsgáló alkalmazott a kocsik mellett haladva ellenőrzi (szemrevételezi), hogy:

- a) nincsenek-e a kocsikon a vonatközlekedést, személyeket vagy rakományt veszélyeztető szemmel látható hibái és nincs-e a kocsi menetképtelennek jelölve;
- b) előírt állásban van-e kocsi valamennyi zárható-, felerősítő- és kezelő berendezése;
- c) olvashatók-e a kocsi feliratai;
- d) nincs-e túllépve a műszaki ellenőrzés érvényessége;
- e) nem veszélyezteti-e a rakomány elhelyezése a vonatközlekedés biztonságát;
- f) nincs-e a kocsi rakománya egyenlőtlenül elosztva (rugók és ütközők szerint ismerhető fel);
- g) a rakomány tömegétől függően van-e beállítva a fékberendezés **üres/rakott** állítókar állása.

Járművek vonatba sorolása

1356. A tehervonatok a határátmenetek állomásai és az első vonatképző állomás közötti szakaszon az illető külföldi vasút utasításai szerint is összeállíthatók.

Vonatok hossza

1358. Személyszállító vonatok hosszát tengelyekben, ha ez szükséges, méterekben is megállapítják és feltüntetik, a tehervonatok hosszát méterekben állapítják meg. A vonat egyes vonalszakaszokon engedélyezett hosszát a **Pályaviszonyok Táblázata** határozza meg.

Vonatok tömege

1360. A **közlekedési tömeg** az összes vonóerőt nem kifejtő jármű saját tömegének és a rakomány tömegének összege.

A **vonat teljes tömege** a közlekedési tömeg és a vonóerőt kifejtő vontatójárművek tömegének összege.

1361. A jármű saját és teljes tömege a kocsi feliratából, illetve a kocsi bárcájáról vagy a kísézőokmányokból állapítható meg.

1362. A **rendszeres tömeg** a vonat egyes vonalszakaszain a szükséges vontatójárművek száma megállapítására szolgáló tervezett közlekedési tömege.

Legnagyobb megengedett tömegnek azt a legnagyobb közlekedési tömeget nevezzük, amelyet az adott típusú menetellenállás (azaz az adott típusú kocsik és megrakásuk módja) mellett az illető vonalszakaszon egyetlen vonóerőt kifejtő vontatójármű képes elvonatolni.

1363. A **normatív tömeg** a vasúti vontatójármű adott típusa és a vonalszakasz számára megállapított bizonyos típusú menetellenállást kifejtő járművek tömege.

1364. A normatív tömeget a vonat táblázatos szolgálati menetrendjének fejléce tünteti fel. Nem tervezett sorozatú vasúti vontatójármű alkalmazása vagy a tervezettől eltérő menetellenállás esetén a normatív tömeget a rendes menetidők figyelembevételével a vasúti közlekedést lebonyolító társaság állapítja meg.

1365. Ha kivételesen a vonat legnagyobb sebességénél alacsonyabb legnagyobb engedélyezett sebességű vasúti vontatójárművet kell alkalmazni, a vonat új sebességét, a fékszázalékot és a menetidőket a vasúti közlekedést lebonyolító társaság vagy saját maga, vagy más vonat szolgálati menetrendje szerint állapítja meg; erről az érintett állomásokat értesítenie kell.

1366. Az alkalmazott vasúti vontatójármű normatív tömegénél magasabb közlekedési tömegű vonatot a vasúti vontatójármű csak azzal a feltétellel továbbíthatja, ha az adott szakaszon nem lesz túllépve a hozzá tartozó legnagyobb megengedett tömeg, és a szolgálati menetrend rendelkezései be lesznek tartva. A normatív tömeg nem minősül túllépettnak, ha az adott vasúti vontatójárműre eső közlekedési tömeget legfeljebb 2 százalékkal, vagy legfeljebb 25 tonnával haladja meg.

Vonatjegyzék és Jelentés a vonat összeállításáról

1368. Azon az állomáson, ahol a vonatot összeállították, vagy ahol a vonat összeállítása megváltozott, a kijelölt alkalmazott az üzemviteli információs rendszer (PIS) számára a rendszer utasítása szerint:

- személyszállító vonatoknál Jelentést a vonat összeállításáról;
- tehervonatoknál Vonat összeírását és Jelentést a vonat összeállításáról készíti el.

A két jelentést a vonat indulása előtt átadja a forgalmi szolgálattevőnek, a jelentések másolatát a járművezetőnek, amíg ez meg nem történik, a vonat nem meneszthető.

Ha a vonat összeállítása a vonat menetének korlátozását jelenti, a korlátozást fel kell tüntetni a vonat összeállításáról beszámoló jelentésben, a járművezető a jelentés alapján állapítja meg a vonat menetére vonatkozó érvényes korlátozásokat.

1369. A Vonat összeírása és a Jelentés a vonat összeállításáról a vasúti közlekedést lebonyolító társaság információs rendszere keretében számítástechnikával is elkészíthető és nyomtatott, esetleg megegyezett formában kézbesíthető. Elektronikus információs rendszerrel nem rendelkező állomásokon a vonat összeállításáról beszámoló jelentést írásban kell elkészíteni és telefonon jelenteni.

XXXIX. fejezet: Vasúti vontatójárművek Általános rendelkezések

1371. A vasúti vontatójárművet mint:

- a) **működő** (vonóerőt kifejtő);
- b) **nem működő** (vonóerőt nem kifejtő)

vasúti vontatójárművet lehet vonatba sorolni.

1372. Egyes sorozatú vasúti vontatójárművek bizonyos vonalon engedélyezett menetét **vontatójárművek átjárhatóságának** nevezzük, az átjárhatóságot a **Pályaviszonyok Táblázata** tartalmazza.

1366. A villamos vontatású vasúti vontatójárművek menete alatt egy áramszedő alkalmazható (elsődlegesen a menetirány szerinti hátsót kell alkalmazni). Mindkét áramszedő csak abban az esetben használatos, ha a mozdulatlan vonatot elektromos energiát biztosító kábelon keresztül elektromos energiával táplálja.

Két összekapcsolt vasúti vontatójármű menete esetén elsődlegesen az egymástól távolabb levő áramszedőket alkalmazzák, a két feleresztett áramszedő közötti távolságnak legalább 19 méternek kell lennie.

Eljegesedett felsővezeték esetén az első vontatójármű vezetője mindkét áramszedőt alkalmazhatja, de kizárólag váltóköri területeken kívül. Két áramszedő alkalmazásakor tilos az 50 km/ó sebesség túllépése.

Működő (vonóerőt kifejtő) vasúti vontatójárművek

1375. A működő vasúti vontatójárműveket

- vonatot vezető,
- előfogatolt,
- toló,
- szerelvénybe sorolt és
- szolgálatra kész

vontatójárművekre oszthatjuk.

1376. A működő vontatójárművek kettesével sorolhatók. A működő vontatójármű-párokat legkevesebb nyolc tengelyű kocsicsoporttal kell elválasztani, a kocsicsoport minden kocsijának legalább 13 tonna közlekedési tömeggel kell rendelkeznie.

A széles nyomtávú vonalon vonattovábbításra engedélyezett vasúti vontatójárművek számát a **Pályaviszonyok Táblázata** tünteti fel.

1378. A **vonatot vezető vasúti vontatójármű** általában a vonat elejére van sorolva.

1379. Az **előfogatolt vasúti vontatójármű** a két vonattal vontatott vontatójárművei közül az első.

A vonat sebességéért a vezető (első) vasúti vontatójármű vezetője felelős.

1380. A szerelvénybe sorolt vasúti vontatójármű vonatot vezető vontatójármű szerelvényébe sorolt vontatójármű.

1381. A toló vasúti vontatójárművet a vonat végére sorolják.

A toló vasúti vontatójármű

- a) vonathoz és átmenő fékhez kapcsolt,
- b) vonathoz nem kapcsolt és munkáját nyílt vonalon, vagy vonat által áthaladó állomáson befejező vasúti vontatójármű.

1382. A szolgálatra kész vasúti vontatójármű menet közben csak saját menetéhez szükséges vonóerőt fejt ki s így nem terheli a vonat többi működő vasúti vontatójárművét.

Nem működő (vonóerőt nem kifejtő) vasúti vontatójárművek

1384. A nem működő vasúti vontatójármű menet közben nem fejt ki vonóerőt. Menet közben a villamos vasúti vontatójárművek áramszedőjét leeresztve kell tartani, a járművet nem értesítik az áramszedő leeresztésére és az áram kikapcsolására vonatkozó rendkívüli utasításokról. A jármű szükség esetén vezetővel foglalva is közlekedhet.

Ha a vasúti vontatójárművet nem lehet a vonat átmenő fékjébe kapcsolni, a járművezető az átmenő fék kikapcsolásáról a vonatdokumentációt előkészítő alkalmazottat értesíti.

Vonatok továbbítása több vasúti vontatójárművel

1387. Ha a vonat továbbítására egynél több vasúti vontatójármű szükséges és a vonat elejére további vasúti vontatójármű nem sorolható, a további vasúti vontatójárművet, ha ennek a vonat sorolása megfelel, és ha a vonalon nincs toló vontatójármű alkalmazása megtiltva, toló vasúti vontatójárműként alkalmazzák.

1388. A toló vasúti vontatójármű és a vonat összekapcsolásáról minden esetben értesíteni kell annak az állomásnak forgalmi szolgálattevőjét, amelyiken a toló vasúti vontatójárművet lekapcsolják, vagy amelyik mögött a toló vasúti vontatójármű befejezi tevékenységét és visszatér. A vezető értesítéséért annak az állomásnak forgalmi szolgálattevője felelős, ahol a toló vasúti vontatójárművet rákapcsolták, vagy ahol a toló vasúti vontatójármű és a vonat kapcsolásának módja megváltozott.

1389. A forgalmi szolgálattevő külön meghatározott esetek kivételével akkor is Írásbeli rendelkezéssel értesíti a toló vasúti vontatójármű vezetőjét, ha a:

- a) toló vasúti vontatójárműnek nem a menetrenddel meghatározott helyről kell visszatérnie;
- b) toló vasúti vontatójármű kivételesen kapcsolt vagy kivételesen nem kapcsolt;
- c) villamos üzemben rendkívüli esetről van szó.

Vonatokat kiszolgáló vonatszemélyzet

1405. A forgalmi szolgálattevő a pályaviszonyok és az egyes vonatok körülményeire (műveletek a vonatonál, egyes állomásokon stb.) való tekintettel határozza el, hogy a vonatra **vonatszemélyzetet** kell rendelni, emellett szükség szerint meghozza a biztonság betartására vonatkozó egyéb intézkedéseket is.

1406. A vonat a következő feltételekkel lehet csak járművezetővel foglalva:

- ha a vonat az első vasúti vontatójármű vezetőjének éberségét ellenőrző, rendesen működő, a vonat önműködő megállítást biztosító berendezéssel rendelkezik;
- ha az első vasúti vontatójármű vezetője és az adott vonal vonatai meneteit irányító alkalmazott közötti összeköttetést rádiótelefon biztosítja.

1408. A vonatok vonatszeméllyel történő foglaltságáról a **vasúti közlekedést lebonyolító társaság** a menetrendváltáskor kiadott, „Vonatok kísérése” rendelkezésben értesít.

1409. A vasúti vontatójármű menetet irányító vezetőállásán a következők tartózkodhatnak:

- a) a vasúti közlekedést lebonyolító társaság külön engedélyével rendelkező személyek;
- b) a tolatásban részvevő forgalmi alkalmazottak;
- c) a fegyveres- vagy tűzoltótestületek tagjai, a halaszthatatlan segítségnyújtás helyére igyekvő orvosok és egészségügyi dolgozók, ha nem vehetnek igénybe egyéb közlekedési eszközt;
- d) egyéb személyek a vasúti közlekedést lebonyolító társaság megállapított feltételei szerint.

A előzőekben felsorolt személyek, mielőtt a vezető fülkéjébe belépnének, kötelesek a belépésre jogosító okmányt, illetve szolgálati igazolványt felmutatni.

1410. Az alkalmazottnak, akinek a vezető fülkéjében van elrendelt munkahelye, képesnek kell lennie a vonatot a vonat átmenő fékje fékszelepével vagy a vészfék csapófedelével megállítani.

XL. fejezet: Fékek és vonatok fékezése

Általános rendelkezések

1414. Személyekkel foglalt vasúti járművek tolatásakor a tolatórészt átmenő fékkel kell fékezni.

1415. A vonat minden egyes járművének működő fővezetéssel kell rendelkeznie. A fővezeték meghibásodása vagy használhatatlansága esetén a kocsit hordozható fékvezetéssel kell ellátni.

Kézifékek vonatba sorolása

1420. A vonat vontatójárműve és az első működő kézifékekkel ellátott kocsi között legfeljebb 8 kézifék nélküli tengely lehet. Ugyanígy a vonat végén is csak 8 kézifék nélküli tengely lehet.

1421. Az átmenő fék vonalon fellépő meghibásodása esetére minden vonatnak (vasúti szolgálati helyek közötti tolatórésznek) a vonalon megállított vonat biztosításához elegendő számú működő kézifékekkel vagy rögzítő saruval kell rendelkeznie, annyival, hogy az irányadó lejtésen a következő táblázat szerinti fékszázalék legyen biztosítva:

ha pálya irányadó lejtése	kézi (helyben tartó) fékkel	rögzítő sarukkal
	biztosított kocsik szükséges fékszázaléka	
0 - 5 ‰	2	4
5 - 10 ‰	3	6
10 - 20 ‰	5	10
20 - 40 ‰	10	20
40 és több ‰	a Pályaviszonyok Táblázata szerint	

A vasúti vontatójárművek kézi fékjei nem számíthatók bele a táblázat fékszázalékaiba. Rögzítő saruval biztosított álló járművek esetén féksúlynak a kocsi közlekedési tömege alátámasztott tengelyre eső hányada minősül, ez kocsinként legfeljebb 25 tonna lehet.

Az irányadó lejtések és a fékszázalékok az állomáson leállított járműcsoportokra is érvényesek.

Fékezett járművek vonatba sorolása

1425. A tolt vonatok első és a vontatott vonatok utolsó kocsijának minden esetben működő, azaz helyesen ható átmenő fékkel kell rendelkeznie.

Elkerülhetetlen esetben a szerelvény belsejében kikapcsolt átmenő fékű (pl. meghibásodott fékszerkezetű) kocsik is maradhatnak. Egy csoport kikapcsolt átmenő fékű kocsiban, ha G fékezés van előírva, nem lehet több:

- a) **16 tengelynél** üres vagy csuklós kocsik esetén;
- b) **12 tengelynél** olyan csoport esetén, amelynek minden egyes kocsija rakott, vagy üres és rakott kocsik csoportjáról van szó, a mozdonyok, vasúti daruk és 50 tonnánál nagyobb önsúlyú járművek rakott járműnek minősülnek,
- c) **8 tengelynél**, ha a vonóerőt kifejtő vasúti vontatójármű és az első átmenő fékkel fékezett kocsi közötti kocsik csoportjáról van szó.

P fékezés előírása esetén a kikapcsolt átmenő fékű kocsicsoportnak nem lehet nyolcnál több tengelye, az ilyen vonat sebessége nem lépheti túl a 100 km/ó értéket.

Fékezés módja

1426. A fékezés előírt módját a Szolgálati menetrend tartalmazza.

Tolató rész fékpróbája

1461. Ha a tolatórészt átmenő fék fékezi, a fékezés hatását a tolatás kezdete előtt az összes átmenő fékkel fékezett járművön felül kell vizsgálni (nem érvényes, ha a vonat állomásra érkezése után a vonattal vagy a vonat első részével a vonat első vontatójárműve tolat). A fékvizsga elvégzéséért a tolatást irányító alkalmazott felelős, aki a vezetőt az eredményről tájékoztatja.

Elvégzett fékpróba feljegyzése

1471. A jármű átmenő fékét kezelő vezetőjének érvényes „Feljegyzés a fékezésről” okmánnyal kell rendelkeznie, az érvényes okmányt szolgálatváltásnál a szolgálatot leadó járművezető az egyéb dokumentációval együtt átadja a szolgálatot felvevő járművezetőnek.

1472. Nem minősül szolgálatátadásnak, ha a vezetőálláson két, egy mozdonyszemélyzetet alkotó járművezető helyet cserél.

Fékek kezelése

1474. A vonat sebességéért és az átmenő fék fékszelepének kezeléséért az első vasúti vontatójármű (vezérlőkocsi) vezetője felelős.

A vonatba sorolt többi vasúti vontatójármű vezetője köteles a vonat sebességét figyelni. Ha a vonat valós sebessége 15 km/ó vagy ennél nagyobb mértékben túllépi a vonat meghatározott sebességét, a járművezetők kötelesek a vonat megállítására irányuló intézkedéseket végrehajtani.

1476. Nyílt vonalon vagy állomáson megállt vonat átmenő fékjének teljes oldása csak akkor megengedett, ha a vonat megfutamodás elleni védelmét a vasúti vontatójármű kiegészítő fékje biztosítja. Ha a kiegészítő fék nem bírja a vonat mozgását megakadályozni, az átmenő féknek a vonat indulásáig befékezve kell maradnia. Megállás után a fővezeték nyomása 4,5 bar értékre növelhető.

1477. Ha a vonatszemélyzet veszélyt észlel, vagy 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj**” jelzést hall, működésbe hozza a vészféket, behúzza a kéziféket és ismételten 50 „**Állj! Minden eszközzel megállj**” jelzést ad. Személyszállító vonatok jegyvizsgálói a többi kocsiba is átmennek, hogy minél több vészféket meghúzhassanak.

1478. (Rakománykísérő) személyekkel csak vészfékfogantyúval ellátott kocsik foglalhatók.

1479. Vonat menete vagy tolatás közben (az átmenőfék meghibásodása esetén) tilos úgy behúzni a kéziféket, hogy a kerekek megcsússzanak. Ha a jegyvizsgáló a kerekek kattogása alapján lapos helyeket észlel, ezt a legközelebbi állomáson való megállásakor jelenti a járművezetőnek. Ha a helyszínen nincs illetékes alkalmazott, a kocsi esetleges vonatból történő kisorolásáról a járművezető dönt.

1481. A földről kezelt emelőkaros fékek és kézifékek csak az álló járművek megfutamodás elleni biztosítására szolgálhatnak.

1482. A vasúti vontatójárműveket az összes kézifék meghúzásával és a kerék kétoldali aláékelésével kell biztosítani. A állomáson leállított nem működő (vonóerőt nem kifejtő) kísért vasúti vontatójárművet megfutamodás ellen a kísérő alkalmazott biztosítja. A leállított nem működő (vonóerőt nem kifejtő) nem kísért vasúti vontatójárművet megfutamodás ellen biztosított járműcsoporthoz kell kapcsolni.

Fékezőtömeg kiszámítása

1484. Minden egyes vonat fékhatásának meg kell felelnie a vonat hosszának (tengelyszámának, illetve méterben kifejezett hosszának), tömegének és sebességének, továbbá a lejtviszonyoknak és a bejárt szakasz fékúttávolságának.

Az egyes vonalak (vonalszakaszok) a pálya fékszázalék kiszámításához szükséges irányadó lejtését a **Pályaviszonyok Táblázata** tünteti fel.

A szükséges fékszázalék kiszámításánál a vonat méterekben vagy tengelyekben kifejezett hosszához a működő vasúti vontatójárművek, motoros vagy villamos kocsik és egységek kivételével, nem adhatók hozzá.

1487. Ha kivételesen a vonat szolgálati menetrendben feltüntetett hosszánál hosszabb vonatot kell összeállítani (közlekedtetni) vagy a vonat összetétele menet közben megváltozik, a fékezés módját és a szükséges fékszázalékot a vasúti közlekedést lebonyolító társaság más megfelelő vonat szerint vagy a fékszázalék táblázatai alapján állapítja meg. Ha a fékszázalék módosítása a sebesség csökkentését is megköveteli, az új sebesség meghatározása is a vasúti közlekedést lebonyolító társaság feladata.

1488. A vonat akkor van megfelelően fékezve, ha a valós fékszázalék fedi az adott szakaszra előírt fékszázalék mértékét.

Átmenő fék meghibásodásakor követendő eljárás

1496. Ha a vonalon az átmenőféke teljesen vagy csak egyes kocsikon mondja fel a szolgálatot, a járművezető köteles mindent megtenni a vonat megállítása érdekében. A vonat megállítása után a vonalon veszteglő vonat biztosításához szükséges összes kéziféket azonnal behúzza.

1497. Ha az első vasúti vontatójármű vezetője megállapítja, hogy a vonat az átmenő fék üzemképtelensége után is 15 km/ó sebességnél (legalább a kiegészítő fékkel) kielégítően fékezhető, ezzel a sebességgel a legközelebbi állomásra haladhat.

1498. Az átmenőféknek a vonat első vasúti vontatójárművéből történő kezelése üzemzavaránál az átmenőfék kezelését a vonat megállítása után (ha van a vonaton) a második vasúti vontatójármű veszi át. A vonat legfeljebb 15 km/ó sebességgel és csak a legközelebbi állomásra (forgalmi kitérőbe) haladhat, ahol a járműveket felcserélik.

1. melléklet

Kivonat a ŽSR Ž1 Utasításából

ISMERETEK TERJEDELME

Beosztás, végzett tevékenység	Ismeret
ŽSR-rel érintkező határvonalakon szolgálatot teljesítő mozdonyvezető (vonali gépész)	teljes
ŽSR-rel érintkező határvonalakon szolgálatot teljesítő vezető jegyvizsgáló (vonatvezető) és jegyvizsgáló	A 280., 281., 283., 285., 413., 606., 607., 616., 618.-622., 653., 655., 667., 668., 680., 831., 836., 837., 976., 978., 979., 981., 984., 985., 990., 991., 1002., 1003., 1119., 1125., 1133., 1136.-1140., 1142., 1146., 1154., 1160.-1162., 1164., 1165., 1240., 1242.-1244., 1251., 1252., 1254., 1258.-1262., 1264.-1268., 1270. pontok teljes ismerete
MÁV Zrt. határállomás ŽSR-rel érintkező határállomás forgalmi szolgálattevője	A 280., 281., 283., 285., 413., 606., 607., 616., 618.-622., 653., 655., 667., 668., 680., 831., 836., 837., 976., 978., 979., 981., 984., 985., 990., 991., 1002., 1003., 1119., 1125., 1133., 1136.-1140., 1142., 1146., 1154., 1160.-1162., 1164., 1165., 1240., 1242.-1244., 1251., 1252., 1254., 1258.-1262., 1270 pontok teljes ismerete